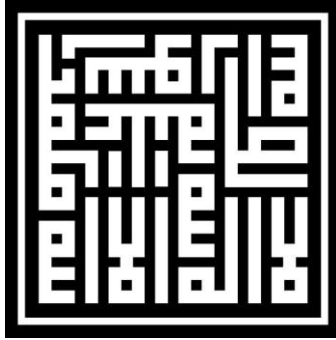

AHMED HULUSİ

İSLAM'IN TƏMƏL ƏSASLARI

İSLAM'IN TƏMƏL ƏSASLARI

AHMED HULÛSİ

www.ahmedhulusi.org

Arif Allaha yönəlir, qafil qeybətlə tükənir!.

AHMED HULUSİ

Nankorlar qəflətlərindən başqa bir şeyi artırmadılar.

AHMED HULUSİ

3

Görürsən şükürdəsən, Qafilсэн küfrdəsən!.

AHMED HULUSİ

**İnsanların qurtuluşu, İslam Dinini və əsaslandığı
Allah sistemini anlamaqdadır.**

AHMED HULUSİ

**Məcəzi “Həqiqət” sandılar, “Həqiqət”i məcazda
arayaraq ömürlərini zay etdilər**

AHMED HULUSİ

İÇİNDƏKİLƏR

SİĞİNMA-----	6
İSLAM-----	10
İSLAMDA MƏCBURİYYƏT YOXDUR! -----	20
KƏLMEYİ-ŞƏHADƏT -----	24
NAMAZ - ORUC - HƏCC - ZƏKAT -----	28
NAMAZ -----	30
CÜMƏ NAMAZI -----	40
FATİHƏ: “HƏMD”İ ALLAH EDƏR! -----	50
CƏHƏNNƏM RƏHMƏTDİR! -----	60
NƏ ÜÇÜN CƏHƏNNƏM? -----	62
“DİN GÜNÜ” NƏ VAXTDIR?-----	74
“QULLUQ” NƏDİR? -----	80
“HİDAYƏT” NƏDİR, NECƏ YARANIR? -----	92
İSTƏNMƏSİ VACİB “SIRAT” -----	110
RÜKU -----	114
SƏCDƏ-----	118
“ORUC” ... -----	122
HƏCC-----	128
HƏCCDƏKİ İKİ BÖYÜK SİRR -----	130
KƏBƏ VƏ ƏRƏFATDAKİ SİRLƏR -----	134
HƏCCİN İKİNCİ TƏRƏFİ-----	142
“ZƏMZƏM”İN SİRRİ -----	154
“ZƏKAT”-----	156

SİĞİNMA

Ya Rəbbəl Aləmiyn!

6

“Məscid” və “came”lər “sitayış yer”lərinə çevrilmiş, “ALLAH” adı ilə tanıtdığın Əziz və Sübhən varlığın isə “tanrı” kimi qəbul edilmişdir!... Göytürklərin “göy tanrı”lı DİN anlayışı demək olar ki, “müsəlmanlıq” kimi bütün bəşəriyyətə yayılmışdır!.. Hardasa ayaq səsləri eşidiləcək, tanrıların... Son ümid isə, Hz. İsanın “Məhəmmədi-Həqiqət”in səslənməsini təsdiqidir!. Odur ki, məcazlar həqiqət hesab olunmuş, Həqiqət məcazlarda axtarılmışdır!..

Dünyanı kin, nifrət, zorakılıq, intiqam, qəzəb, qan, barıt, göz yaşı gündən-günə bürüyür... Qəflətin təbii nəticəsi, Cəlalın tədricən bəşəriyyəti əhatə edir...

* * *

İslamın təməl əsasları, həqiqətini itirmiş insanların yanında şəkil və qabıqdan ibarətdir!.. Sanki, yer üzündən elm götürülmüşdür. Dünya Dəccal öncəsi son günlərini yaşayır!...

* * *

“Namaz”ın möminin “merac”ı olması dillərdə dolan hekayə halına gəlmişdir...

“EY İMAN EDƏNLƏR, İMAN EDİN “B” sirri ilə “ALLAH”A!”

ayəsindəki xəbədarlığın, sanki, Qurandan silinmişdir. **“Meracın namaz olmasının”** mənası üzərində heç durulmamışdır!... Nəql edilənlər yalnız, əl-ayağın, qol-qıçın harda-necə durması vacibliyindən və ya nəyin necə geyiləcəyindənndir!.. Beynin nələri, necə düşünməsi gərəyindən heç danışılmaz!.* * *

7 **Çoxluğa görə “Həcc”, daşdan dörd divarı ziyarətlə, Ərəfat dağı ətrafında toplanıb sitayiş etmək və “ərəbi varlandırmaq” fəaliyyətidir!...**

Mədinə ziyarəti isə, sanki, ölmüş bir böyük elçinin qəbrini ziyarətdir!.. Bəs, **“Həcc”**dən dönənlər üçün danışılan əsassız, Qurana görə heç bir əhəmiyyəti olmayan qaydalar!... **“Tərəzi tutmamaq”**, **“saçının tükünü göstərməmək”**, hardasa diri-diri tabuta soxacaqlar həccdən dönən insanları!..

* * *

“Oruc” mənasını itirmiş, sağlamlıq və arıqlama kurslarına dönmüşdür. Yalnız cismani problemlə məhdudlaşıb, **“Səmədiyyət”** nurlarının bizdə aşkar olma sirri heç xatırlanmır!..

“Zəkat”ın mənası dəyişmiş, hikməti örtülmüş, vergi sanılmışdır. Gərəyi açıqlanmadığı üçün, İnsanlar zəkatı, dövlətdən vergi qaçırma göz açıqlığı kimi (!) qəbul edərək, bir yana atmışlar... Başqalarının haqqını,

haqqı ilə ödəməmənin gələcəkdə özlərini necə bir qəbzle qarşılaşdıracağını düşünməmişlər!.

* * *

Yer üzündən elm və ürfanı götürməyə başladığın üçün, Din, ruhsuz bir cəsəd kimi, “ictimai nizam üçün gəlmiş bir nizamı-ilahi” deyə bazara çıxarılmağa başlanmışdır... Məcəzi Həqiqət sanan Gövs (!), Qütüb (!) və Mehdilər (!) hardasa hər ölkədə, hər məhəllə və ya kənddə ortaya çıxmışdır!..

Ya Rəbbi, imtahanın çox çətindir!..

Bir tərəfdən Həqiqətin pərdəsini açarkən, digər tərəfdən, xalqı qafillərin ardına salaraq, görünməz edirsən, yenə Öz Həqiqətini!.. Pərdəçi ilə məşğul olub, pərdənin arxasındakı sirrə yetişməkdən qafil olurlar!..

8

Ya Rəbbi...

Bir-birimizlə mübahisə etməklə ömrü hədəf edib, həqiqətdən qafil kimi bu dünyadan köçməkdən bizi qoru!... Bizə, sevdiklərində açığa çıxardığın hərəkət və davranışları nəsib elə!..

Nemətlərinlə bəslənib rahatlandıqdan sonra, nankor insanlar olmaqdan arındır!..Küfrün və şükrün kime və niyə olduğu həqiqətini dərk etdir!..Hökmünə və təqdirinə razı olaraq həyatı və bu İmanla ölməyi nəsib elə!..Ya Rəbbi...

Öyrətməsən, bilməzdim!... Dərk etdirməsən, qavramazdım!... Asanlaşdırmasan, həzm edə bilməzdim!...

İstəməsən, verdiyin elmi bu kitablar vasitəsilə yer üzündəki qullarınla paylaşa bilməzdim!...

Nə etdimsə, hökm və təqdirinin qədəri ilə “qul”luğumun nəticəsidir!...

“Heç”əm və “Baqi”sən!...

“Təqdir etdiyin qədar açıqladım” - desəm də, ürfan əhli bilir ki, açan Sənsən!... Açıqından sonra, keçmişdə olduğun kimi, bu dəfə də, yenə gizlədəcəksən!.. Bu zaman nəsib etdiklərin də paylarını alacaq...

“Qul”un olduğumu fərq etdirdin, yaşatdın, elmindəki say qədar şükr etsəm də, yenə şükrdə acizliyimi etiraf edirəm... Nankorlardan olmaqdan Sənə sığınıram!...

9 **“Qul”luq vəzifəmin bacarığının, sənin hökm və təqdirin ilə olmasının idrak və hüzur içində ölümü daddır və saleh “qul”larınla birləşdir!..**

Yer üzündə yaşayan, məndən sonra qalanlara da salamatlıq ehsan elə, qüsurlardan təmizlənməyi nəsib et!.

Allahu Əkbər!... Bismillah!...

Ahmed Hulusi

London

4.5.1997

1

İSLAM

“İslam” nədir?

10

Niyə “İslam”?

“İslam” sözü istifadə olunmasına görə iki mənadan gəlir:

1. Salamət olma, salamata yetişmə.

2. Təslim olmaq...

İslamı anlamaq üçün əvvəlcə “HZ. Məhəmməd Nəyi OXUDU” adlı kitabımızda bəhs etdiyimiz şəkildə “İqra” - “Oxu” deyə başlayan ilk ayələrin mənasını başa düşmək lazımdır. Bundan sonra, **İslamın** nə olduğunu anlamaq daha asan olar.

Nə üçün İslam?

“İslam”, salamət olma, salamata yetişmə, “**salam**” adı mənasının sizdə açığa çıxması anlamındadır!.

“**Allah**”ın “**salam**” adının mənası ortaya çıxdığı zaman İnsan, bir sıra ilahi adların mənası ilə təhəqqüq edərək “Cənnət həyatı” dediyimiz həyata keçər.

Bax, bunun üçündür **İslam**, bunun üçün **təslim olmaq!**

“DOĞRUSU, ALLAH YANINDA DİN İSLAMDIR” (3/19)
deyir, **Quran!...**

**Din, “ALLAH Hökmləri”nin hamısı, “ALLAH Nizamı”,
“ALLAH Sistemi”dir!...**

Buradakı ilahi sistem və ilahi nizam anlayışlarını səhv başa düşməyə!... Bəşəri nizamlarla, sosial-siyasi qaydalarla, siyasi rejimlərlə buradakı nizam sözünü qarışdırmağa.

“ALLAH SİSTEMİ” dediyimiz zaman hadisəni söz şəkli, şəriət tərəfi ilə də ələ almayaq!...

11 **Bu elə nizamdır ki, Quran bir çox yerində bizə bu sistemin hər zərrədə HƏR AN qüvvədə olduğunu vurğulayır:**

“VƏ LƏN TƏCİDƏ Lİ SÜNNƏTİLLAHİ TƏBDİLƏ”
(48/23).

“ALLAHIN YARATMA SİSTEMİNDƏ ƏSLA DƏYİŞMƏ-YENİLƏNMƏ OLMAZ”

ayəsi bu ümumi nizamı və sistemi nəql edir.

Yəni, istər bitki, istər heyvan, istər İnsan, istər mələk, istərsə də cin olsun, **bütün varlıqlar bu ümumi sistem daxilində öz var olma qayələrinə uyğun olaraq vəzifələrini yerinə yetirirlər!..**

“DOĞRUSU, ALLAH YANINDA DİN İSLAMDIR” (3/19)

ayəsində də işarə edilən məna bütün varlıqların bu **“təbii və məcburi təslimiyyəti”**dir...Yəni, başqa bir ifadə ilə:

“Kainat bütün içindəkiləri ilə “ALLAH”a təslim halındadır”!..

QƏTİ OLARAQ, BÜTÜN VARLIQLAR ALLAHA TƏSLİMDİR Kİ, SİSTEMDİR! BU HƏQİQƏT, DİNDİR!..

Var olan heç bir varlıq, həqiqəti etibarilə, **“ALLAH”**a üsyan edə bilməz, asi ola bilməz.

İblisin “Allah”a üsyanı da əzəli vəzifəsi və var olma proqramının nəticəsidir!... Çünki, var olma mərtəbələrində bir çox varlıqların öz vəzifələrini yerinə yetirmələri və ya imtahana çəkilmələri **cinlər** vasitəsilə olacaq.

Əgər, **İblisin** o üsyan dediyimiz halı olmasa, nə Adəm cənnət həyatından ayrı düşər, nə İnsanlar cismani bədənin gətirdiyi sıxıntı və çətinliklərə düşər, nə də İnsanların keçmişdəki cənnət halından çox irəlidə olan özlərindəki ilahi gücü ortaya çıxarma işləri var olardı!...

12

Çünki, onsuz da Adəm cənnət həyatı zamanı bu gün qarşıya qoyduğumuz, istədiyimiz şeylərin bir qisminə sahib idi... Yəni, o bir qisim ilahi güclərlə təhəqqüq edirdi!.

Cənnətdə hər kəsin hər istədiyi olacaq!.

Adəmin də cənnətdə hər istədiyi o dəqiqə olardı!.

Ancaq, bu fərqlə ki...

Adəm Əleyhissəlam yer üzündə yaradılmışdı!...

“YER ÜZÜNDƏ BİR XƏLİFƏ MEYDANA GƏTİRƏCƏ-YƏM”... (2/30).

ayəsi də, **Onun** yer üzündə var olmasının açıq-aydın isbatıdır!..

Bizim kimi bir cismani bədəni mövcud idi!... Bu səbəblə də olduğu yerə **“yer üzü cənnəti”** deyilirdi!.

Ancaq, yer üzündə yaşamasına baxmayaraq, bizim bu gün əldə edə bilmədiyimiz bir çox istəklərini həyata keçirə bilirdi...

Çünki, özündəki ilahi güclərin aşkara çıxmasına mane olan **“VƏHM”** duyğusu əmələ gəlməmişdi!..

“VƏHM” duyğusu İnsanda mövcud olan ən böyük şərqüvvədir!.

Var olmayan və ya var olması mümkün olmayan şeyləri imkan daxilində göstərərək **sanki, şüuru əsir edir!..** Bütün qorxuların, əndişələrin, sıxıntıların kökündə **“vəhm”** durur!..

13

“Neqativ var sayılma” deyə müasir dilimizə çevirə biləcəyimiz bu deyilişin İnsan həyatındakı yeri heç kimin təxmin edə bilməyəcəyi qədər böyükdür!...

Əgər İnsan **“VƏHM”** duyğusunu nəzarət altına ala bilsə, həyatı bir növ cənnət həyatına dönər... Əksinə, İnsan **“vəhminin”** əsiri olarsa, artıq həyatı bir cəhənnəmdir!.

Var olmayanı var sandıran, var olanı da görməzliyə vurduran qüvvədir, “VƏHM”!...

İnsan, **“VƏHM”** hökmü altına girməyən ağilla hər hansı bir şey düşünüb, o şeyi etməyə qərar versə və bu xüsusda da əzmlı olsa, normal şərtlərə görə mümkün olmayan o şeyi mümkün edə bilər!..

Sanki, bir cismani bədənı yoxmuş kimi müstəqil həyat sürə bilər... Sanki, cənnətdə imiş kimi!...

Bax, **yer üzündə yaradılan Adəm** Əleyhissəlam da, **“VƏHM”** duyğusunu dadmadan yaşadığı üçün olduğu mühit **“yer üzü cənnəti”** kimi adlandırılırdı..

Həqiqəti etibarilə, bu gördüyümüz, içində yaşadığımız nizam ilahi hökmün aşkara çıxdığı bir nizamdır.

Kainat və kainat içindəki hər fərd...

Diqqət edin, xüsusilə, burada **“fərd”** sözü üzərində dayanılası bir sözdür. Çünki, İnsan, mələk, cin, heyvan, bitki hamısı fərd sözünün içinə girir...

Bəli, **hər fərd, həqiqi mənası ilə “Allah”a qulluq halındadır**. İnsanlar və cinlər üçün onsuz da bu, **Quranda** çox açıq və aydın vurğulanmışdır.

“MƏN İNSİ VƏ CİNNİ YALNIZ MƏNƏ QULLUQ ETMƏ-LƏRİ ÜÇÜN YARATDIM”! (51/56)

Allahın bir qayə üçün yaratdığının o qayəyə xidmət etməməsi mümkün deyil!... Ola bilməz!

Diqqət edin, buradakı ayədə heç bir məhdudlaşdırma yoxdur!...

“Möminləri qulluq etsinlər deyə yaratdım” demir!... **“Yalnız İnsanları....”** da demir!...

“Cinləri də...” deyir.

“Cinləri də...” dediyi zaman, **“şeytan və iblis”** tövsiyələri ilə nəql edilən **bütün cinlər** də bunun içinə girir!..

Mələklər, onsuz da **mütləq qulluq halındadır!...** Bütün **mələklər** təbii olaraq ALLAH hökmlərinin zəruriliyini həyata keçirir, yerinə yetirir.. Onlar üçün onsuz da mübahisə yoxdur.

“İnsanlar və cinlər” üçün, əcəba qulluğu yerinə yetirir-mi, yetirmirmi mübahisəsi vardır!.. Halbuki, bu mübahisə də əbədir!.

Qurani-Kərimdə ayə var!.

Ayəyə görə, **“İNS” və “CİN”** növlərinin hamısı da **istisnasız və məhdudiyyətsiz** olaraq **“Allah”a qulluq etmələri üçün yaradılmışdır**.

“Allah” bir nəsnəni, bir fərdi hansı iş üçün yaratmışsa, o fərd yaradılış qayəsinin gərəyini mütləq, olduğu kimi yerinə yetirəcəkdir!. Bunda heç bir tərəddüd yoxdur!.

Bax buna görə də, **ALLAH muradına** uyğun olaraq yaradılan bütün varlıqlar, **“Allah”ın** diləyinə uyğun olaraq lazımı hərəkətləri ortaya qoyurlar.

Bu **“Din”dir** və **“İslam”dır**.

Ona görə də, ayədə:

“DOĞRUSU, ALLAH YANINDA DİN İSLAMDIR” (3/19) deyilmişdir.

15

Bundan başqa, vurğulanmışdır ki:

“İSLAMIN XARİCİNDƏ DİN AXTARANLARDAN BU, QƏBUL EDİLMƏZ”!.. (3/85).

“ALLAH KİMİN ANLAYIŞINI İSLAMI ANLAMAQ ÜZRƏ AÇARSA, BU ONA RƏBBİNDƏN BİR NURDUR” (39/22).

Bəli, **“İslam”ı** həqiqi mənası ilə qavraya bilmək son dərəcə böyük və əhəmiyyətli bir işdir ki, Rəbbindən özündə aşkara çıxan bu **“NUR”** yeni, həqiqəti fərq etmək – qavrama gücü İnsanı kosmik sistemi tanıma nöqtəsinə çatdırır!..

İndi biz ayələri başa düşmək üçün incələrkən, ilkin olaraq bunun üzərində çox duracağıq... Ayənin əvvəlində və sonunda hər hansı bir məhdudiyyət, bir istisna var, yoxsa yox?... ilkin olaraq buna diqqət yetirəcəyik!.

Məsələn:

“BİZ YER ÜZÜNDƏ İNSANI XƏLİFƏ OLARAQ MEYDANA GƏTİRDİK.”

deyərkən **İnsanın xəlifəliyini “yer üzü”** ilə məhdudlaşdırır!. **Yer üzündə xəlifə!..** Burada bir məhdudiyyət var!.

Amma, **“Doğrusu, Allah yanında DİN İslamdır”** deyərkən, orada bir məhdudiyyət, bir qeyd yoxdur... Yəni, dünyada və ya filan qalaktikada demir!..

Harda?...

Dünyada da!. Dünyanın içində olduğu günəş sisteminə də!. Digər qalaktikalarda da!.

Bütün kainatda yəni, **bu Kainatın bütün quruluşunda, hər zərrədə, hər nöqtədə bütün varlıqlar Allaha təslimdir!.** Burada qəti olaraq bax, bunu vurğulayır!.

Yalnız burada gözdən qaçırmamamız lazım olan məqam budur:

16

“Bütün varlıqlar Allaha təslim olmuş vəziyyətdədir-lər” deyərkən, fərdlər öz müstəqil iradələri ilə **“Allah”a** təslim olmuş deyildir!..

Fərd, “FİTRƏTİ İLƏ” yəni, var olma şəkli və proqramı ilə Allaha təslim olaraq yaradılmışdır, onsuz da!...

Fərd, **Allahın** yanında, onun diləməsinə uyğun olaraq meydana gətirilmişdir, **Allah** tərəfindən...

“FİTRƏTİ İLƏ” meydana gətirildiyi üçün də, təslim olmuş vəziyyətdədir!. Yəni, fərdin təslimiyyəti, **“Allaha təslim olma halı”** dediyimiz, içində olduğu hal, var olmasından yəni, **“fitrət”indən** meydana gəlir, avtomatik!...

Quruluşundan, nüvəsindən, kökündən meydana gəlir!..

Bax bunu izaha görə, **Hz. Rəsulullah:**

“Hər doğulan uşaq İslam FİTRƏTİ üzrə doğulur”

demişdir¹.

Hadisəyə səthi baxanlar deyir ki, “müsəlmanlığı qəbula istedadlı olaraq doğulur, hər doğulan uşaq”!.

Xeyr! Hadisəni yalnız **“müsəlmanlıq”la** məhdudlaşdıraraq **dar mənada** ələ almayaq!.

Hər doğulan uşaq ki, bunu körpə deyə də və ya geniş əhatəli olaraq kainatda var olan hər varlıq deyə də anlamaq mümkündür... **İslam FİTRƏTİ** üzrə doğulur, yəni **İslam** kəlməsinin açıqladığı mənada proqramlanmış olaraq meydana gəlir.

Belə ki, başqa bir ayə:

17 **“DE Kİ, HƏR BİRİ DƏ ÖZ (SAQİLƏLƏRİ) VAROLMA PROQRAMLARINA GÖRƏ HƏRƏKƏT EDƏRLƏR!”**
(17/84).

Ayədə verilən **“SAQİLƏ”**, daha əvvəlcə izah etdiyimiz **“FİTRƏTİN təşkil etdiyi proqramın istiqaməti”** mənasındadır..

Bax bu məqam, **“İslam”ı** açıqlar.

Yəni, var olan bütün fərdlər:

“DOĞRUSU, ALLAH YANINDA DİN İSLAMDIR” (3/19)

hökmünə görə meydana gəlmişdir.

Odur ki, “İslam”, dünyada yalnız müəyyən bir qöv-mün və ya İnsan kütləsinin dini deyil, kainatda keçər-li olan nizam, ilahi nizamdır!.

¹ «FİTRƏT» mövzusunun iç üzü geniş bir şəkildə «Hz. MƏHƏMMƏD NƏYİ OXUDU» adlı kitabımızda açıqlanmışdır. Arzu edənlər bu mövzunu xırdalıqları ilə oradan incələyə bilərlər!.. Ə.Hulusi

Əgər, bunu başa düşə bildiksə, artıq “İslam”ı dar mənada, yalnız müəyyən ölçülərlə, şəkillərlə qeyd etməyə!

“İslam”, “Allah”ın dilədiyi mənaları ortaya çıxartmaq üçün kainatda mövcud olan bütün fərdləri öz elmi ilə, elmindən dilədiyi tərkib və xüsusiyyətlərlə, dolaşması ilə özünə “TƏSLİM” bir halda xəlq etməsi və fərdlərin də bu qayəyə uyğun davranışları təbii olaraq ortaya çıxartmalarıdır.

Belə olduqda bir İnsanın “İslam”ı fərq və qəbul etməsinin təbii nəticəsi kimi nə etmək lazımdır?

* * *

2

İSLAMDA MƏCBURİYYƏT YOXDUR!

Burada bu həqiqətə işarə edək:

20

İslam inancına görə, İnsanın müxatabı Allahdır, Rəsulullahdır!.. Onlardan başqa, inancını kimsəyə isbat etmək məcburiyyəti yoxdur!.

İnsan inanır və ya inanmır, bunun nəticələrini də ölümdən sonrakı həyatda görər!.. Çünki, bu dünya məcburiyyət deyil, “TƏKLİF” dünyasıdır!..

Kimsənin başqalarını hər hansı bir mövzuda inanmağa məcbur etmə haqqı yoxdur!..

Belə ki, aşağıdakı ayədə bu mövzuya açıqlıq gətirilmişdir:

“ DİN İÇİNDƏ MƏCBURİYYƏT YOXDUR!.” (2-256)

Bununla belə, **QURANI-KƏRİMİN** bu açıq hökmünü ifadə edən ayə bir çox müsəlman olduğunu bildiren İnsanlar tərəfindən mənimsənmir, müxtəlif məntiq oyunları ilə İnsanlara zorla-təsirlə **İslam** təklifləri həyata keçirilmək istənilir..

Yəni, İnsanlar inanmadıqları şeyi etməyə məcbur edilərək, **“münafiq – iki üzlü”** hala gətirilirler!.

Hansı ki, yaşadığımız dünya **“TƏKLİF” və “ANLATMA” dünyasıdır, “İMAN EDƏN”** İmanın gərəyini **“İman”**ı qədəri ilə yerinə yetirər, **“İman”**ı olmayan da istədiyi kimi yaşayar və ölümdən sonra da onun nəticələrinə qatılacaq!.

“CƏZA” yeni, yerinə yetirilən və ya yerinə yetirilməyən əvəzi ölümdən sonra ALLAH sistemi içində alınacaqdır!.

Burada bir nəbzə diqqət etmək istədiyim bir xüsusiyyət də budur:

21

İnsanların əhəmiyyətli bir qisminə **“NƏFS”indən** irəli gələrək, ətrafındakılara hökm etmə, öndə olma, baş olma, İnsanları güdmə duyğuları vardır!.. Hansı ki, bu İnsanların çoxu, gördükləri işlərlə özlərini ətrafındakılara qəbul etdirə biləcəkləri bir mövqeyə gələ bilməmişlər!..

Bax bu vəziyyətdə, öz yetərsizliklərini örtmək üçün, **dindən istifadə edərək, “Allah adına”, “Peyğəmbər adına”, “Quran adına”** deyərək bir qiyafəyə, etikətə bürünüb, İnsanlara zorla istiqamət verməyə çalışırlar!..

Əgər, bu İnsanlar psixoanalitik tədqiqata cəlb edilsələr, görərək ki, çoxluqla bu anlayışları öz psixosomatik hallarını təmin etmək üçün ortaya qoymuş, beləliklə, özlərindəki kiçiklik, geridə qalmışlıq duyğusunu təmin etmişlər!.

Orta əsrlərin inkvizisiyalarını quranlar və o inkvizisiyaları müasir dövrə daşımağa çalışanlar, hər kəsi cəhənnəmə göndərənlər elə bu növ İnsanlar ilə onlara kor-koranə, düşünmədən tabe olanlardır!.

Hansı ki, **QURAN** hökmünə görə, “ **DİN İÇİNDƏ İKRAH YOXDUR!**” (2/256).

“**İKRAH**”ın mənası “**MƏCBURİYYƏT**”dir!..

İkrah, yəni məcburiyyətin dində olmadığını, İnsanları bu mövzuda məcbur etmənin tamamilə dindən kənar bir davranış olduğunu görün, dəyərli müfəssir **Həmdi Yazır** məşhur təfsirində necə açıqlayır:

- “**Dinin mövzusu əfali-ıztırariyə** (məcburiyyət) **deyil, əfali-ixtiyariyədir** (İnsanın öz dileyi ilə).. **Bunun üçün əfali-ixtiyaridən biri olan ikrah, dində mənhidir.**

Bəlkə, aləmdə ikrah ola bilər, amma, dində, DİN hökmündə, DİN dairəsində olmaz və ya olmamalıdır. Dinin şanı ikrah etmək deyil, bəlkə ikrahdan qorumaqdır.

22

Buna görə, İslam dininin haqqı ilə hakim olduğu yerdə ikrah (məcburiyyət) olmaz və olmamalıdır.. Bu halda Din, ikrah edin, deməz, ikrah məşru və mötəbər olmaz.

İkrah ilə vəqə olan əməldə dinin vəd etdiyi savab olmaz, riza və hüsni-niyyət olmayınca heç bir əməl ibadət olmaz!.,

Əməllər niyyətə görə, dəyər qazanır!.. Mətalibi-diniyənin hamısı ikrahsız, hüsni-niyyət və riza ilə edilməlidir..

İkrah (məcburiyyət) ilə etiqad mümkün deyil, ikrah ilə qılınan namaz, namaz deyil, oruc da elə, həcc də elə və ilaxır...

Bundan başqa, bir kimsənin digərini məcbur edib, hər hansı bir işi ikrah ilə gördürməsi də caiz deyil, hasili, hökmü İslam altında hər kəs vəzifəsini bilixti-

yar yerinə yetirməlidir. İKRAHSIZ YAŞAMALIDIR!” (C I, s. 860-861).

Əsasən bu mövzu başlı-başına bir kitabda ələ alına biləcək bir dəyərləndirmə olduğu üçün, daha çox bu xüsusiyyət üzərinə getməyib, qaldığımız yerdən davam edək..

* * *

3

KƏLMƏYİ-ŞƏHADƏT

Bəli, özünə **Hz. Məhəmməd** Əleyhissəlamın məsləhətləri təqdim olunan adam, **“İslam”**ı təsdiq etməsi üçün, bu dediyimiz sistemi qavradıqdan sonra, bunları deyə bilməlidir:

24

- Yer üzündə və ya göy üzündə tanrılar yoxdur, yalnız Allah vardır. Kainatı var edən və o yoxdan var etdiyi kainatda hər bir fərdi istədiyi şəkildə surətləndirən, istədiyi xüsusiyyətlərlə bəzəyən və hər biri ilə istədiyi mənaları ortaya qoyan yalnız “Allah” vardır.

Bax bu mənani izah etmək təşəbbüsündə sıra, **“İslam”**ı qəbul və təsdiqin ilk şərti olan **“kəlməyi-şəhadət”ə** gəlir...

Deyərsən ki:

“Əşhədü ən la ilahə illəllah”.

“Əşhədü” yəni, **“Şəhadət edirəm”...**

Necə **“şəhadət”** edirsən?...

Gözlə deyil, bəsirətimlə, idrakımla, anlayış, qavrayışımla **“şəhadət edirəm” ki və...**

Görürəm, müşahidə və təsbit edirəm, dərk edirəm, təsdiq edirəm ki...

Varlığın hər zərrəsində mütləq olaraq hökmünü icra edən və özündən başqasının varlığı haqqında söhbət belə olmayan tək mövcud yalnız **“Allah”dır!** Ki, başqası əsla mövcud deyildir!.

“ALLAHIN (VARLIQLARI) HAQQINDA HEÇ BİR DƏLİL ENDİRMƏDİYİ ŞEYLƏRİ ONA ORTAQ EDƏRLƏR”
(3/151).

“Və əşhədü ənnə Muhammədən abduhu və rasuluh”.

Yenə bu müşahidəmin nəticəsində şəhadət edirəm ki,
Hz. Məhəmməd “O”nun qulu və Rəsuludur.

“Qulu”dur, Allahın özündə izhar etmək istədiyi mənaları ortaya qoymaq vasitəsilə **“qulluğunu”** ifa edir...

Burada ayrıca **Hz. Rəsulullah** Əleyhissəlamın:

- “FƏQR”imlə iftixar edirəm”!

deyərək işarə etdiyi **“ALLAH”** varlığı yanında **“heç”li-yinə** işarə də mövcuddur!...

Sözü gedən **“FƏQR”** də səhv olaraq, bildiyimiz **fəqirlik** deyə başa düşülmüşdür ki, heç əlaqəsi yoxdur bu anlayışın, işarə edilən məqamla!..

Mütləq şüurlu qulluq ancaq **“FƏQR”** ilə tamam olar!.

Bu mövzuda əlavə məlumatı **“GÖVSIYYƏ AÇIQLAMASI”** adlı kitabımızda tapa bilərsiniz..

“Rəsulu”dur, “ALLAH HÖKMLƏRİ”Nİ, SISTEMİNİ, “Allah”ın istədiyi mənaları, bilməyimiz üçün bizə çatdıran, bizə təbliğ edən elçisidir!. Bax, buna da şəhadət edirəm!.

“İslam”ın ilk əsas şərti budur.

“İslam”ın ilk şərti “kəlmeyi-şəhadətdir”, bəs digər DÖRD şərti nədir?..

Çox əhəmiyyətli bir məqam da var!..

Fərqində ola bilmədiyimiz və səhv anladığımız bir məqam da var:

İSLAMIN ŞƏRTİ 5 DEYİLDİR!.. İSLAMIN KƏLMƏYİ-ŞƏHADƏTDƏN SONRA 54 FƏRZİ VARDIR...

QURANI-KƏRİM “İSLAMIN ŞƏRTİNİN BEŞ OLDUĞUNU” DEMİR!.

Qurani-Kərim, İnsanların üzərinə fərz qılınan, yəni onların uymaq məcburiyyətində olduqları, uymadıqları halda böyük zərər görəcəkləri **54 çox əhəmiyyətli qaydadan** danışır ki, bunların ilk dördü **“namaz, oruc, həcc və zəkat”dır!...**

26

Bunlardan sonra, qeybət etməmək, dedi-qodu etməmək, içki içməmək, qumar oynamamaq, zinakarlıq etməmək, oğurluq etməmək, yetim haqqı yeməmək və bu kimi bir çox yerinə yetirməyə vacib olduğumuz tövsiyyələr mövcuddur.. Cəmi 54 olan bu tövsiyyələrin hamısı İslamın şərtləri arasındadır..

Bunu belə bildikdən sonra, indi digər qaydalara keçək.

4

NAMAZ - ORUC - HƏCC - ZƏKAT

Bu kitabçamızda, ümumi istəyə görə, sizlərə **“namaz”**, **“oruc”**, **“həcc”** və **“zəkat”** haqqındakı müxtəlif yerlərdə etdiyimiz açıqlamaları bir arada təqdim etməyi uyğun gördük...

28

“Kəlmeyi-şəhadət”in açıqlamasını geniş şəkildə **“HZ. MƏHƏMMƏDİN AÇIQLADIĞI ALLAH”** adlı kitabda verdiyimiz üçün o mövzuya burada girməyib, dinimizin vacib ibadətlərindən **“namaz”** ilə sözə başlayacağıq.

İnşaallah faydalı olar...

* * *

5

NAMAZ

Kəlmeyi-şəhadətdən sonra “İslam”ın ikinci şərti Meracdır!.

30

Kəlmeyi-şəhadətlə **“Allah”ın** varlığına, Təklisinə, Əhədiyyətinə, onun xaricində başqa varlıq olmadığına şəhadət etdin, təsdiq etdin, ha, bax, bu təsdiqin nəticəsi kimi də **“Merac” edib, Allaha yetişmək vəziyyətindəsən!...**

Onun üçün də **İslamın** ikinci şərti **“Merac”dır.**

Burada bunu deyə bilərsiniz:

- Biz **İslamın** ikinci şərti kimi **“namaz”ı** bilirik... Hardan çıxdı **“Merac”..?**

Doğru bilirsiniz! Amma, o **“namaz” da “merac”** olmalıdır və **“merac”dır!**

Çünki, **Hz. Rəsulullah** buyurur ki:

“Namaz, möminin meracıdır”.

Belə olduğuna görə, demək ki, **qayə, hədəf şüurda merac, cismani namaz isə vasitədir!...**

Elə isə ikinci şərti nə imiş **“İslam”ın?**

Merac!...

* * *

İstəsəniz burada təsbit aparıb, “**İslam**”ın şərtlərinin **vasitələrinə** görə sıralamasından danışaq:

1. Kəlmeyi-şəhadət;
2. Namaz;
3. Oruc;
4. Həcc;
5. Zəkat.

31

İndi də bu **beş zahiri vasitənin** qayəsi kimi qarşıya qoyulan **beş batini məqsədi** sıralayaq:

1. **“Kəlmeyi-şəhadət”**in gətirməsi: “**ALLAH**”ı bilmək;
2. **“Namaz”**in gətirməsi: “**Merac**”... “**ALLAH**”a yetişmək;
3. **“Oruc”**un gətirməsi: “**ALLAH**”da “yox”luğunu başa düşərək yaşamaq (fəna fillah);
4. **“Həcc”**in gətirməsi: maarifi-billah olmaq (bəqa billah);
5. **“Zəkat”**in gətirməsi: Haqqdan əlinə gələnə İnsanlarla paylaşmaq.

Bəli, ümumiliklə gözdən qaçan çox əhəmiyyətli bir xüsusa da beləcə diqqətini çəkmək istəyirəm...

Hz. Rəsulullah Əleyhissəlamın açıqladığı “**din**”də sistem və nizam gərəyi kimi bizə **təklif edilən** və “**ibadət**” adı altında toplanan bir sıra işlərdən söhbət gedir...

Ancaq, bilirik ki, hər görülən işin bir məqsədi, bir hədəfi vardır!... “Nə üçün bu işi görürsünüz?” - sualı məqsədin nə olduğunu sorğulayar...

Hər məqsədin də bir vasitəsi vardır!.

Vasitə, məqsəd üçündür!.

İslam dini gərəyi kimi bizə təklif edilən işlər, qəti fərqi qində olmaq məcburiyyətindəyik ki, vasitələrdir!.

İslamın şərtləri kimi bildirilən **vasitələr**, **“İman əsasları”** kimi bildirilən **hədəfləri** anlamağa **və gərəyini yaşayaraq ölümdən sonrakı həyata hazırlanma məqsədləri** üçündür!

32

Ancaq, nə var ki, toplumlar, hədəf yönünün dəyişdirilməsi səbəbi ilə, **vasitələri məqsəd qəbul etmiş, məqsədləri gözdən qaçırmışlar, vasitələrlə** beyinlərini və qavrayışlarını bloka salıb, o tərəfinə keçə bilməmişlər!.

Elə buradaca ağılımıza **Yunis Əmrənin** misraları gəldi:

“Həqiqət bir dənizdir, şəriət onda gəmi,

Çoxları gəmidən dənizə daldılar!..”

Yəni, **vasitədə ilişib qaldılar, məqsədə yetişmədilər!.**

Halbuki, əhəmiyyətinə görə təkrar edirəm:

Hər vasitə, bir məqsəd üçündür!.

İslamın şərtləri əhatəsində edilməsi təklif edilən hərəkətlər, işlər İnsanı müəyyən məqsədlərə çatdırmaq üçündür!..

Bax, buna görə də, düşünə bilən varlıqlar kimi bizim vasitələrə baş vurarkən, digər yandan da məqsədləri çox yaxşı qavramağımız vacibdir!.

* * *

İndi deyilə bilər ki, **“Biz bunları “ALLAH”ın əmrinə uymaq üçün edirik, məqsəd budur!. Gerisinə gərək yoxdur!.”**

Əgər hadisə bu qədər sadə olsa idi, Quran beş-on buyruq ayəsindən ibarət olar, İnsanların ağıl və məntiqinə, qavrayışına xitab etməz,

“hələ təfəkkür etməyəcəksinizmi”, “hələ aqlınızı işə salmayacaqsınızmi”, “hələ bəsirətlə baxmayacaqsınızmi”

33 kimi xəbərdarlıqlara gərək duymaz, 6300-ə qədər ayəyə də gərək qalmazdı!.

* * *

Odur ki, biz bir yandan **vasitə** olan **“ibadət”** formalarını haqqı ilə dəyərləndirərək yol alacaq, digər yandan da hədəfi yaxşı qavrayaraq əlimizdəki **vasitə ilə məqsədə yetişəcəyik!**

Bax, bir **vasitə** olan biçimli **“namaz”**ı da bu mənada, məqsədinə uyğun olaraq dəyərləndirmək məcburiyyətinə dəyik!.

Hz. Rəsulullah Əleyhissəlam əfəndimiz bir açıqlamasında:

“Namaz dinin dirəyidir” - buyurur.

Dinin dirəyi nə deməkdir?..

O dövrdə İnsanların çox az bir qismi kərpic evdə yaşayarkən, böyük bir qismi çadırdə yaşayırdı... Çadırın məşhur orta dirəyi vardı. O çadırı ayaqda tutan ana dirək kimi, **dinin dirəyi də namazdır!**

İnsan, **“merac olan namaz”**ı həyata keçirə bilmədiyi müddətdə, əvvəlki mərtəbədə etdiyi **“kəlmeyi-tövhid”**i təsdiqinin gərəyini hiss edib, yaşaya bilməz!. Bilgide qalar!.

Elm-əl yəqin, “kəlmeyi-şəhadət”in sirrinin qavranmasıdır!.

Bunun eyn-əl yəqini “namaz”ın merac olmasıdır!.

Haqq-əl yəqini “oruc”dur.

Bura qədər fəna fillahdır...

Bəqa billah isə “zəkat”dır!

Bunlar bu günə qədər heç bəhs edilməmiş şeylər olduğundan, bəlkə də necə olur deyərək yadırgayacaqsınız, təəccüblənəciksınız, hətta bəlkə də rədd edəcəksiniz...

34

Amma inkar etməkdən çəkinin, nəfsinizə zülm etməyin!.

“Elm-əl yəqin”də İnsan elmi idrakla **“Allah”ın** təkliyini, **Hz. Rəsulullahın** elçiliyini və qulluğunu dərk edərək şəhadət edir.

Bu şəhadətin nəticəsində aldığı **elmə** görə, **namazı iqamə edərsə** (namaz qılarsa deyil), o **namazı iqamə edışı ilə onda merac başlayar..**

O etdiyi **“üruc”** ilə əmələ gələn **“merac”** nəticəsində də **“Allah”a** vasil olar!...

Bunun nəticəsində də öz varlığı ortadan qalxar, varlığında **TƏK** mövcud olan **Haqdan** qeyrisi olmaz!.

Bu halda varlığının **Haqqın** varlığı olduğunu qavrayınca, Özü varlığındakı ilahi vəsflərlə təhəqqüq edir.

Etdiyi zaman, **“oruc”lu** olub, zahir olduğu tutumda ac qalar, susuz qalar, aclığa və susuzluğa dözər, **“Səmə-**

diyyət təcəllisi olar” beləcə də **“Haqq-əl yəqin”** halı onda zühur edər.

* * *

Bəli, əvvəlcə **“NAMAZ”** üzərində duraq:

“Qulun Allaha ən yaxın olduğu hal və zaman səcdə halıdır” - buyurulur...

Bir də namazın **“iqamə”** edilməsindən söz açılır.

Namaz **“qılan”lar** vardır.. Namazı **“iqamə”** edənlər vardır.

35 Namazın **“qılınması”** ayrıdır, namazın **“iqamə”** edilməsi ayrıdır, **“daimi namazda”** olanlar ayrıdır.

“Zahir əhli”, yeni hadisənin təfəkkürünə girməyənlər kütləsi deyə bəhs edilən **“avam”a** görə **“namaz, qılınır”**.

Namaz qılınması demək, müəyyən hərəkətlər arasında müəyyən zikrlərin edilməsi ilə bu zikrlərdən və dualardan hasil olan enerjinin beyin tərəfindən ruha yüklənməsi nəzərdə tutulmuşdur...

Bu işdən məqsəd, ruhun pozitiv enerjisinin qüvvətlənərək İnsanın özünü ölümdən sonrakı həyatda güclü bir hala gətirməsi nəzərdə tutulmuşdur.

“Namaz”dan söz açarkən əvvəlcə bu təsbiti edək...

Qurani-Kərimdə “bes vaxt namaz” dəqiqliklə mövcuddur və **Hz. Rəsulullah Əleyhissəlam** da bu mövzu özünə açıldıqdan sonra, dünyasını dəyişənə qədər bu ibadətə, **gündə beş dəfə olaraq** davam etmişdir!.

Ayə:

“NAMAZLARA, ORTA NAMAZA DAVAM EDƏRLƏR...” (2/238).

Namazı beş vaxtdan azaltmağa çalışmaq və ya beş vaxt namazı inkar etmək bir sözlə, **“səhv”dir!**

Ancaq, vaxtında qıla bilmədiyiniz bir namazı daha sonrakı namazın əvvəlində əda etmək də imkan xarici olmalıdır!

Müsəlmanların qılmaq məcburiyyətində olduqları **beş vaxt namazın** vaxtları və rükətləri belədir:

Sübh namazı - **2 rükət**;

Zöhr namazı - **4 rükət**;

Əsr namazı - **4 rükət**;

Şam namazı - **3 rükət**;

İşa namazı - **4 rükət**.

Bunlar **“fərz”** namazlardır... ən azı, bu qədər vacibdir...

* * *

Namazlar digər “ibadət” növləri kimi, əsasən, ikiye ayrılır:

A. “Fərz” namazlar;

B. “Nafilə” namazlar.

“NAFILƏ”, yeni türk dilində mənası ilə **“YARARLI”** namazları araşdırmaçılar öz aralarında müxtəlif şəkillərdə dəyərləndirmişlər... **“Vacib, sünnət, müstəhab, mən-dub”** və s. kimi təbirlərlə...

İstəyənlər, bu **“fərz”** namazların əvvəlində və ya sonrasında vaxtın əl verməsinə və içində olduqları hala görə,

dilədikləri qədər bu namazlardan qıla bilərlər!... Ancaq, bunlar “**fərz**” deyildir!.

Bu gün məscidlərimizdə qılınan namazların Rəsulullah Əleyhissəlam dövründə qılınan namazlarla tək oxşarlığı, fərzlərin imamla qılınmasıdır!.

Əgər bir İnsan zöhr vaxtı dörd-beş dəqiqəsini ayırıb, olduğu yerdə və ya məsciddə imama uyaraq **dörd rükətlik zöhr namazını** qılırsa, bu İnsan üzərinə “**fərz**” olanı yerinə yetirmişdir!.

“**Fərz**” namazın əvvəl və sonrasındakı “**nafile**” namazların, “**sünnət**” adı altında **adətən “fərzləşdirilərək” müəzzin rəhbərliyi ilə təsbihlər və dualarla birlikdə** dini bir mərasim havasına soxulması tamamilə sonradan nizamlamadır!.

Rəsulullah Əleyhissəlam zamanında qılınan “**təravih**” namazı yalnızca “**səkkiz**” rükət idi!...

Hələ **pul ilə oxunan, “mövlud”** adı verilən mərasimlər tamamilə sonradan icad olub, **ibadətlə** heç əlaqəsi yoxdur!...

İslam Dinində “mövlud” deyə bir ibadət mövcud deyildir!.

“**Mövlud**”, **Hz. Rəsulullah** Əfəndimiz Əleyhissəlamın **axirətə intiqalından yüz illərlə sonralar**, Onu öymə məqsədi ilə yazılmış bir şeər olub, bu şeərin qəzəl havasında oxunmasının da ibadət olmasından əlbəttə, qəti olaraq söhbət getmir!

Hz. Rəsulullah, ancaq “Aləmlərin Rəbbi olan “AL-LAH” tərəfindən öyülə bilərdi ki, bu da, **Qurani-Kərimdə** verilmişdir:

“ALƏMLƏRƏ RƏHMƏT OLARAQ SƏNİ IRSAL ELƏ-DİK” (21/107) - hökmü, Onun uca şanını göstərir!..

Bizim kimi məhdud anlayışlı İnsanların **O**, uca Zatı öyməyə çalışması isə, **Onun** uca şanına ancaq, xələl gətirir!

Bundan başqa, **Rəsulullah** bizdən özünü öyməmizi deyil, **gətirdiklərini anlayaraq ətrafımıza mümkün qədər verici olmağımızı istəyir** və gözləyir!... **Onun** ülvî şəxsiyyətini özümüzə qazanc mənbəyi etməmizi deyil!.

Bundan başqa, birdəfəlik bilək ki, pulla görülmən heç bir işin “İslam Dini”ndə yeri yoxdur!

38

Pulla, nə **“Quran”** oxutdura bilərsiniz, nə **“xətm”** etdirə bilərsiniz, nə də ölmüş İnsanların **“namaz”** və ya **“oruc”** borclarını ödədə bilərsiniz!..

Birdəfəlik bilək ki:

Kökü Quran və Rəsulullah açıqlamaları olan “İslam Dini”ndəki ibadətlər arasında nə “mövlud”, nə də ölünün “namaz”-“oruc” borclarını bağlamaq üçün verilən “iskat və devir” mərasimlərinə yer vardır!..

Bunları edirsinizsə, qəti olaraq bilin ki, yalnız özünüzü rahatlayır, həmçinin, bu bəhanə ilə bəzi İnsanların da qazancına şərait yaradırsınız!..

* * *

Pul ödəndiyi üçün edilən,

pul alınmadığı təqdirdə də edilməyəcək

istənilən hərəkətin İslam Dinində qətiyyən yeri yoxdur!..

* * *

Əgər, bu səhvi edir və məlumatsızlığımızın qarşılığını bir az bahalı ödəyiriksə, işin doğruluğunu araşdırma-yıb, kor-koranə, ağılsızca ətrafa uyduğumuz üçün günahı qarşımızdakında deyil, özümüzdə axtaraq!.

Eyni zamanda, səhv başa düşülməsin!.. Biz, **“fərz”lər-dən** əvvəl və ya sonra **“nafilə”** namaz qılınmasına qarşı deyilik!..

Diləyən dilədiyi qədər **“nafilə”** namaz qılar və bunun qarşılığında da böyük əcr və savab alar!.. Ancaq, bu **“nafilə”** namazların müasir tətbiqlərlə vacibcəsinə, **“fərz”mişcəsinə** təqdiminin yanlış olduğunu vurğulayı-rıq!.

“Nafilə”nin bir növü olan “sünnət” namazını **“fərz”** namazı kimi göstərmək, bu zənni vermək böyük xəta və qəflətdir!.. Bəlkə, yaxşı niyyətlədir, amma qəti məlumat-sızlıq və düşüncəsizlikdir!.

“ASANLAŞDIRIN, ÇƏTİNLƏŞDİRMƏYİN, MÜCDƏLƏ-YİN, NİFRƏT ETDİRMƏYİN”

buyuran **Rəsulullah** Əleyhissəlam əfəndimizə düşüncə-sizcə qarşı çıxmaqdır!.

“DÖRD”, “ÜÇ” və ya **“İKİ”** rükət üçün bir neçə dəqiqəni ayıra bilməyən İnsanın bəhanə gətirmə imkanı yoxdur!.

Ancaq, müasir təlaş içindəki İnsana içinə bes-on dəqi-qəlik **“fərz”in** də qatıldığı yarım saat, hətta qırx beş də-qiqəlik **şışirdilmiş ibadətlər topasını** **“fərz”** deyə gös-tərmək və qəbul etdirmək olduqca çətinidir!..

Və bu, dini çətinləşdirərək İnsanları zorla **İslam Dinin-dən** uzaqlaşdırmaqdır!.

6

CÜMƏ NAMAZI

Hələ, **Cümə namazları!**...

40

“CÜMƏ namazları” müasir dövrdə tamam məsciddən İnsan qaçıрма tətbiqidir!.

Rəsulullah dövründə şəxsən **Rəsulullah** Əleyhissəlam tərəfindən **“İKİ” rükət olaraq qılınan cümə namazları, “həqiqət”** şüuru olmayanlar tərəfindən **“İYİRMİ” rükətə yüksəldilmişdir!..** Hələ buna bir də uzunca **“tapdım qaçırmayım”** zehniyyəti ilə nizamlanan və **“Din”in** məqsədinə xidmət etməyən xütbələri əlavə etsəniz, İnsanları **“CÜMƏ”** namazından qaçırtmaq üçün daha gözəl yol tapmazsınız!.

Rəsulullah dövründə azan oxunduqdan sonra qamət getirilir, bu qamətdən sonra xütbəyə çıxılaraq müsəlmanlara ya yeni gələn vəhyələr duyurulur və ya onlara müxtəlif vəhyələrlə bağlı açıqlamalar verilir, sonra da **iki rükət cümə namazı qılınır** və dağılışırdı!.

Bu **“iki rükətlik cümə namazı”ndan** sonra müasir **“zöhrü-axır”** deyilən namazlar tamamilə səhv olub, **Quran və Rəsulullah mənbəli Dində** yeri yoxdur!.

“CÜMƏ GÜNÜ XÜTBƏNİ QISA, NAMAZI UZUN TUTUN”

şəklindəki **Rəsulullah** buyruğu müasir dövrdə tam tərsinə döndərilmişdir...

Xütbələr **“Din”lə** əlaqəsi olmayan məsələlərdə uzunca özünü rahatlama danışığına çevrilmiş, namaz da iki-üç ayə ilə ötürülməyə başlanmışdır!... Halbuki, həqiqətdə xütbənin mümkün qədər qısa olması, namazın imkan qədər uzadılması, oxunan ayələrin də diqqətli seçilməsi lazımdır!

Bundan başqa, namaz zamanı ya **əl bağlama şəkillərinin** və ya **oturarkən ayağını altına almanın, yana çıxarmanın**, vacib örtünmə miqdarı xaricindəki **qiyafə formalarının namazın “QƏBUL OLMASI İLƏ”** də heç bir əlaqəsi yoxdur!... Bu mövzuda gətirilən bütün şərtlər səhvdir, sonradan İnsanların öz dar anlayışlarına görə hazırlanan oxşatma qaydalarıdır!.

* * *

“Mənim sünnətimdən üz çevirən....”

xəbərdarlığının işarə etdiyi mənanın o dövrün adət və ənənələri ilə bağlı olan pal-paltar və ya oturub-durma üsulları ilə heç bir əlaqəsi olmayıb, tamamilə **RƏSULULLAH Əleyhissəlamın bizə öyrətdiyi “İNANC ƏSASLARI”** ilə əlaqəlidir!. **“SÜNNƏT”** sözündən muradın nə olduğunun xırdalıqlarına qədər açıqlaması **“Hz. MƏHƏMMƏD NƏYİ OXUDU”** kitabımızda vardır.

Din və dini dəyərlər “SÜNNƏT” deyilən Allah yanındakı zamanın fəvqündəki həqiqətlərlə əlaqəli olub, İnsanlara **“Din”dəki zamanın fəvqündəki həqiqətlərin qavradılması və həyatlarını bu dəyişkən-sabit olma-**

yan həqiqətlər istiqamətində nizamlamaları üçün gəlmişdir!..

* * *

Yenə bu mövzuda söylənən **“namazda ağılına başqa şeylər gəlsə namazın qəbul olmaz”** fikri də qəti olaraq uydurmadır!.. Əlbəttə o sırada ağılına başqa şeylər gələ bilər və buna baxmayaraq da namazın qəbul olunduğudur!..

Namazı **“qılan”** bir İnsan istər o ayələri oxuyarkən, istərsə də təsbih edərkən ağılı başqa yerdə olsa da, bu oxuduqlarından meydana gələn **siqnallar və enerji** beyin tərəfindən ruha yüklənir!.. O anda başqa şeylər düşünsə də!..

42

Çünki, beyində eyni zamanda bir çox dövrə işləyir. Hər biri öz dövrəsində, öz mövcudluq qayəsinə və sisteminə görə vəzifəsini ifa edir.

Biz beynimizin fəaliyyətlərinin bir çoxundan xəbərsizik!.

Ancaq, xəbərdar olmamağımız bir şeyi dəyişdirməz və biz, beynimizin gördüyü saysız işlərdən xəbərsiz olsaq da beyin bu vəzifələrini icra edir...

Bundan başqa, bilirik ki, biz bir yandan maşın sürür, bir yandan radio dinləyir, bir yandan yolu gözləyir, bir yandan yanıımızdakına qulaq asır və cavab verir, bir yandan da yediklərimizi həzm edirik!... Və hətta fərqiində olmadığımız bir çox işi görürük!.. Bunların hamısı da eyni anda beyin tərəfindən nizamlanır və nəzarət edilir!..

Odur ki, siz namazı qıldığınız zaman, o namazda oxuduğunuz ayələr və dualarla əldə edilən enerji, siz fərqiində olmasanız da ruhunuza yüklənir, siz də ruhunuzun ölümdən sonrakı həyat enerji və bilgisini beləcə dünyada ikən əldə edirsiniz.

Namazın hər kəsə ortaq qazandırdıqları bu istiqaməti ilədir!.

* * *

Bununla yanaşı, hadisəni daha dərinliyi, **təsəvvüf yolu ilə** incələyən **“xəvvas”** deyilən İnsanlar qrupu vardır. Bunlar namazı **“iqamə”** etmək istəyirlər.

“Namaz”ın “iqamə” edilməsi üçün əvvəlcə **“Allah”** adı mənasının nə olduğunu başa düşülməsi lazımdır.

Kəlmeyi-şəhadəti avam, yəni dərinliyi ilə düşünməyənlər bu mənə ilə deyirlər...

“Allahdan başqa tanrılar yoxdur, tək tanrı Allahdır”!

43

Beləcə, o tərəfdəki tənqid ediləcək erkən tanrı anlayışını götürüb, həqiqi mənası ilə **“ALLAH”**ı fərq etməzlər!. Yalnız, bir ad və tanrı olaraq Allahı qəbul edər!. **Hz. Məhəmmədi** Onun elçisi olaraq qəbul edir. Bu, kəlmeyi-şəhadətin avam yönüdür.

Kəlmeyi-şəhadətin daha irəli, yəni **xəvvasa** görə mənası da var... Bu mənə, **“Allahın varlığı xaricində varlıq olmadığı”** izah edir.

Bu anlayışda **“Hz. MƏHƏMMƏDİN AÇIQLADIĞI ALLAH”** adlı kitabımızda bəhs etdiyimiz mənada **Təkliyi** qavramalı və bunun nəticəsində də “mən” deyə var olaraq zənn edilən, var deyə **vəhm edilən** mənliyin var olmadığı anlaşılmalıdır!...

Bax bu, işin **“xəvvas”a xitab edən** tərəfi, **“xəvvas”** səviyyəsindəki anlayışdır.

Əgər sən, **“mənliyinin var olmadığını”** anlasan, **“var”** sandığın mənliyinin şərtlənmələrdən və öz **zənnindən** irəli gəldiyini ortaya çıxarsan, vücudunun **“yox”dan** var olmuş bir **“yox”** olduğunu qavrasan, o zaman varlıqda

hər bir zərrədə var olan **“TƏK”** varlığın **“Allah”** olduğunu dərk edərsən.

“ÜZÜNÜ HANSI TƏRƏFƏ DÖNDƏRSƏN, ALLAH VƏCHİNİ GÖRƏRSƏN”

ayəsinin sirri açılır...

O zaman, düşmən, pis, əbəs, çirkin ortadan qalxar, hər biri ayrı bir qayə ilə var olmuş gözəl və mükəmməllər qalar... Tikan başqa cür gözəldir, kaktus başqa cür gözəldir, qızılgül, qərənfil başqa cür gözəldir, sənin gözündə!...

Bax, **“kəlmeyi-şəhadət”**in bu xəvvas mərtəbəsindəki görüşü, anlayışı **namazın iqaməsinə** yol açar...

44

Burada **incə və həssas bir nöqtəyə diqqətinizi çəkək!...**

Namazın **“iqamə”** edilməsini təmin edən **süur**, **idrak** əvvəlcə namaz xaricində əmələ gəlir, qavranır, hiss edilir, namazda da bu hal davam edərək **“iqamə”** olunur!.

Əgər, namazı **“iqamə”** etmə vəziyyətinə gəlmisənsə, namaza durarkən **“ALLAHU ƏKBƏR”** deyərsən...

Deyərsən, amma sonrası nə olar?..

Bunu yaşayan bilər!..

Amma, biz yenə də bir qismi ilə sizi tanış edək:

Əvvəlcə sizin də duya biləcəyiniz iki ayəyə diqqət yetirək:

“VAY HALINA O NAMAZ QILANLARIN Kİ, ONLAR ÖZ NAMAZLARINDAN QAFİLDİRLƏR” (107/4-5).

“O KƏSLƏR Kİ, NAMAZLARINDA HUŞU İÇİNDƏDİRLƏR” (23/2).

“**HUŞU**” qətiyyən “**QORXU**” deyildir!

“**ALLAH**” əzəmətini fərq edən İnsanın bu sonsuz ucalıq yanında öz “**heç**”liyini fərq etməsi və bunun nəticəsində hiss etdikləridir “**HUŞU**”!..

Bu ayələrin mənalarını kifayət qədər başa düşməyənlər “**sən namazda dünyadan kifayət qədər ayrılı bilmədiyindən və Allaha yönəlmədiyindən namazın qəbul deyildir**” kimi hökmlər verirlər...

Halbuki, bu yozum, anlayış tamamilən səhvdir!. Çünki, namaz, birinci dərəcəsində söylədiyim kimi qılınma şəkli ilə sənin ölümdən sonrakı əzabdan, cəhənnəmdən qorunman üçün lazım olan enerjini təmin edəcəkdir.

Burada “**huşu olmasa, olmaz**” deyilməsi “**Merac olmaz**”, “**Allaha vüsul olmaz**” mənasındadır!.

Dində İnsana məsləhət görülmə işlərin iki məqsədi vardır:

1. Ölümdən sonrakı həyatda müxtəlif mühitlərin əzabından qorunması; 2. “ALLAH”a dünyada yaşayarkən yetişmək!.

Bu ikisini bir-birinə qarışdırmamaq lazımdır.

İçində **huşu** olmayan namaz, “**Merac**” olmaz, amma **huşu olmayan namaz qılınar və qılınan namaz İnsanı müxtəlif əzablardan qoruyar.**

İşin iç üzünü bilməyənlərin sözlərinə qapılıb, “**madam, namazı tam haqqı ilə qıla bilmirəmsə, o halda heç qıl-**

mayım” - demək böyük qəflətdir!. Bilməyənlərin sözlərinə qapılıb, işin həqiqətinin əhatə etdiyi böyük sirrdən məhrum qalmaqdır... Keşişə qəzəblənib, **“oruc”** pozmaqdır!.

Paxlava-börək yeyə bilmirəm, o halda ac qalım, deyərək qarşısına gələn quru paxlanı geri qaytarmağa bənzəyir!.

“Namazı qıl”, bundan başqa **“namazı iqamə”** necə olur, deyə araşdırmanı da apar!.

* * *

Bəli, gələk **namazın “iqamə”sinə**:

Namaza durarkən **“ALLAHU ƏKBƏR”** deyirik.

46

Başlanğıc **“təkbir”**i ilə bərabər, əllər ovuc içləri qarşıya baxar şəkildə yuxarı qalxır, amma, qolunu başına və ya çiyinə qədər qaldırmısan və əllərini qulağına dəydirmisən, bu, əhəmiyyətli deyil!.

Mühüm olan, vücuda paralel şəkildə və ovuc içləri qarşıya baxar vəziyyətdə əllərini başa doğru qaldırmandır... Bunun mənası **“Allah ilə aramdakı bütün pərdələri qaldırdım, arxama atdım”** - deməkdir.

“Təkbir”, yəni **“Allahu Əkbər”** sözündən murad:

“O” elə hədsiz, sonsuz elm və güc-qüvvət sahibidir ki, **“O”nun xaricində bir varlıq yoxdur**” deməkdir.

İndi bunu düşünərək namaza girdiyimizi düşünək... **“Allah”ın** Təklisini, ucalığını, hər varlıqda, hər zərrədə var olanın **“O”** olduğunu müşahidə edərək namaza durduq.

Bax, **“namazın iqaməsi”** başladı...

“Vəccəhtu vəchiyə lilləzyi fataras səməvəti vəl ardı haniyfən və ma ənə minəl müşrikiyn”.

“İnnəs salatiy və nusukiy və mahyayə və məmatiy lil-lahi Rabbil ələmiyn və la şəriyə ləhu və umirtu və ənə minəl muslimiyn”.

“Şüurumla bütün ölçülərin və varlıqların Fatırı olana hər hansı bir tanrı anlayışını qəbul etmədən yönəldim... Şirk qoşanlardan deyiləm”.

“Şübhəsiz ki, mənim namazım və qulluğum, həyatım və ölümdən sonrakı yaşantım ələmlərin Rəbbi olan Allaha aiddir!. Ondan başqa, bir tanrı yoxdur.. Bunu idrak və etirafə hökm olundum... Mən müsəlmanlardanam!”.

47

Ondan sonra **“Sübhanəkə və bihəmdikə”**ni oxudun, hər zərrənin **“O”**nu təsbih etdiyini, **“O”**nun bütün əksik anlayışlardan münəzzəh olduğunu, hər bir etdiyinin mükəmməllik olduğunu, hər bir var etdiyinin ayrı bir mükəmməliyyəti nümayiş etdirmə məqsədinə dönük olduğunu dərk edərək dilə gətirdin.

“O”nun **“həmd”**i ilə **“həmd”** edirəm... dedin... Yəni, yalnız **“Allah”** öz-özünü dərk edib, dəyərləndirə bilər, dedin...

Çünki, **“ALLAH”**ı **“ALLAH”**ın xaricində bir varlığın dərk etməsi mümkün deyildir!.

Öyüb, ucaltmaq ancaq, dərk etməklə mümkündür!.. Bizim **“Allah”**ı dəyərləndirib, öyməmiş, ucaltmamız mümkün deyildir...

...və hətta belə bir şeyə girişməyimiz “O”na bir naqislik gətirir!.

Həqiqəti ilə, ancaq və yalnız, **“ALLAH”** öz-özünü anlayıb, bilər və dəyərləndirər deməkdir **“həmd”**in mənası!..

Ondan sonra, **ƏUZU BISMILLAHİ** çəkib, yeni, səni tanrına sitayiş etməyə yönəldən və var sayılmadan təşkil olan düşüncələrə azdırıcı olan **“CİN KÖKLÜ”** ilham və vəsvəşələrdən **“ALLAH”**a sığındın...

“B”ismillahir Rahmənir “RƏHİM”...

“Varlığımı da təşkil edib, adı “Allah” olan Rəhmandır, Rəhimdir”... Ki, Onun naminədir fəaliyyətim!

dedin... Və...

Bu zaman **“ALLAH”**, dilində oxudu!..

Öz qüvvət, qüdrət və elmi ilə var olan aləmlərin, Rəbbi olan **“Allah”ın**, xüsusiyyətlərinin əsəri olan aləmlərini seyr halında olduğunu və o aləmlərin tərbiyəedici, istiqamətverici, varedəninin də **“Allah”** olduğunu açıqladı... Daha doğrusu bunun belə olduğunu səndə dilə gətirən Allah oldu!.

Sən, “yox”luğunu fərq etdin, beləcə çıxdın aradan, ortada qaldı yalnız Yaradan və **“ALLAH”** səndə bu mənanı ifadə etməyə başladı.

7

FATİHƏ: “HƏMD”İ ALLAH EDƏR!

İlk ayəni oxuyuruq:

50

- **Əl Həmdü lillahi Rəbbil aləmiyn...**

- **MÜTLƏQ dəyərləndirmə “ALLAH”a aiddir!.**

- Hardan çıxdı bu yozum?... Biz bu günə qədər heç belə-sini eşitməmişdik!... Bu ayənin mənasını indiyə qədər ancaq: ***“Bütün təriflər aləmlərin Rəbbi olan Allaha aiddir!.. Dolayısı ilə biz başqa şeyə deyil, yalnız Al-laha həmd edək”***... şəkildə eşitdik və oxuduq!... Bu mənanı da hardan çıxardın...?

Dediyinizi eşitmiş kimi yəm!...

Başa salmağa çalışaq... Mümkün qədər başa düşülən hala çevirməyə çalışaraq, əlimizdən gələndi qədər möv-zunun iç üzünü fərq etdirməyə səy göstərək...

Bilək ki...

“ALLAH VAHİD-ul ƏHƏD”dir... Özündən başqa, özünü anlayacaq, dərk edəcək, dəyərləndirəcək və öyə biləcək varlıq, vücud və xüsusiyyətlər sahibi ikinci bir şüur möv-cud deyildir!...

“ALLAH”ı ancaq, **Allah** bilər... **“ALLAH”ı** ancaq **ALLAH** dəyərləndirər!... **“ALLAH”ı** ancaq **“ALLAH”** öyər yəni, mədh edər!... **“ALLAH”a** ancaq və yalnız **ALLAH SƏNA** edər!...

Nə deyir, bu gün üçün **“Həmiddiyyət”** mərtəbəsinin, qiymət və sonrası üçün də **“Mahmudiyyət”** mərtəbəsinin məzhəri və **“bu üzədən şəfaəti”** olan Əfəndimiz **Məhəməd Mustafə** Əleyhissəlam:

- **Sənin NƏFSİNƏ olan SƏNANI mən edə bilmərəm!...**

Alt mərtəbədə olanın üstdəkini mədh etməsi mümkün deyildir!... **Mənim durub, Hz. Rəsulullahı öyməm əsla mümkün deyildir... Hz. Rəsulullahı ancaq, Allah** öyər bilər!...

Bir İnsanın başqa birisini öyər bilməsi üçün əvvəlcə onu o mövzuda, o sahədə əhatə etməsi, bundan sonra, onu dəyərləndirməsi və bütün bunlardan sonra da onu öyməsi və ya alçaltdırməsindən söhbət gedər bilər!...

Deyək ki, bu fəqiri öyəcək və ya alçaltdıracaq birinin, əvvəlcə bizim **“elmi şəxsiyyətimizi”** əhatə edəcək bir əhatə dairəsi olması lazımdır...

Hansısa məktəbi bitirməsi, bu və ya digər etiketə sahib olması deyil, **buradan izhar olan elm mərtəbəsinə əhatə edə biləcək səviyyədə “şüur əhatə dairəsi”**nin olması lazımdır...

Bundan sonra, əhatəli şəkildə bütün düşüncə sistemimizi ələ alıb, ondakı doğruları və ya yanlışları müəyyən edərək, onu tənqid edə bilsin, öysün və ya alçaltsın!...

Belə bir əhatə dairəsi olmadan, anlayışının fəvqündə olan bir cümlə və ya fikir üzündən bir İnsanı öymək və ya

alçaltmaq, “**qeybət**”dən qabağa getməz... və söylənənlər **söz yığını** kimi ancaq, öz səviyyəsində yer tapır!..

Bax, bu səbəblədir ki, nə mənim fəvqümdəkini dəyərləndirə bilməyim və buna əsaslanan şəkildə onu öyməyim mümkün olar, nə də **hər hansı bir yaradılmışın “AL-LAH”ı öyə bilməsi və Ona həmd etməsi** mümkün olar!...

Buna görə də:

- HƏMD ancaq və yalnız ALLAHA aiddir!... HƏMD məsələsini yerinə yetirmək ancaq və yalnız ALLAHA məxsusdur!...

52

Lütfən, bir az bəsirətlə düşünək...

Dünya üzərində tək bir İnsanın yerini düşünün!...

Sonra, bir milyon dünya həcmi böyüklüyündəki Günəş yanında eyni İnsanın yerini düşünün!...

Sonra, yüz milyardlarla günəşin yer aldığı qalaktika içində bir İnsanın yerini düşünün!...

Sonra, milyardlarla qalaktikanın içində yer aldığını qəbul edə bildiyimiz qədər ilə Kainatımızda bir İnsanın yerini düşünün!...

Bütün bu bildiklərimizlə birlikdə, daha qəbul edə bilmədiyimiz, hətta heç xəbərimizin də olmadığı saysız katmandakı ölçüsal Kainatları bir **“nöqtə”dən** Yaradanı düşünün!...

Hövsələsiz çatırmı!?

Tərifli saysız-hesabsız anlayışlarından da münəzzəh olan **VAHİD-ul ƏHƏD** sifətləri ilə verilən və **ALLAH** Adı ilə İşarə Edilənin, sayısız-hesabsız xüsusiyyətləri ilə mey-

dana gəlmiş Kainatımızın hələ nə qədərini əhatə edib dəyərləndirə bilirik ki, bir də “O” uca varlığı dəyərləndirib Onu öyməyə çalışsaq, həmd edək!...

* * *

Bəli, ya bir qərribə çoban kimi, səfiyyət və səmimiyyətlə **Onu** öyüb, **Ona** həmd edəcəyik...

Ya da, düz danışan olub, “**HƏMD ALLAHA məxsusdur, biz bu mövzuda acizik!**” deyib, “**yox**”luğumuzu, “**heç**”liyimizi fərq edib həddimizi aşmayacağıq!... Çünki, Allah, özünü bilikli göstərüb, həddini aşanları sevməz!...

53

Qısacası, “**HƏMD ALLAHA AID İŞDİR**”!...

Və bu mövzuda da ortaqdan münəzzəhdir!...

Belə ki, bu xüsusda, **Qurani-Kərimi** ələ aldığımız ilk anda xəbərdar edirik, “**FATİHƏ**” surəsinin ilk ayələri ilə:

- **Ağlınızı başınıza toplayın və Onu bəsit bir göy tanrısı kimi düşünüb, öyməyə, mədh etməyə, ona yararlı olmaq üçün min cür hallara girməyə çalışmayın!... Siz bu mövzuda Onu dəyərləndirməkdən acizsiniz... Allahı ancaq, Allah dəyərləndirib, Allaha ancaq, Allah HƏMD edər!. Sizə də yaraşan, HƏMDİ ancaq, Allahın edə biləcəyini dərk edərək, bu mövzuda yetərsizliyinizi başa düşərək həddinizi bilməkdir!...**

Bundan başqa... **Hz. Rəsulullahın** yanındakı dərəcəsi məlum olan **Hz. Əbu Bəkr Siddiq** bu mövzuda belə xəbərdar etmişdir, bizi:

- **ALLAHIN qavranıla bilməyəcəyinin fərqiə varmaq “ALLAH”ı dərkən elə özüdür!..**

İSLAM Dininin “ALLAH” xüsusi adı ilə işarə edilən varlıq haqqında vurğulamaq istədiyi əsl həqiqət budur:

- Var olan yeganə vücut sahibi varlıq sonsuz və hüdudsuz TƏKDİR!... Ondan başqa heç bir varlıq mövcud deyildir!...

Qəbul etdiyimiz və bütün varlıqlar tərəfindən qəbul edilən hər “şey” isə, **Onun Əsmasının “var sandırdığı” tərkiblər** halındakı mənalardan ibarətdir!..

İş belə olunca, əlbəttə ki, **“Əl həmdü lillahi Rəbbil ələmiyn”** yəni **“HƏMD ALLAHA MƏXSUSDUR”** deməkdən başqa bir şey qalmır, bizə. Əhli bilir ki, bu da olduqca yüksək bir mərtəbədir!..

54

“ALLAH” adı ilə işarə ediləni öz “yox”luğundan Onunla müşahidə mərtəbəsidir, bu!.

Baxın, bu mövzuda dəyərli müfəssir **Həmdi Yazır “Haqq Dini, Quran Dili”** adlı (Allah rəhmət eləsin) böyük əmək sərf etdiyi təfsirində nə deyir:

“Bəs, hər kəsin məlumu və məfkurəsi kimi tələb etdiyi HƏMD həqiqəti yoxdurmu... Bax, həmidiyyət, mahudiyyət bütün cinslə və hətta bütün mərtəbələri, növləri və fərdləri ilə o həmd Allaha məxsusdur, Allahın haqqıdır, Allahın mülküdür... Çünki, Allahdır, çünki... və ilaxır...

Amma, dilimizdə bu təfəsilatı ümumiləşdirən bir hərfi tərif olmadığı üçün biz yalnız, həmd deyə ümumilikdə cins ifadə edirik, bilən bilir, bilməyən başqasının bildiyindən xəbərdar olmaz” (c. I, s. 62).

Bəli, **Həmd Allaha məxsusdur, Allahın haqqıdır, ancaq o həmd edə bilər, Allahın mülkiyyəti altındadır,**

ancaq o dəyərləndirə bilər. Çünki, Allahdır, başqa mövcud deyildir... Bütün bunları bilən bilir, bilməyən nə bilir!.

Bəli, əgər **“Əl həmdü lillah”**ın mənasını başa düşə bilsək, indi gələk **“Rəbbil aləmiyn”** deyilişinin mənasına...

“RƏBB” kəlməsi əsas etibarlı ilə **“tərbiyə”** demək olmasına qarşılıq, burada **“tərbiyəni təşkil edən”** mənasında istifadə olunmuş və **“tərbiyənin əmələ gəlməsi”**nə də **“RÜBUBİYYƏT”** deyilmişdir.

“Tərbiyə” bir şeyi addım-addım, yavaş-yavaş kamalına yetişdirməkdir.

55

“RƏBB”, hər an, hər **“şey”**i var etmə qayəsinə uyğun şəkildə hazırlayan, inkişaf etdirən, mükəmməlləşdirən, var olma qayəsinin gərəyini ortaya çıxardan və bunun üçün lazım olan hər şeyi təmin edən, qısacası, nəsnəni mövcud halı ilə ortaya çıxartma xüsusiyyətinə sahib olan deməkdir...

“RƏBB”in bu xüsusiyyətləri isə, **“Allahın adları”** şəklində bilməyimiz lazım olan **“əsmə-ül hüsna”**da ümumiləşdirilmişdir... Yəni, başqa cür ifadə ilə, **“ALLAH”** Adı ilə İşarə Edilənin **“əsmə-ül hüsna”** deyə tərfi verilən bir qisim xüsusiyyətləri onun **“RÜBUBİYYƏT”**ini təşkil edir!.

Qəbul etdiyimiz və qəbul edə bilmədiyimiz hər **“şey”**, **“RƏBB”**in, bir qisminin **“əsmə-ül hüsna”** ilə tərfi verilən xüsusiyyətləri ilə yaradılan və varlıqlarını davam etdirən bir haldadır ki, bu da onun **“RƏBB”** tərəfindən **“tərbiyə”** edilməsindən başqa bir şey deyildir..

Hər **“Şey”**in bu **“tərbiyə”** altında həyatını davam etdirəndi həqiqəti bu ayə ilə daha da açıq şəkildə vurğulanır:

- **“HƏRƏKƏT HALINDA OLAN HEÇ BİR ŞEY XARIC OLMADAN HAMISINI ALNINDA ÇƏKİB IDARƏ EDƏN ODUR!..”** (11/56).

Elə isə, bizim qəbul etdiyimiz və ya qəbul edə bilmədiyimiz hər **“şey”**, hər an, Onun elmi dairəsində və iradəsi altında, Onun qüdrəti ilə həyatını davam etdirib, hərəkətlərini ortaya çıxardır!..

“ALƏMLƏR”ə gəlinəcə...

Hər fərdin, diqqət edilə: hər İnsanın, mələyin, cinnin və ya heyvanın deyil, fərdin deyirik!

Hər fərdin qəbul etdiyi öz ölçüsü onun **“aləmi”dir!...** və bu etibarla, ən düzgün mənası ilə, hər şüurlu “fərd”in özü, başlı-başına bir **“aləm”dir!..**

56

Çünki, həqiqətdə qəbul edilən hər şey, qəbul edən zehninə əmələ gələn, imajdan başqa bir şey deyildir!..

Bizim gördüyümüz hər şey, beynimizdə əmələ gələn forma-təsvirin elə özüdür... Görürəm dediyimiz zaman həqiqət etibarilə biz bunu demək istəyirik:

- **Kənardan beynimə əks edən təsirlər, daha əvvəldən beynimdə yerləşmiş siqnallarla birləşərək zehnimdə belə bir təsvir meydana gətirir!.. Zehnimə GÖRƏ, qəbul etdiklərim məndə belə bir təsvir və düşüncə meydana gətirir...**

Amma, əcəba, mütləq həqiqət nədir?...

Gəlin, yenə rəhmətlik **Həmdi Yazırın** məşhur təfsirindəki **“Rəbbil aləmiyn”** yozumuna bir nəzər yetirək...

“Bəsirət ilə təhlil edildiyi və ətraflı düşünüldüyü zaman görünür ki, bütün aləm bizim zehni və xaricə

əks edən şüur hadisələrimizin yekunu olan hadisələrdir..

Rəbbül-aləmin də bunların arxasında olub, aralarındakı nisbəti həqiqəti ilə daima vəhdaniyyəti, rübubiyyəti təcəlli edən vacibül-vücuda Haqq təaladır..

Əhli-şühud (həqiqəti qəbul edənlər) üçün aləmdə bir şey yoxdur ki, görülsün, ondan əvvəl və ya ondan sonra onunla bərabər arxasında ALLAH Təala görülməsin!..

- Yadına nə düşürsə, Allah onun arxasındadır, başqa təbirlə, ONUN ARXASINDA ALLAH VARDIR!...

57

Buna görə, aləm masivayi-Allah və ALLAH mavərayi-aləmdir və biz bu aləm vəsiləsi ilə, arxasındakı Allah Təalanı həqiqət dediyimiz bir şüur nisbəti ilə təsdiq edirik..." (c I, s. 71)².

Bəli, həqiqətdə bizim qəbul etdiyimiz hər şey, şüurumuza əks edən **"Allah"** Adı ilə İşarə Edilənin bir qisim xüsusiyyətlərini açıqlayan adlarının müxtəlif tərkiblər halındakı mənalarından başqa bir şey deyildir..

"RÜBUBİYYƏT" və **"RƏBB"** mövzusunu olduqca geniş şəkildə **"İNSAN və SİRLƏRİ"** adlı kitabımızda bəhs etməyə çalışdıq...

Bu məqamı xırdalığına qədər incələmək istəyənlər o kitabımıza müraciət edə bilərlər...

Bu kitabımızda incələnən bir çox mövzunun təməlini əsasən, o kitabımızdakı xülasələr təşkil edir...

² Yuxarıda verdiyimiz bölmə və bundan əvvəl nəql etdiyimiz bölmələr də lazımsız hesab edildiyindən və əhəmiyyətli sayılmadığından mərhumun müasir dilə uyğunlaşdırılan təfsirinə alınmamışdır.. Verdiyimiz cild və səhifə sayları əsərin orijinalına aiddir.

Belə ki, bu iki kitabın bir-birinin ardınca tədqiq edilməsinin bir çox mövzunun daha asan başa düşülməsinə vəsilə olacağını hesab edirəm...

Bütün bu izahlardan sonra, indi ümumi olaraq **“Əl həmdü lillahi Rəbbil ələmiyn”** ayəsinin işarə etdiyi mənanı başa salmağa çalışırıqsa, açıqlaya biləcəyimiz qədəri ilə qarşımıza bu məna çıxır:

- **“Hər fərdi istədiyi kimi meydana gətirib, var etmə qayəsinə uyğun şəkildə kamalına çatdıran ALLAH Adı ilə İşarə Ediləni anlayıb, dərk edib dəyərləndirmək fərdlərə aid bir şey olmayıb, HƏMD ancaq, hər “şey”in “RƏBB”bi olan ALLAHA məxsusdur!...”**

CƏHƏNNƏM RƏHMƏTDİR!

“ƏR-RAHMƏN-İR “RƏHİM”in mənalardan başqalarına gələncə...

60

Bu mövzuya daha əvvəl **“bismillah”**ın izahında toxunmuşduq... Burada da başqa tərəfi ilə işarə edək:

“ƏR RƏHMAN” Odur ki...

Mütləq **“rəhmət”** sahibi olaraq, bütün mənaları, varlığından varlığı ilə meydana gətirir..

“RƏHMƏT” **“zati”** və **“sıfati”** olaraq ikiye ayrıldığı kimi, **“Rəhməti ammə”** və **“Rəhməti xassə”** kimi də müşahidə edilir.

“Rəhməti-Zati” bütün varlıqların zatının ancaq və yalnız Allah adı ilə işarə edilənin Zati ilə qaim və var olmasıdır ki, buna görə, var olan hər şeyin **“Allahın rəhmətinə”** yetişmişliyindən, danışılır.

“Rəhməti-Sıfati” isə, varlıqlarda zühur edən bütün mənalарın orijinalının (tərkibilikdən söhbət getmədən) **“ALLAH”** adlarının işarə etdiyi xüsusiyyətlərə əsaslanmasıdır.

“Rəhməti-ammə”nin xüsusiyyətlərindən biri də bu yayılmış rəhmətdir ki, bu **“rəhmət”** nəticəsi, ölümdən sonrakı həyatda, bütün İnsanların əzabları, bir gün gələr sona yetər... Əbədi olaraq, cəhənnəm mühitində qalsalar belə!.. **“Rəhman”ın** rəhməti cəhənnəmdəkilərə belə yetişər!..

Bir qisim İnsanların **“əbədi olaraq cəhənnəmdə qalacaqlarına”** dair Qurani-Kərimdə hökm olmasına baxmayaraq, əbədi olaraq əzab çəkəcəklərinə dair bir açıqlama mövcud deyil!

Bax, bu da **“Rəhməti-ammə”** yeni, **yayılmış rəhmət** iqtidasıdır...

61 Burada **“rəhməti”** nəql edərkən, çox qarşılaşdığımız bir sualın da cavabını tez verməyə çalışaq...

- Madam, Allah rəhmət sahibi, elə isə, nə üçün cəhənnəm yaradılmış?....

Demək olar ki, bənzər suallar bir çox İnsanın aqlını qarışdırır...

NƏ ÜÇÜN CƏHƏNNƏM?

Din olqusunda başa düşülməmiş əsas mövzulardan biri bu “**cəhənnəm**” hadisəsidir!..

62

İnsanlar nə üçün cəhənnəmə atılacaqlar?

Bunu kim, necə edəcək?

Cəhənnəm nə üçün yaradılmışdır?...

Cəhənnəmdə yaşayanlar varmı?...

“**Zəbanilər**” kimdir, nədir?

Nə üçün cəhənnəmdə yanırırlar?...

Yanmanın növləri varmı?...

Cəhənnəmin odu necədir?...

Od içində həyat necə davam edir?...

Bu kimi bir çox suallar ağla gələndə cavab kimi mövzuya heç bir açıqlıq gətirməyən, hətta İnsanları üsyana təhrik

edən bəsit izahlar və məntiqsiz yanaşmalar düşünməyə çalışan bir çox İnsanın problemdir...

Biz, Cənabı-Haqqın bu mövzunu bizə açdığı çərçivədə və İnsanların hövsələlərinin rədd etməyəcəyi hüduqlar daxilində qalaraq, dilimizin döndüyü qədər başa salmağa çalışaq...

“Cəhənnəm” sözünün bir ümumi, bir də xüsusi mənası vardır!...

63

Ümumi mənası ilə **“cəhənnəm”**, İnsanların əzab duyduqları mühit və ətrafın şərtləridir!.

Bu etibarla, dünya, qəbir və məhşər cəhənnəmindən söhbət gedə bilər... Olduğumuz həbsxana, xəstəxana və daha başqa mühitlər sizin üçün **“cəhənnəm”** ola bilər... Bunlar **nisbi** cəhənnəmlərdir...

Qəbir aləminə köçən İnsanın vəziyyətinə görə **“qəbir cəhənnəmi”ndən** bəhs edilməsi də yenə **bu, nisbi** cəhənnəm şəkildir.

Əksinə, xüsusi mənası ilə **“Cəhənnəm”** vəsfinə əsaslanan şəkildə adlanan mühit gələcəkdə Dünyanı tamamilə əhatə edəcək Güneşdir!... Ancaq, bu gözə görünən şekli və quruluşu ilə deyil, bu anda da mövcud olan **şüa ekizi etibarilədir!.. “Ekizi”** sözü ilə ikincisi mənasını deyil, fiziki gözün görə bilmədiyi ikili quruluşu məqsəd seçirik.

Bu, ruh çərçivəsində dəyərləndirilən ikili quruluşdur!.. Biz isə, bu anda Günəşin qaz formasını görürük!.

Dünyanın şüa ekizini, bu anda “**Ölüb**”, dünyanın şüa ekizinə köçənlər görürlər və anladığımız şərtləri oradan seyr edirlər.

Bir müddət sonra **Günəş, Dünyadan 500 milyon dəfə daha böyük həcmə çatacaq** və bu proses içində də cəvresindəki Merkuri, Venera, Dünya və Ayı udub, əridib, buxar edəcək, hüdudları Mars planetinə çatan bir **qırmızı nəhəng** halına gələcək...

64

Bax, o zaman Dünyanın cazibə sahəsi ilə bağlı bütün İnsanların “**ruh bədənleri**”, yeni “**haloqram şüa bədənli İnsanlar**”, dünyanın cazibə sahəsinin gücünü itirməsi səbəbi ilə, əriyən Dünyadan qaçmaq istəyəcək və Dünyanı əhatə edən nəhəng Günəşin şüa dərinliklərindən keçərək uzaqlaşma yolu axtaracaqlar!.

Allaha sitayiş etmə məqsədilə deyil, İnsanın ruhi enerjisinin gücləndirilməsi qayəsi ilə təklif edilmiş ibadətləri, zikrləri yerinə yetirənlər, əldə etdikləri “**nur-enerji**” nisbətində Dünya üzərindən ayrılıb, Günəşin radiasiya alov dilimləri içindən keçərək qaça biləcəklər ki, bu vəziyyət “**sırat**” deyə qeyd olunmuşdur, simvolik bir “**körpü-yol**” tərifi ilə!.

Quranda cəhənnəmin alovları “**səum**” deyə ifadə edilmişdir. Bunun müasir mənası “**zəhərləyən və dağıdan şüalanma**” deməkdir!...

Daşları, yeni maddəni yandırır yox edən, bunun əksinə, İnsanların **“şüa bədənlərini”** yalnız, **“yandıran”, “xarab edən”, “deformasiya edən”** Günəş radiasiyası Cəhənnəmin nəhəng alov dilimlərini təşkil edir. Bu alov dilimləri hal-hazırda müasir dövrdə 800 min kilometrə çatır... Əgər sizin hövsələnz çatırsa, o günkü Dünyadan 500 milyon dəfə böyük halın şərtlərini düşünün!.

Cəhənnəmdə, iki cür yanmadan bəhs olunur:

Birincisi, **fiziki** yeni **cismani**;

İkincisi, **mənəvi** yeni **şüuri!..**

Birincisi, cəhənnəmin yüksək istiliyindəki radiasiya fotonlarının şüa quruluşunu dağıtmasından yaranır...

İkinci növ yanma isə, İnsanın başına girmiş səhv məlumat və şərtlənmələrin yaratdığı qəbulların orada əks həqiqətləri ilə qarşılaşmalarından meydana gələcəkdir!...

Bunun ilk səbəbi isə, İnsandakı **“mənlik”** duyğusu, **“sahiblik düşüncəsi”, “hirs”, “tamah”, “özünü bədən qəbullanma və bunun nəticəsi kimi yalnız cismani zövqlər istiqamətində heyvani həyat forması”** kimi səbəblər...

Mənəvi yanma nədən?...

Hər hansı bir nəsnənin sahibi olduğunuzu düşünürsünüz və o nəsnəni itirdiyiniz anda başlayırsınız, **yanmağa!**. Elə isə, **“Allah verdi, Allah aldı”** deyib işi bitirə bilsəniz, **“yanma”** hadisəsi bir anda sona çatacaq və ya heç olmayacaq!...

Cəhənnəmdəki **“yanma”ların** kökündə əsasən, böyük ölçüdə ictimai şərtləndirmələr, bu şərtləndirmələrin əmələ gətirdiyi dəyər mühakimələri və nəhayət, bunların hamısının meydana gətirdiyi duyğular yatır!...

Hansı şey və ya mövzu üçün **“mütləq, belə olmalıdır”** desəniz, sizi mütləq bir **“yanma”** gözləyir... Qaçınılmazdır!..

66

Çünki, tez və ya gec, bir gün o şey sizin istədiyinizin xaricindəki bir hala dönəcək. Nəticədə siz də buna görə, **“yanacaqsınız”** deməkdir!..

İnsanların böyük əksəriyyəti, dünyada yaşarkən **“yanmağa”** başlayar!... Bir qisminin yanması da ölümə yəni, bioloji bədəni tərk etməsilədir!... Çünki, sahibi olduğunu sandığı hər şeyin əlindən çıxdığını, itirildiyini şəxsən yaşayır!..

“YANMA” nə üçün **“RƏHMƏT”**dir?...

“Cənnətliklər” nə üçün cənnətə girmədən əvvəl cəhənnəmdə **“yanır”lar?**...

Çünkü, **“yanmadıqları”** təqdirdə, üzərlərinə düşən şərtlənmələrə əsaslanıb, düzgün olmayan dəyər mühakimələri ilə əsla cənnətə girə bilməzlər!. Ona görə...

“Rəhmət” onların **“yanmalarını”** təmin etməkdədir!... **“Yanaraq”** təmizlənilirlər!. **“Yanma”** həqiqətə uyğun olmayan düşüncə və duyğulardan, şərtlənmələrə əsaslanan qəbul etmələrdən **“təmizlənmə”yə** görə olur!.

İnsanlar yanlış qəbul etmə, duyğu və düşüncələrinin nəticəsi kimi, qarşılaşdıqları anlayışlarına, qəbullarına tərs olan hadisələrə görə əzab duyurlar.

67

Əgər İnsan, həqiqətə yönəlməsinə mane olan **“amma, ətraf nə deyər!”** anlayışını tərk edə bilərsə, idrakı və inancı istiqamətində həqiqi hədəfə doğru gedə bilərsə, bir çox **“yanma”lardan** qurtular.

İnsanın özünü, həqiqətini, həqiqi quruluşunu və çərçivələrini dərk etdirib, yaşadan **“təsəvvüf”** ilə **“hal”lanması** isə, hələ dünyada ikən, bütün **“yanma”lardan** qurtarmasına vəsilə olur!...

Əgər İnsan, cəhənnəm olmasaydı, **“yanma”** olmasaydı, **“təmizlənmə prosesi”** demək olan **“yanma”** ilə qarşılaşmasaydı, belə bir **“rəhmət”** ona yetişməsəydi, mövcud halı ilə əsla cənnət həyatına çata bilməzdi!..

Belə ki, **“yanma”**, tamamilə əzablardan təmizlənmə məsələsini təşkil edən bir **“rəhmət”** mexanizmidir. Eynən, cərrahın mərhəmət edib, qanqrenalı qıçı kəsməsi kimi!..

“Zəbani”lərə gəlinəcə...

Bilək ki, hər mühitin özünəməxsus canlı növləri vardır!...

Hər planetin və ulduzun özünəməxsus şüurlu canlı fərdləri olduğu kimi, Kainatın müxtəlif çərçivələrinin əmələ gətirdiyi müxtəlif təbəqələrin də, fərqli canlı növləri vardır. Bütün bunlar şüurlu varlıqlardır! Bax, bunların hamısı birdən DİN terminologiyasında yalnız **“mələk”** sözü ilə qeyd olunmuşdur.

68

Beyinlərimiz ümumi quruluşu etibarilə, yalnız beş duyğu dediyimiz **“kesitsel qəbul etmə vasitələri ilə”** gələn siqnalları dəyərləndirmək üçün proqramlandığından, qəbul etdiyimiz kesitin xaricində qalan formalardan və bu forma təbəqəsinə aid canlılarından xəbərsiz yaşayırıq!

Elə isə, həqiqətdə başqa planet və ulduzlarda yaşayanları kənara qoyun. **“Cin”** adı ilə işarə edilən, hər an beyinimizə təsir göstərməyə çalışan və aramızda yaşayan canlı növlərinin heç fərqi yoxdur deyilik!... O ki, qaldı başqa planet və ya ulduzdakılar!..

Nə isə!...

Bax, **Günəşin daxilində həyat sürən canlılara**, şüurlu varlıqlara da **Qurani-Kərimdə “zəbani”** deyilmişdir!...

Bunlar bir növ **“mələk”lərdir!... “NUR”** quruluşlu olduqları və o mühit içində meydana gəldiklərindən, digər mühitlərdən ora girəcək varlıqlara **GÖRƏ** çox çətin olan şərtlərə baxmayaraq, içində olduqları şərtlərdən heç təsirlənmədən, eynən, bizim yaşaya bilmədiyimiz su mühitində balıqların həyatı kimi, Günəşin çox yüksək radiasiya mühitində təbii həyatlarını davam etdirirlər...

Cox iri bədənləri və kənardan o mühitə girəcəklərə görə də, çox zəncirvari hərəkət qabiliyyətləri mövcuddur!... Balığın suyu udub, suyu çıxarması kimi, onlar da **“od”** yeyirlər və **“od”** çıxarırlar!.. Ora gedən həm insdən, həm də cindən bütün canlılarla top kimi oynayırlar, **“ağ-lınız olsaydı, bura düşməzdiniz, sizi xəbərdar edənlər gəlmədilərmə?”** deyirlər...

Biz, təbii mühitimizdə, necə gücümüzün yetdiyinə hökm edir, quşu qəfəsə qoyur, heyvanları öz anlayışımıza görə tərbiyə (!) edir, ayıların burnuna halqa taxıb, **“mərifət öyrədirik”** deyər qızğın sac üzərində tullanıb, yeridiriksə... **“Zəbanilər”** də öz təbii mühitlərinə kənardan gələn varlıqları eləcə **“tərbiyə” (!)** edirlər!...

Amma, o İnsanlar və ya digər canlılar bundan əzab və iztirab duymuşlar. Əlbəttə ki, bu onların problemi deyildir!..

“Zəbani” deyilməsinin səbəbi, **“zəbunedici”** olmalarıdır... Bu kəlmə ümumi olaraq sifətlərinə görə, istifadə olunan addır.

Yəni, elə güc sahibi, hökm edən və istədiklərini etdirən varlıqlardır ki, onların gücləri qarşısında, hər kəs alçalır, əzilir, əzab və izzirab duyur!...

Eynən, burada **“cin”lərin** hökmünə girib, səfəltli küçələrə düşən bəzi İnsanlar kimi... və ya şirklərdəki **“tərbiyəçi”lərin** əlinə düşmüş heyvanlar və ya laboratoriyalarda istifadə olunan və ən az bizim qədər həyata haqqı olan kobaylar kimi!...

Elə isə, görüləcək ən yaxşı iş, o şərtlərə ən yaxşı şəkildə hazırlanmaqdır!...

70

Hesab edirəm ki, **“təmizləyici”** funksiyası ilə cəhənnəmin bir **“rəhmət”** olub, insanların əzab duymaları üçün oraya atılmadığını, səhv düşüncə və duyğuların nəticəsi kimi etdikləri hərəkətlərin avtomatik olaraq o mühitə gəldirməyi yaratdığını və əzabın da bütün bunların nəticəsi kimi duyulacağını lazımı qədər açıqladıq...

Son bir əlavə daha edək bu xüsusa...

Cənnətə gedən İnsanlar ancaq, **“Allah əxlaqı ilə əxlaqlanmış”** İnsanlar olacağına görə, düşünmək vacibdir, nədir **“ALLAH”ın “əxlaqı”..?**

Nə isə, mövzunu çox genişlətmədən, təkrar, qaldığımız nöqtədən davam edək...

“Rəhməti ammə”nin nə olduğunu və nələr gətirdiyini öyrəndikdən sonra, gəldik **“rəhməti xassə”yə...**

“Rəhməti Xassə”, “xüsusi rəhməti”dir ki, bunu “özünə seçdiyi” qullarına ihsan edir!..

- ALLAH İSTƏDİYİ KİMSƏNİ ÖZÜNƏ SEÇƏR!.. (42/13)

Və:

- ETDİYİNDƏN SUAL SORULMAZ!... (21/23).

Bu rəhməti ilə özünə seçdiyi qulunu, əvvəlcə **“şirki xəfi”** deyilən **“gizli şirk”dən**, yəni **“mənlik”dən** və **Onu, “kə-Narda bir tanrı varsanma”** düşüncəsindən təmizləyir, sonra öz **“əxlaqı ilə əxlaqlandırır”** və bütün bunlardan sonra da **“kəşf”** və ya **“fəth”** ilə mükafatlandıraraq cənnət həyatına başladır! O tərəfini isə, ancaq yaşayanlar bilər!.. Çünki, **“Allah” ad və sifətləri ilə təhəqqüq etmənin** nə olduğunu başa salmağın yeri bu kitab deyildir!..

71

“RƏHİM” adının işarə etdiyi mənələrdən başqa birsinə gəlincə...

“Rəhman”ın rəhməti **“təmizləyici”dir**, demişdik.. Əlbəttə ki, təmizlənmə işinin gətirdiyi bir əzab və ya sıxıntıdan da söhbət gedir...

Məsələn, cərrahın bütün bədəni qanqrena olmadan qurtarmaq üçün, bir qıçı kəsməsi İnsana olan mərhəmətinin gətirdiyi bir rəhmətdir... Biz, bu işin gətirdiyi bütün acıya və iztiraba baxmayaraq, o həkimə təşəkkür edirik!..

Bax, bu, başlanğıcında bizə acı verən, amma nəticəsi yaxşı olan **“rəhmət”dir!.. Rəhmandandır!..**

“RƏHİM”in rəhməti isə belə olmayıb, hər hansı bir **“tə-mizləmə”** və ya **“istıfa”** qayəsi güdməyən, sırf zövq və-rən, gözəllikləri daddıran, İnsana xoş gələn halları yaşa-dan **“rəhmət”**dir..

Əsasında, kitablarda **“möminlərə cənnətdə təqdim ediləcək rəhmət”** deyə bəhs edilən bu, **“RƏHİMİN rəh-məti”** bəhs edilərək gələndən xeyli fərqli bir hadisədir...

Bir dəfəlik bunu qəti bilək və heç unutmayaq ki, **“AL-LAH”**ın bütün adlarının mənaları, hər an keçərli və qüv-vədədir!..

72

Bu səbəblə, **“RƏHİM”** adının mənası **“İndi qüvvədə de-yildir, cənnətə girildikdən sonra qüvvədə olacaq”** şəklindəki anlayış tamamilə əsassızdır.

“ALLAH”ın **“RƏHİM”** adının mənası hər an, hər yerdə yaşanır!.. Bizim bunu fərqləndirməyimiz və ya etməməyimiz heç nəyi dəyişdirməz..

Ancaq, o da var ki, bunun daha çox açıqlanması haram-dır... Ancaq, əhli bilər!..

Cənnət əhli bu adın mənasını yaşayarkən və bəlkə də bir çoxu bunun orada necə və hardan əmələ gəldiyini fərqləndirməmişkən, Dünyada bu adın mənasını yaşamış və yaşayan bir çox şəxslər vardır...

“Övliyaullah”ın **“kəşf”** və **“fəth”** sahibi olanları ilə ya-naşı, **“müqərrəblər”**, **“mühəqqiqlər”**, **“müfərridun”** və **“mərifəti-Billah”** sahibləri, hal-hazırda fərqləndirilərək olaraq

“B” hərfinin sirri ilə **“RƏHİM”** adının mənasını yaşayır və təcəllilərini seyr edirlər...

Bundan başqa, **“La havlə və la qüvvətə illa “B”illah”** ifadəsinin mənası da **“RƏHİM”**dəndir!.

Elə isə, **“RƏHİM”** adının mənasını, sanki **“ölümdən sonrakı həyatda, cənnət mühitində olacaqmış”** kimi düşünmək tamamilə qəflətdir!..

“Allah Adı ilə İşarə Edilən”in bütün bildiyimiz adlarının işarə etdiyi xüsusiyyətlər hər an və hər çərçivədə davamlı olaraq aşkara çıxır..

73 Üstəlik, kainatdakı saysız-hesabsız “mələk”lər də hər an bu adın mənası ilə qaim olan bir həyat içində ikən!..

İndi gəldik bundan sonrakı ayəyə...

* * *

10

“DİN GÜNÜ” NƏ VAXTDIR?

- “**MALİK**”i və ya “**MƏLİK**”i YÖVMİD DİN”...

74

- “**DİN GÜNÜ**”nun “**MALİK**”i və ya “**MƏLİK**”i...

Bu ayədə verilən söz bəziləri tərəfindən “**MALİK**”, bəziləri tərəfindən isə “**MƏLİK**” kimi başa düşülür və elə dəyərləndirilir...

Yəni bu ayəni bəziləri:

- **DİN GÜNÜNÜN “MALİK”İDİR...**

Bəziləri də:

- **DİN GÜNÜNÜN “MƏLİK”İDİR...**

deyə oxuyur və başa düşür...

Əgər, “**MALİK**”i deyə başa düşsək, “**sahib olduğu üzərində, müstəqil və mülkiyyətinə görə kimsəyə hesab vermədən, istədiyini edən**” mənası ilə qarşılaşırıq...

Əgər, “**MƏLİK**”i şəkildə oxuyub qəbul etsək, bu dəfə “**idarə etmə, qaydaya salma, hərəkətləri dəyərləndirmə, güc sahibi**” olan bir Zat kimi anlayırıq...

Özünə, əsasən **“ALLAH”** adı ilə işarə edən, Zatını hər iki vəsflə də vəsfləndirmişdir...

Ancaq göründüyü kimi, bu ayədə **“Din günü”** ifadəsi var. Biz qrammatika qaydalarına görə, bu ifadəni də qrammatika ilə əlaqəli şəkildə anlamaq məcburiyyətində olduğumuzdan hadisəni hansı şəkildə aydınlaşdırmağa yaxınlaşacağımıza baxmaq lazımdır..

“DİN” sözünün mənalarından biri **“görülən işlərin əvəzinə çatmaq”** kimi tərəfilə başa düşülə bilər... Bundan başqa, **“gəti itaət və boyun əymə”** mənasına da gəlir... Əgər diqqət yetirsek, hər iki mənə də, hər an qüvvədədir. Gələcəkdə, hər hansı bir vaxtda yaranacaq bir hadisə deyil!.

75

Amma, **“DİN”, “qiyamət”** demək deyildir!...

Bu həqiqətə baxmayaraq, hər an içində görülən bütün işlərin əvəzi –olmurmuş, verilmirmiş kimi başa düşülməsinə görə, xəyallarda son bir gün düşünülmüş və **“o son gündə hər kəs gördüyü işlərin əvəzini alacaq”** deyə hesab edilmişdir!.

Maun surəsinin ilk ayəsini xatırlayaq:

“DİN”İ İNKAR EDƏNİ GÖRDÜNMÜ?.. (107/1).

Yəni, **Allahın SİSTEM VƏ NİZAMINI** inkar edəni gördünmü?...

Məhşərdə, bir günü əlli min il olan vaxt ölçüsünə keçiləcək, İnsanlar min illər uzunluğundakı **“gün”lərdən** təşkil olunan min illər davam edəcək **“məhşər” və “sırat”** prosesini yaşayacaqlar. Hadisəni sanki, tək bir **“gün”** imiş kimi dəyərləndirib **“ALLAH”**ı yalnız o günün **“Malik”**i və ya **“Məlik”**i kimi qəbul etmək bizim müşahidəmizə görə, düzgün olmur!...

Təsbitimizə görə...

ALLAH yanındakı anlardan bir **“AN”** vardır ki, o an, **“tək gün”dür...**

Ona görə, **“an”larından** yalnız bir **“an”** olan o bildiyimiz **“gün” = “an”** daxilində bizə görə isə, əzəldən-əbədiyyətə, hər dəm Ona boyun əyilir və Onun hökmu keçir!. Yəni, **“Malik”iyyəti** və **“Məlik”iyyəti** sonsuzdur!.

İndi burada bu sual ağla gələ bilər:

- Bu dünyada bir çox İnsan böyük pisliklər etməsinə baxmayaraq, əvəzini almır!... Bu da **“görülən işlərin əvəzini vermə gününün”** yaşadığımız bu gün olmayıb, gələcəkdə, axirətdəki bir **“gün”** olduğunu göstərmirmi?

76

Bu sualı verənlər **“tanrı”** anlayışından təmizlənib **“ALLAH”**ı tanıma mövzusunda yetərli məlumata sahib olmadıqları üçün əhəmiyyətli bir məqamı nəzərdən qaçırlar...

Hər İnsan hər an, bir əvvəlki anda gördüyü işin əvəzinə yetişir!.. Çünki:

- **“ALLAH SƏRİul HİSAB”dır!..**

Ancaq o da var ki, biz, o İnsanın hərəkətinin əvvəlində yetişdiyi şərtləri dəyərləndirməkdə yetərsiz qalır və hesab edirik ki, o gördüyü işin əvəzini almamışdır!. Buna görə düşünürük ki, gördüyü işin indi almadığı əvəzinə gələcəkdə alacaq!.

Halbuki...

“ALLAH”ın “MƏKR”i vardır!...

İnsanların bir çoxu gördüyü səhv işlərin əvəzinə **“məkr”** yolu ilə yetişir!...

Qurani-Kərimin bir çox yerində sərvət, övlad vəzifə, ünvan, etiket, şan-səhrət kimi şeylərin imtahan vasitəsi olduğu və ayıq olmayanların bu fitnələrə qapılması üzündən gələcəklərini itirəcəkləri açıq-aşkar vurğulanmışdır..

Bir çox varlılar əlinə keçən sərvəti Allah yolunda xərcləmək yerinə, binaya, torpağa, mala verir. O pulun **“məkr”** yolu ilə ona verilməsinə görə, **“fiysəbilillah”** yəni, **“Allah üçün, Allah yolunda”** xərcləmədiyinə diqqət yetirə bilməz!.

Kənardan görənlər, ona verilən pulun bir lütf, mükafat olduğunu hesab edirlər. Halbuki, o pul, görülen səhv bir işin nəticəsi kimi **“məkr”** yolu ilə o İnsana çatmışdır!..

77 Nəticədə o İnsan pulu, dünyadakı zövqləri ilə günlərini sərf edib **“ALLAH”a vüslatı** əldən qaçırdığı kimi, gələcəkdə əsla əldə edə bilməyəcəyi bir çox şeyləri də itirir, bunun isə heç fərqi belə olmaz!...

Hz. Rəsulullah, böyük ticarət karvanına sahib ikən, var-dövlətini Allah yolunda xərclədiyi üçün, ölümdən sonrakı həyata köçəndə geridə miras qoymadı!..

Hz. Əbu Bəkr, bütün varlığını İnsani zövqü üçün deyil, Allah yolunda xərclədiyi üçün ölümü yoxsulluqla qarşıladı!...

Amma, **“məkr”** yolu ilə verilən sərvət, əsla **“Allah yolunda”** xərclənməz!...

Bu səbəblədir ki, İnsanların bir çoxu sərvət sahiblərinin böyük dünya zövqləri içində yaşadıklarını görərək **“gördükləri işlərin əvəzini almırlar”** deyə hesab edirlər!.

Bilmirlər ki...

Allah onların gördükləri işlərin əvəzini indidən “məkr” yolu ilə verir və onlar da əllərindəki dünyalıqları səbəbilə Allahdan və əlaqədar mövzulardan günbəgün daha çox uzaqlaşır və “pərdələ”irlər!...

Həqiqətdə isə, “Allahdan pərdəli olmaq”dan daha böyük cəza da düşünülə bilməz!..

Əgər bu həqiqəti dərk etsək, görərik ki, həqiqətdə, yaşadığımız hər gün, hər an **“DİN GÜNÜ”dür!..**

Bizə görə olan hər **“gün”** içində, daima, mütləq olaraq **ALLAHA** boyun əyilir. Hər **“gün”**, həm **“lütf”**, həm də **“məkr”** yolu ilə görülməli işlərin nəticəsinə qəti olaraq yetişilir. Nəticə etibarilə, hər kəs gördüyü işin əvəzini alır!..

Bax, bu mütləq həqiqət baxımından mövzuya diqqət yetirsək:

- “DİN GÜNÜNÜN MALIKIDIR”!.

xəbərdarlığının **“hər an bütün varlıqda hökmü qüvvədə olan Odur. Yalnız Ona boyun əyilir. Aləmlərdə ortaya çıxan hər hərəkətin əvəzini hər an O verir”** mənasına gəldiyini başa düşürük...

Çünki, uyğun və zəruri olan **ALLAHA** aid mənaların yalnız **“müəyyən bir zamanla”** qeyd olunaraq başa düşülməsi deyil, **“sonsuz zamanı əhatə edəcək şəkildə”** qavranılmasıdır..

11

“QULLUQ” NƏDİR?

İndi sıra gəldi

80

“İYYAKƏ NABUDU VƏ İYYAKƏ NƏSTƏİYN”

ayəsinin mənasına...

Yəni... **“Malik-əl Mülk”** olmağına görə, başqasından söhbət getmədən:

“YALNIZ SƏNƏ QULLUQ EDİR VƏ YALNIZ SƏNDƏN YARDIM GÖZLƏYİRİK”...

cümləsi ilə işarə edilən mənaya...

Bu işarənin ümumi başa düşülən və qəbul edilən tərəfi ilə göstərmək istədiyi mənanı hamımız bilirik...

İstər namaz içində, istər namaz xaricində olsun, bu ayə ümumiyyətlə bu mənada söylənir:

“Biz, başqa birinə və ya səninlə bərabər başqa birinə deyil, yalnız sənə ibadət edirik və başqa birindən deyil, yalnız səndən yardım gözləyirik...”.

Bu ayənin ümumi düşüncə səviyyəsi içindəkilərə xitab edən üzü belədir...

Ancaq, əvvəldən bəri başa saldıığımız ayələrin dərinliyindəki **“Vəhdət”** müşahidəsi və zövqü baxımından bu ayəni də başa düşməyə çalışsaq...

Bu dəfə belə bir mənə ilə üz-üzə qalarıq:

“Aləmlərin Rəbbi, dolayısı ilə bizim “Rəbbimiz” və “Malik-Məliki yövmid din” olmağın səbəbi ilə, hər şeyin olduğu kimi bizim də sənin adlarının xüsusiyyətlərilə var olmağımız hesabı ilə, təbii olaraq, hər an hamımız, diqqət yetirmədən də olsa qulluq halındayıq...

Mütləq və həqiqi qulluğumuzu, sənin hər biri ayrı hikmətə əsaslanan, müxtəlif mənalarının qüvvədən hərəkətə çıxışına vasitəçilik etməklə yerinə yetiririk...

Yenə hamımız (ins, cin və mələk) qulluğumuzun davamı üçün hər an səndən yardım gözləyirik... Əgər sən, varlığımızı təşkil edən adlarının mənalarını ortaya çıxarmağı kəssən, biz yox olarıq!..

Varlığımızın və qulluğumuzun davamı üçün də səndən yardım istəyirik...”.

“İNSANLARI VƏ CİNLƏRİ YALNIZ QULLUQ ETMƏLƏRİ ÜÇÜN YARATDIM”

ki, buna görə də bu məqsədlə yaradılanların **“qulluq etməmələri”** mümkün deyildir!

Bu ayəni təfsir edən müfəssirlərin demək olar ki, hamısı hadisəyə – sanki bu ayə sırf namaz içində oxunmaq üçün gəlmişdir – şəkli ilə baxmışlar və namaz içindəki ümumi ifadə forması kimi qiymətləndirmişlər..

Halbuki, əgər diqqət yetirilsə, bu ayə **“ALLAH Sistem və Nizamı”**nı başa salan ilk surədədir və **mənası özəldən-əbədiyyətə hər an, dəmbədəm qüvvədədir!**...

Namaz içində və ya xaricində!... Nə zaman və harda oxunursa oxunsun, o andakı bütün halları və varlıqları əhatə edir!...

- “HEÇ BİR ŞEY XARIC OLMAMAQ ÜZRƏ HƏR ŞEY ONU TƏSBIH EDİR!.. AMMA SİZ ONLARIN TƏSBIHINI QAVRAYA BİLMƏZSİNİZ!” (17/44).

ayəsi, yuxarıda verilən ayənin mənasını açıq-aydın şəkil-də heç bir şərhe yer qoymadan izah edir.

Bizə görə var olan, bütün zamanlarda və zamanın fəvqündə **“ALLAH** Adı ilə İşarə Olunan”ın **“aləmlərin Rəbbi”** olduğunu vurğulayan əvvəlki ayələrdən sonra gələn bu ayə də eynən bütün var olanların **“Ona qulluq etdiyini və bu qulluqlarının davam edə bilməsi üçün yenə Ona möhtac olduqlarını”** vurğulayır!.

82

Əsasən, daha dar əhatəli olaraq, İnsan və cinlərin də qulluq etmək üçün yaradıldıqlarına da bu ayə işarə edir:

- CİNLƏRİ VƏ İNSANLARI YALNIZ QULLUĞUMU ETMƏLƏRİ ÜÇÜN YARATDIM!.. (51/56).

Əcəba, qulluğu yerinə yetirmələri üçün yaradılanların bu qulluğu yerinə yetirməmələri mümkün ola bilərmi?..

Hələ bir də **“FATİR”**ı xatırlasaq!...

“ALLAH”ın, özünü **“FATİR əs səmavati vəl arz”** deyə tanıtməsini xatırlasaq...

Yəni, **“nəyi həyata keçirmək istəyirsə, o qayəyə uyğun quruluş verərək yaratdıqlarını formalaşdırın”** mənasında **“FATİR”** olmasını, beləcə göydəkiləri və yerdəkiləri yaratdığını qavraya bilsək...

Üstəlik...

- “RƏBBİN HÖKM ETDİ Kİ, ONDAN BAŞQASINA QULLUQ EDİLMƏYƏ!.. (17/23).

“HÖKMÜ” mövcud ikən!...

Bu təqdirdə, buradakı hadisəni necə dəyərləndirəcəyik?... Nə başa düşəcəyik?... Necə başa düşəcəyik?...

Əlimizdən gələn və dilimizin dönmə imkanı olan qədər açıqlamağa çalışaq...

“ALLAH”, “aləmlərin Rəbbi” olduğu üçün adlarının işarə etdiyi xüsusiyyətlərin seyrini istəmiş və bu adların mənalarına əsaslanan məxluqlarını **“əsma tərkibləri”** halında ortaya çıxartmışdır...

83

Yaradılmışların varlıqlarını bu adların mənaları təşkil etdiyi üçün onların bunun xaricində özlərinə məxsus vücudları və varlıqları yoxdur!... Bu səbəblə, bu mənalara əsaslanan varlıqları ilə hər an bu mənaların gərəyini ortaya qoymaqla **“HƏQIQI mənada və MÜTLƏQ yöndən QULLUQLARINI”** ifadə edirlər..

Əgər bəsirətlə diqqət edilsə, yuxarıdakı ayələr bütünlüklə bir araya gələndə bu mənə açıq-aydın ortaya çıxır...

Belə geniş və bütün var olmuşları əhatə edən mənaları ehtiva edən ayələrin mənasının son dərəcə dar sahədə, **“namaz qılan İnsanın Rəbbinə qulluq etirafında olması və ondan yardım istəməsi”** şəklində başa düşülməsi, müşahidəmizə görə **Qurani-Kərimin “Kainat sistemini açıqlayan KİTAB”** olmasına uyğun gəlmir...

Bu ayədə, digərlərinin başa düşdüyü kimi, **“bizim qulluq etirafımız və yardım istəməyimiz”** mənası da yoxdurmu? Belə başa düşənlər səhvmi başa düşüblər?

Səhv deyil, yetərsiz və dayaz olduğuna görə çox məhdud bir ölçüdə anlamışlar!

Əlbəttə, o mənə da açıqlamağa çalışdığımız əhatəli əsas mənə içində çox dar əhatəli bir anlayışla mövcuddur!...

Bəli, bu ayədə **“qulluq edir və bunun davamı üçün səndən inayət də istəyirik”** mənası da vardır. Ancaq, hər an və hər nəfəsdə kimi başa düşülmək məcburiyyəti ilə bərabər!...

Bu zaman ağla belə sual gələ bilər...

Bütün varlıqlar xəlv olunma qayələrinə xidmət edən bir şəkildə həyat keçirərək **“qulluq”** edirsə, belə vəziyyətdə bizim **“ibadət”lərimizin** mənası nədir?..

84

Niyə ibadət edək?..

Biz Allaha sitayiş etmək üçün namaz qılmırıqmı?..

Allaha sitayiş edilməzmi?..

Ibadət edərək cənnətə haqq qazanmırıqmı?..

Ibadət etmədikləri üçün cəhənnəmə getmirlərmə?

Əvvəlcə **“qulluq”** anlayışının iki mənasına işarə edək:

Birinci mənada **“qulluq”**, geniş əhatəli və **“mütləqiyyət”** ifadə edir... Bu həqiqi mənaya yuxarıda işarə etdiyimiz ayələr ümumi olaraq dəyərləndiriləndə gəlirik..

Bu mənada **“qulluq”**, Kainat sistemi içindəki bütün yaradılmışların **“mütləq qulluq”a** görə var edildiklərini və hər an buna davam etdiklərini də açıqlamaq üçündür..

- CİNLƏRİ VƏ İNSANLARI YALNIZ QULLUĞUMU ETMƏLƏRİ ÜÇÜN YARATDIM!.. (51/56).

şəklindəki **Quran** hökmü buna işarə edir. Buna “**fitri qulluq**” da deyilir!.

İkinci mənada dəyişkən-sabit “**qulluq**” isə, fərdin “**Rəbbi olan ALLAH**” fərq etməsi, Ona qulluq üçün var olduğunu və bu vəzifəni gördüyünü qavraması və nəhayət, bu halının davamı üçün də hər an yenə **ALLAH**ə möhtac olduğunu hiss etməsidir... Bu da “**sabit**” mənada, “**fərdi qulluqdur**”...

* * *

Bundan başqa, burada çox **əhəmiyyətli bir sirrə** də işarə yolu ilə toxunmaq istəyirəm. Əlbəttə, əhli bu işarəni dəyərləndirib hədəfdəki qapıdan içəri girecəkdir!.

85

Rəsulullah Əleyhissəlam buyurmuşdur ki:

- “**Namaz, möminin meracidir**”!.

- “**Fatihəsiz namaz olmaz**”!..

Ayədə də belə bir xəbərdarlıq vardır:

“VAY HALINA O NAMAZ QILANLARIN KI, NAMAZLARINDAN QAFILDIRLƏR” (107/4-5).

Yəni, “**namaz**”ın nə olduğunu anlamadan, hiss etmədən “**namaz**”ı “**qılan**”ların halı pərişan olar!.

Əvvəlcə, bu mövzuda bəzi əhəmiyyətli məqamlara diqqət yetirək...

Namazdan məqsəd, “**merac**”dır!...

Bunu həyata keçirə bilməməsi İnsanın, varlığını da təşkil edən **Allahdan “pərdələnməsini”**, yəni qəfləti meydana gətirəcəyi üçün çox böyük bir itki olar!..

“Merac”ın əmələ gəlməsi isə, Fatihənin oxunmasına, yeni Fatihədəki sözlərin mənalarının dərk edilməsinə bağlıdır!.

Elə isə, burada belə düşünmək lazım gəlir...

“Fatihə” surəsində Quranın digər surələrində olmayan hansı mənə vardır ki, o mənəsi fərq edilməyən, dərk edilməyən və təsdiq edilərək etiraf olunmayan namaz böyük məsuliyyət gətirir, buna qarşılıq o mənənin hiss edilib yaşanması və Onun oxunuşu İnsanı “merac”a çıxardır?

Bismillah və əlhəmdülillah Quranın digər surələrində də verilir... Hidayət istənməsi də!..

Elə isə...

Burada düyün nöqtəsi gəlib **“Malik-Məliki yövmid din, iyyakə nabudu və iyyakə nəstəiyn”** cümləsinə çatır... **Fəna-fillah** sirri də burada gizlidir!.

“Iyyakə nabudu” cümləsi, “fəna fillah”ın Qurandakı ifadəsidir!.

Bu zaman **Rəsulullah** Əleyhissəlamın bu açıqlamasını da düşünək:

- “Hər vaxt namazı özü ilə bir əvvəlki vaxt arasındakı günahları silir”!.

Bəs, bu ayələrdə nə kimi bir mənə və sirr mövcuddur ki, bu sirrini fərq edilib dərk olunması və həyata keçirilməsi İnsanı həm bir əvvəlki namazdan bəri özündə yaranan günahlardan təmizləyir, həm də “merac”ı yaşamasının yolunu açır?

İndi bu ayənin mənasını bir daha düşünün!..

Burası **lap çox əhəmiyyətli bir sirdir!**. Niyaz edək ki, açıl!..

Çünki, **“Namaz”ın “iqaməsi” və “daimi”yə** çevrilmə yolunun açılması ancaq, bu sirrin kəşf edilməsinə bağlıdır, bizə görəl!

* * *

“ALLAH”a “sitayiş etmə” məsələsinə gəlinəcə...

“SITAYİŞ ETMƏ”, əsrlərlə müxtəlif cəmiyyətlərin şüursuz şəkildə bütələrinə, tanrılarına göstərdikləri hörmət, yalvarma kimi davranışları adlandırmaq üçün istifadə olunan bir sözdür... Əsla, **“qulluq”** deyə çevirdiyimiz **“ibadət”** sözünün mənasını ifadə etmir və **“ibadət”** sözünü türk dilinə uyğunlaşdırıram deyə **“sitayiş etmə”** sözünü işlətmək, olduqca əhəmiyyətli xətdir!... İstifadə edən İnsanın türk dili biliyinin çatışmamazlığıdır!..

Digər tərəfdən

- CİNLƏRİ VƏ İNSANLARI YALNIZ QULLUĞUMU ETMƏLƏRİ ÜÇÜN YARATDIM!.. (51/56).

ayəsində göstərilən **“ibadət”**, yəni **“QULLUQ”** sözünü **Ibni Abbas** radiyallahu anhin **“liyarifun”** deyə izah etdiyi və ayənin belə başa düşülməsinin lazım olması geniş yayılan və bilinən bir məqamdır..

Əgər, **“liyabudun”** sözünü bu mənada başa düşsək və **“iyyakə nabudu”** ifadəsindəki **“qulluğun”** da **“ürfan”** mənasına işarə etdiyini düşünsək, o təqdirdə belə bir mənə ilə qarşılaşırıq:

“Aləmlərin Rəbbi olan ALLAHIN bizim Rəbbimiz olduğunun şüuru ilə hər an Onun varlıqda təsərrüfünü seyr etdiyimizi etiraf edir və bu şüurlu qulluğumuzun davamı üçün də ondan yardım gözləyirik”..

Bəs, biz ibadətlerimizlə cənnətə getməyəcəyikmi, bunun üçün ibadət etmirikmi?

Bax, tamamilə əsassız bir qəbul etmə, daha!.

Heç kim ibadət etdiyi üçün cənnətə girməz!..

Məşhur olan bir hədisi-şərifində **Hz. Rəsullullah** sallallahu əleyhi və səlləm Əfəndimiz belə buyurmuşdur:

- **“Heç kim əməli ilə cənnətə gedə bilməz!...”**

Soruşmuşlar:

- **“Ey Rəsulallah, səndəmi?..”**.

- **“Bəli, mən də!... Bununla belə, Rəbbim mənə rəhmət etmişdir!..”** (ki, əməlimlə deyil, o rəhmət səbəbilə cənnətə gedərəm)...

88

Bu məqam tamamilə **“QISMƏT”** mövzusu ilə bağlıdır!...

“QISMƏT” mövzusunda çox əhəmiyyətli ayələri və **Rəsulullah** Əleyhissəlamın açıqlamalarını isə **“İNSAN və SİRRLƏRİ”** və **“AĞIL və İMAN”** adlı kitablarımızın **“Qismətə İman”** bölmələrində açıqlamışıq..

İndiyə kimi, nəql edilən və həqiqətə uymayan **“qismət”** görüşlərinin fəvqündə həqiqi mənbə məlumatları əldə etmək istəyənlər, bu kitablarımızdakı əlaqəli bölmələri incələyə bilərlər...

Burada qısaca bunu ifadə edirəm ki, heç bir ibadət cənnətə girmək qayəsile edilməz və **“ibadət edən cənnətə girər”** deyə də bir hökm mövcud deyildir!... İnsanın cənnətə girməsi, ibadətə bağlı deyildir...

Ancaq ehtimal ki, **“Allah”** cənnətə girənlərə ibadətini asanlaşdırmışdır, deyə bilərik...

İbadətlər, İnsanın məlumatlanması və güc qazanması üçündür!.. İnsanlar bu ibadətləri ilə, məlumatlına bilər və güc qazana bilərlər...

Ancaq bütün bunların fəvqündə **“ALLAH”**ın o fərdin cənnətə getməsini təqdir etmiş olması işin ən əhəmiyyətli və əsas amilidir!... Əgər, haqqında belə bir təqdir yoxdursa, fərd nə qədər ibadət edirsə-etsin, məlumatlınsa məlumatlınsın və daha da güc qazansın, yenə cənnətə girə bilməz!..

Yəni qısacası, **“cənnətə girmək”** ibadətə deyil, **“ALLAH”**ın təqdirinə əsaslanaraq **“İMAN nuru”**na bağlıdır!..

89

Nə üçün cəhənnəmdən çıxmaq **“İman”**a bağlıdır?

Bir qisim iflic hadisələri vardır ki, bunlar tamamilə psixoloji köklüdür!. Bədəndə patoloji heç bir problem olmamasına baxmayaraq, İnsan özünün iflic olduğunu və bir daha əsla, gözə bilməyəcəyini **vəhm edərək**, öz əlil arbasında cəhənnəmini yaşayır!. Xəstəlik xəstəsi dediyimiz İnsanlar özlərini **təsir altında saxlayan vəhm gücünə görə ağıllarını kifayət qədər dəyərləndirə**, müxtəlif qabiliyyətlərini istifadə edə və beləliklə, həyatlarını iztiraba döndərən cəhənnəmdən çıxı bilməzlər!.

“AĞIL və İMAN” adlı kitabımızda geniş şəkildə bəhs etdiyimiz kimi, İnsan, həyatını cəhənnəmə çevirən **vəhm** gücünün öhdəsindən ağılla gələ bilməz!. **Vəhm qüvvəsi**, yəni **“yoxu var hesab edib, varı yox saymaq”** xüsusiyyətinin öhdəsindən gələcək İnsandakı güc ağıl deyil, İmandır!. Vəhm ağıl və ona əsaslanan təfəkkür mexanizminə rahatlıqla tasarruf edərkən, hərəkətlərə düz yoldan təsir edən İman qarşısında daim məğlub olur!. Buna görə də, **“Dini”** başa düşməsi üçün ağıllıya təklif edilmiş və İman edərək davam etməsi tövsiyyə olunmuşdur!.

İnsanın, həm dünya həyatındakı cəhənnəm prosesi, həm də ölümdən sonrakı həyatındakı cəhənnəmi onda qalib gələn **vəhm qüvvəsinin nəticəsidir!**. Bunun sona çatdırılması isə yalnız **İman qüvvəsi** ilə mümkündür!.

Bədəninə fiziki bir şikəstlik olmadığı halda özünü iflic hesab edən İnsan inanacağı adamı tapsa yoluna davam edər!. Vəhmli adam İman edəcəyi İnsanla və ya məlumatla qarşılaşsa izzəti sona yetər..

Ən dar əhatəli mənası ilə **“Allaha İman”** da, İnsana qarşılaşdığı çətinlikləri **“Allah”a aid xüsusiyyətlərin ona o mövzuda kömək edəcəyinə və onu o mövzuda salamat çıxaraacağına İman**” nəticəsinə gətirir!.

İnsan bu İman ilə özündə cəhənnəm mühitindən çıxacaq gücü tapar!. İstərsə, zərrə qədər İmanı olsun!.

90

Amma, İnsanın belə bir İmanı yoxdursa, özünü bildiyi güclərindən ibarət sayırsa, **“Allah”ı başa düşməyibse və İman etməyibse, özündəki Allaha aid qüvvələrdən məhrum qalacağı üçün** əbədi olaraq cəhənnəmdən çıxıb bilməyəcəkdir!. İman etmədiyi üçün başqası da, kim olursa-olsun ona bu mövzuda kömək edə bilməyəcək!. Ağıl vəhm qüvvəsinin təsiri altında olduğu üçün özünün əsla, gəzə bilməyəcəyini hesab edən İnsan kimi!.

Yeni əbədi olaraq cəhənnəmdə qalanlar, həyatlarını idarə edən **vəhm qüvvəsinin təsiri altından özlərini qurtarıb İman etmədən yaşadıkları üçün** sonsuza qədər cəhənnəmdə qalmağa məhkumdurlar!.

“İBADƏT”, əsas etibarilə **“taat”** mənasındadır... Gərəyini soruşmadan mükəmməl şəkildə vəzifəni yerinə yetirmək mənasını ifadə edir... Əsasən hamı, var olmanın gərəyini avtomatik olaraq və mükəmməl bir şəkildə yerinə yetirir. Yəni qulluğunu ifadə edir...

Bunu haqqı ilə yerinə yetirmə ancaq **Onu** içində hiss etmək və bunun nəticəsində **“haşyət”** duymaqla hasil olar...

Əks halda, ibadətin yalnız hərəkətində, şəklində qalınar..

Nəticəsi də, görülmə işin şüurunda olmağın əmələ gətirəcəyi həzzdən məhrumiyyətdir!..

* * *

12

“HİDAYƏT” NƏDİR, NECƏ YARANIR?

92

Bundan sonra, sıra bu ayədən başa düşdүklərimizə gəldi:

- “İhdinas sıratəl mustakiym...”

- Bizi doğru yola yönəlt!...

Hər kəs hidayət üzrədir...

“İhda”nın mənası “hidayət et” deməkdir...

“Hidayət” isə, “lütfü-lətafətlə varlığın quruluşundan, bədənindən gələn bir yoldan xeyir olan qayəni əmələ gətirəcək hədəfə yetişdirmək” deməkdir...

“Hidayət”, ən əhatəli mənası ilə, yaradılmış hər “şey”i o şey haqqında “xeyir” olan hədəfinə “LƏTİF” adının sirri ilə istiqamətləndirib o yolda getməyi və hədəfinə yetişməyi asanlaşdırmaqdır...

Hər halda, hər kəsə bir hədəf təqdir edilmişdir və fərd, o hədəfinə ona gələn “hidayət” üzrə yetişəcəkdir!.. Çünki,

ona o hədəfə yetişmək **“hidayət”** edilmiş, **“asanlaşdırılmışdır”!**...

Misalı özümüzdən verək...

Biz təqdирə görə, bu kitabları yazırıq... Ancaq, bu kitabları oxuyanların bəlkə də çox az hissəsi içindəkiləri dəyərləndirib yararlanı biləcəkdir!...

Nəhayət, az hissəsi də özünə bu yolda verilmiş olan **“hidayət”** nəticəsi kimi, **“Demək hadisəyə belə də baxıla bilinərmiş, işin bu tərəfi də var imiş”** deyib, **Qurani-Kərimi** bu gözlə dəyərləndirməyə başlayacaq... Beləcə, **“Quranın kainat SISTEMI və bu sistem içindəki İnsanın yerini, quruluşunu və həyatını gələcəyə doğru necə dəyərləndirməsi lazım olduğuna dair xəbərdarlıqlarını fərqli bir gözlə dəyərləndirib”** davamlı olaraq yeni üfüqlərə qanad çırpacaqdır...

Bir qisim İnsanlar vardır ki, onlar dar çevrədən gəlmişlər. O dar çevrənin görüşləri ilə hələ yetkinlik çağında hüdudlanmış və daha sonra da şərtlənmələrinin hördüyü **“QOZA”nın** içinə yerləşmişlər...

Hətta daha sonralar gördükləri işlər də beyinlərindəki **“QOZA”nı** qıra bilməmiş **“her şeyi çox dar bir perspektiv içindən”** görərək yaşamışlar!

Uzaq Şərqi, Amerikanı görmüş, şərq-qərbdə oxumuş, oxutmuş, amma, hələ o yetişdikləri dar çevrənin saf, yaxşı niyyətli, urəkli, lakin dar və məhdud görüşlü İnsanlığını aşma bilməmişlər...

Bu **“QOZA”sını** dəlib çıxı bilməmiş zəvətı-kirama görə:

“Quran, yuxarıdan Məkkədəki Hz. Məhəmmədə enmiş, əvvəlcə ərəbləri, sonra da İnsanları “yaxşı əxlaqlı etmək üçün gəlmiş, Allahdan başqasına sitayiş edilməsini istəməyən, gözəl əxlaq dərnəyi qaydalarının daha da inkişaf etmişidir”...

Qurani-Kərimdə SİSTEM yoxdur!...

Quranda elmi həqiqətlərə işarələr aramaq əbəsdır!..

Qurandan, nə tibb, nə astronomiya, nə fizika, nə kimya, nə də başqa sahədə heç bir şey öyrənilə bilməz!...

94

Quran yalnız yuxarıdakı tanrıya necə və nədən sitayiş edilməsi lazım olduğunu, cəmiyyətlərin hansı qaydalara görə yaşayacağını başa salan bir kitabdır”.

* * *

“Allah”, “hidayət” etmədikcə İnsanın kiçik yaşda, dar çevrədə hördüyü “qozasını” sonralar dəlib çıxı bilməsi fəvqəladə çətindir!..

Müasir siqnalların köməyi ilə düşünə bilən müstəqil və obyektiv düşüncə sistemine sahib olmaq, hələ gələcəyə doğru və **“QOZASIZ”** yaşaya bilmək bütün bunların fəvqündədir!..

Bizim kitablar bir yana, **Qurani-Kərimi** oxuyanların içində **“oxucu”ların** sayı barmaqla sayılacaq qədər azdır!..

“Oxuma qiymətini cənnətdə almağa dair müqavilə bağladığı” üçün və ya “ölmüşlərini rahatlatmaq” üçün savab olsun deyə oxudanlar və oxuyanlar”dan başqa, həqiqi **“Quran oxucu”larının** sayı sizcə nə qədərdir?...

Qurani-Kərimin başa salmaq istədiyi o möhtəşəm sistemi və o sistem içindəkilərinin quruluşunu, xüsusiyyətlərini, Allahın bərabəri olmayan elminin və qüdrətinin əsərlərini anlayıb dəyərləndirmək üçün başa düşmə qayəsi ilə və üzərində dərin-dərin düşünərək oxuyanlar və buna görə **“huşu”** duyanlar sizcə nə qədərdir?...

95

Bəli, o çox bildiyini hesab edən, ancaq heç bir fikir müzakirəsini sonuna qədər aparma gücü olmayan **“monoloq”çular**, **“vaiz”lər**, **“qoza”larının** içindən səslənirlər, digər **“qozalı”lara**...

“Əsla, sizi düşünməyə, geniş baxışa, qozanızı dəlib uçuşa dəvət edən kitablara qulaq asmayın, oxumayın!.. Allahın müasir nemətlərini dəyərləndirməyib min il əvvəlkilər kimi, kainatın mərkəzi dünyadır, hər şey dünyanın ətrafında dönür deyə düşünməkdə davam edin!..

Quran elm kitabı deyildir!.. Onun elmlə yozumunun verilməsi caiz deyildir!.. Əl çəkin yeni düşüncələrdən!.. Belə etsəniz dindən çıxarsınız” (!)

Bu, nə üçün belədir?...

İlk həqiqi və qəti səbəb, onlara gələn **“hidayət”**in bu yolda olmasıdır!.. Muradi-ilahi, **“məşiiyyəti-ilahi”** belədir!...

Digər tərəfdən, bu vəziyyətin görünüşdəki vəsiləsi də bədənlərinin ölkə xaricinə çatmasına baxmayaraq, düşüncə hədudlarını **“qoza”** ilə simvollaşdırdığımız **“dar çevrə düşünmə hədudlarını”** aşma bilməmələridir!..

Bunun dindəki izah şəkli isə, o fərdə **“QOZA”** xaricində düşüncə və baxış tərzinin **“ASANLAŞDIRILMAMIŞ”** olmasıdır!...

96

“Müstəqil düşüncə” dabanında yetisməmiş, siqnalları, şərtlənmələri ilə dəyərləndirmə məcburiyyəti içində qalanlar, açıq-aydın həqiqətləri görə və qavraya bilməzlər.

Odur ki, biz onları günahlandırmırıq, hətta səmimiyyətlə yanaşıırıq və deyirik ki, onlar da **Allahın təqdiri üzrə “hidayətdə”**dirlər...

Bəli, bilək ki, **“İHDA”**nın gətirdiyi **“asanlaşdırma”** anlayışı məsələnin başa düşülməsində açardır!

Yeri gəlmişkən, burada **Rəsulullah** Əleyhissəlamın bu işarəsinə qulaq asaq:

Hə. Əli nəql edir:

“Biz bir dəfə, Baqiul Qarqad qəbristanlığında bir cənəzə mərasimində olduq...”

Rəsulullah sallallahu aleyhi və səlləm yanımıza gəlib oturdu... Biz də ətrafına toplaşdıq...

Rəsulullahın yanında bir əsa vardı...

Rəsulullah başını əydi və düşüncəli bir halda əlindəki əsa ilə yerə vurub döyəcəlməyə, cizgilər və izlər meydana gətirməyə başladı... Sonra belə buyurdu:

- “**ALLAH** sizdən heç bir insan və yaradılmış heç bir nəfs istisna olmadan, hamınızın cəhənnəm və cənnətdəki yerini yazmışdır!... Hər kəsin səid və ya şaqi olduğu qəti olaraq yazılmışdır!..”

Bundan sonra oradakılardan biri soruşdu:

- Ey Rəsulallah, elə isə biz gördüyümüz işləri tərk edib, bu yazımız üzrə qalaq mı?..

Rəsulullah belə buyurdu:

- Səid olan adam səadət əhlinin hərəkətlərinə yetişəcəkdir... Şaqi olan adam da şəqavət əhlinin əməlinə yetişəcəkdir...

Sizlər, əməl edib çalışın... Çünki, hər kəsə ASANLAŞDIRILMIŞDIR!.

Səid olan səadət əhlinin əməlinə ASANLAŞDIRILIR, şaqi olan da şəqavət əhlinin HƏRƏKƏTLƏRİNƏ ASANLAŞDIRILIR!..”

Bu da eyni məqama işarə edən başqa bir hadisə:

H. Ömərin oğlu **Abdullah** atasından nəql edir...

H. Ömər radiyallahu anh soruşur:

- **“Ey Rəsulullah... Gördüyümüz işin meydana gələn bir iş, bir başlanğıc olduğununmu qənaətinədən, yoxsa əvvəldən tamamlanmış (olub-bitmiş) bir işmi?”**

Rəsulullah sallallahu aleyhi və səlləm belə cavab verdi:

- **“Ey Xəttab oğlu, əvvəldən təqdir edilən işlərdir!...**

HƏR KƏS ƏVVƏLDƏN TƏQDIR EDİLƏN İŞLƏRƏ HAZIRLANMIŞDIR...

Səadət əhlindən olan, səadət üçün çalışır, şəqavət əhlindən olan da şəqavət üçün çalışır!..”

98

Son olaraq **Rəsulullah** Əleyhissəlamın bu açıqlamasını da nəql edib, **“asanlaşdırılma”** işi sistemə və texnikasına keçək:

Suraqa bin Cusum **Rəsulullah** Əleyhissəlama belə sual verir:

- **Ey Rəsulallah... Hərəkətlərimizi, qismətlərimizi yazan qələmin yazdığı təqdirlər cümləsindənmi ki, artıq qələm onun işini tamamlamış və qurumuşdur?... Yoxsa ƏMƏL (hərəkət üçün keçmişdə bir təqdir söhbəti olmayıb) gələcəkdəmi əmələ gələcəkdir?**

Rəsulullah buyurdu ki:

- **“HƏRƏKƏTİN qismət ilə təsbit edilmiş olan təqdirlər nəticəsi olub qələmin yazıb quruduğu məqamlar içindədir!...**

Hər kəs nə üçün yaradıldısa, ona ASANLAŞDIRILIR!..”

* * *

Bəli, bu təqdir necə qüvvəyə minir... **ASANLAŞDIRILIR... HİDAYƏT EDİLİR?...**

Yuxarıda izah etmişdik ki, **“hidayət” “LƏTİF”** adı ilə yaranır!...

İndi **“LƏTİF”** adı sirri ilə **“hidayətin”** yaranmasını müşahidə edək...

Əvvəlcə **Rəsulullah** sallallahu aleyhi və səlləmin bu açıqlamasına diqqət yetirək:

- **“Həqiqətən, uca ALLAH yaratdıqlarını qaranlıq içində yaratdı.. Sonra onlara “nur”undan saçdı!.. Bu “nur”dan qismətini alan hidayətə yetişdi!... Qismətini ala bilməyən də, dəlalətə azdı!...**

Bunun üçün, ALLAHIN elminə görə qələm qurudu!..”

İndi də bu ayələrə diqqət yetirək:

- **“ALLAH DİLƏDİYİNƏ HİDAYƏT EDƏR!...”** (22/16).

- **“ULDUZ ILƏ HİDAYƏTƏ ÇATARLAR!...”** (16/16).

- **“BÜTÜN ULDUZLAR ƏMRİ ILƏ FƏALİYYƏTDƏDİRLƏR...”** (16/12).

- **“ƏMRİ SƏMADAN ARZA NAZIL OLARAQ TƏDBİR EDƏR....”** (32/5).

- **“ALLAH YEDDİ QAT GÖYÜ VƏ YERDƏN DƏ ONLARIN BİR MISLINI YARATMIŞ, ƏMRİ ARALARINDAN NAZIL OLUR...”** (65/12).

- **“ALLAH SIZI YARATDI VƏ NİZAMLADI, BİÇİMLƏNDİRDİ. DİLƏDİYİ QƏDƏR TƏRKİB ETDİ!...”** (82/7-8).

Mərhum Imam **QƏZALI** məşhur **“İHYA”** əsərində səhabənin alimlərindən olan **ibni Abbas** radiyallahu anhin belə dediyini yazır:

- **“O ALLAH ki, yeddi səma yaratmış, bir o qədər də yeri. ARALARINDAN əmr enib durur!... (65/12)**

ayeyi-cəliləsinin təfsirini etsəm, məni daşa basar... kafir deyərdiniz!..”

İndi də

“ƏMRİ SƏMADAN ARZA NAZIL OLARAQ TƏDBİR EDƏR”

100

ayəsindəki **“TƏDBİR”**in mənasına gələk.

Baxın, mərhum **Həmdi Yazır** **“TƏDBİR”**i necə açıqlayır:

“TƏDBİR, bir işin sonunu görərək ona görə gərəyini təyin etməkdir.. Allah təalanın tədbiri isə, HİKMƏTİNƏ görə IRADƏ buyurmasıdır..

Bu halda burada “ƏMR”, umurun təki olaraq “sein” mənasındadır..

Yəni, DÜNYANIN İŞİNİ MƏLAİKƏ KİMİ SƏMAVİ ƏS-BAB və QUVA İLƏ, YUXARIDAN AŞAĞIYA ENDİR-MƏK SURƏTİ İLƏ TƏDBİR VƏ IDARƏ EDƏR..” (c. VI, s. 3859).

* * *

Hesab edirəm ki, artıq iş yaxşıca forma almağa başladı...

Baxın, **“BÜTÜN ULDUZLAR ƏMRİ İLƏ FƏALİYYƏT-DƏDİRLƏR”.**

Bəs, nə iş görürlər vəzifələri nədir?..

Boş yerə, quruca göydə fırlansınlar, yalnız bəzək olsunlar deyə yaradılmışı, bu ulduzlar?...

“ALLAH YEDDİ GÖYÜ VƏ ARZDAN (YER ÜZÜ) DA BİR MISLINI YARATMIŞDIR. ƏMR (hökm) ARALARINDAN NAZIL OLUR”

ayəsinin yozumunda mərhum Həmdi YAZIR **“HAQQ DINI, QURAN DILI”** adlı ən əhatəli və dəyərli təfsirində nə deyir:

“Bizim başa düşə biləcəyimizə görə, bunun zahirədə səyyarələrdən hər biri öz səması daxilində bir arz (yer üzü) kimidirlər və ONLARDA DA ALLAHIN BİR SIRA MƏXLUQATI VARDIR deməkdir!..” (c. VII, s. 5078).

“Əsahhi-əqval olan bu ehtimala görə, Arzımızın səyyarələrlə, səyyarələrin arzımızla bir mucanəseti və səmalarla da bir mumasələti olduğu nəticəsi alınır.

Bundan, arzımızın da bir səyyarə və səyyarələrin az-çox arzımız kimi öz aləmlərində bir mərkəzi sıklet və bəzi məxluqata məskən və bəzi əsərlərə mənzil olan maddi və laeqalmeadin və nəbatı xavi bir cirm olduqları sezilə bilər...” (c. VII, s. 5081).

Bəli, artıq paxlanı dilimizin altından çıxarmanın zamanı gəldi, hər halda...

Lütfən, doğrucul olaq və məsələni görmək istədiyimiz kimi görmə nöqtəsindən doğrucul və obyektiv bir şəkildə, olduğu kimi görmə nöqtəsinə oturmaq...

“ALLAH Adı ilə İşarə Edilən”, **“HÜDUDSUZ vücut”** sahibi olduğu üçündür ki, öz varlığı, vücudu xaricində başqa bir varlıq və vücut sahibi yoxdur...

Bütün adlarla andığımız bütün varlıqlar və fərdlər, hamısı Onun varlığı, vücudu və adlarının mənalı ilə qaim və daim və hərəkətdə və şüurda varlıqlardır!...

Hər birinin digərindən fərqlini quruluşunu və tərkibini təşkil edən Allah adlarının xüsusiyyətlərinin fərqli ölçülərlə ortaya çıxması yaradır...

Bax, buna görədir ki, hər fərddə tasarruf edən və o fərdlə digərlərin təsir edən, yönləndirən, şəkilləndirən, davam etdirən, var etmə qayəsinə görə hədəfinə və xeyrinə çatdırılan **həmişə Allahdır...**

102

Ondan başqa **“YARADAN”**, **Ondan** başqa **“RƏBB”**, **Ondan** başqa **“HADI”** (hidayət edən), **Ondan** başqa **“MEHDI”**, **Ondan** başqa **“MÜHYI”**, **Ondan** başqa **“MÜMIT”** (ölümə döndərən) əsla və qətiyyən mövcud deyildir!..

Ancaq biz bu həqiqəti heç cür fərq edə və başa düşə bilmədiyimizdən hadisələri inkar etmə mənasına gələn bir tərzdə yozuruq...

* * *

Ya **Onu** ucaltma təxəyyülü ilə **Onu** hər şeyin fəvqünə, fəvqlərin fəvqünə, **ərşin** fəvqünə, qısacası xəyalımızdakı ən uzaq yerə, nöqtəyə oturduruq!...

Ya da, gördüyümüz hər birəni, dəvəni **“O”** yaradıb, **“O”nu** orada ortaya qoyulan məna ilə qeydə alıb, hər şeyi **“ALLAH”** qəbul edir və beləcə arxa planda **“fərdiliyimizi ALLAHLAŞDIRIRIQ”!...**

Və yaxud, hər birimizin varlığını, vücudunu isbat edici bir düşüncə ilə **sən, mən, o varıq, varlıqda hər şey mövcuddur. Üstəgəl, bir də “O” var!... deyib “O”na “HÜDUD”** gətiririk!.. Sonra da bu görüşə əsaslanaraq, **“O”nun** bizə, makro və ya mikro fərdlərə etdirdiklərinədən dəm vururuq!..

Halbuki, bir yazıçının beynində necə müxtəlif ssenarilər olursa, hamısı onun beynindən onun xüsusiyyətləri **isti-qamətində** meydana gəlsə və buna baxmayaraq, yazıçının şəxsiyyətindən “yaratdığı” şəxsiyyətdir deyə söz edilə bilməzsə, buna oxşar, hər fərdi və bütün varlığı özündən və özü ilə meydana gətirən **“ALLAH”** da, o **yaratdıqları ilə məhdudlaşmaqdan və qeydə alınmaqdan və onlar olmaqdan bəri və üstündür!..**

Bütün varlıq adları altında ortaya çıxan qüdrət və məna ancaq **Ona** aiddir...

Bütün varlıqlar və yaratdıqları təsarruflar ancaq **Ona** aiddir və **onların hər biriylə digərinə** təsir edir!...

Ancaq bütün bunlara baxmayaraq, nə mikro, nə də makro plandakı heç bir **“şey”** üçün **“ALLAH”dır** deyilə bilməz!...Amma, oradakı **“vücudu”** da inkar etmək olmaz!.

Buna görədir ki, **Rəsulullah** Əleyhissəlam belə buyurmuşdur:

- **“İnsanlara şükr etməyən ALLAHA şükr etmiş olmaz!..**

Bundan başqa:

- **“ALLAH EHSAN EDƏNLƏ BƏRABƏRDİR...”**

ayəsində işarə edilən bir şəkildə **“ehsan edəndə verən Haqdır”!...**

Təsəvvüfdəki **“məiyyət sirri”** də budur!..

Sən o ehsan edəni görüb şükr etməsən, artıq yalnız xəyalında **“təsəvvürün olan tanrına”** şükr etmiş olarsan ki, bu da əsl ehsan edənə şükr etməmiş olmağın nəticəsini doğurur...

Əgər bunu başa düşdüksə, indi yuxarıdakı ayələrdə işarə edilən mənanı asanlıqla qavrayıb, sistemi də öyrənmiş, yeni **“OXU”muş** olacağıq...

Hər biri canlı və şüurlu bir quruluş olan, müxtəlif **“AL-LAH”** adlarının mənalarını xavi **“BÜRCLƏR”in**, yəni müasir deyilişi ilə **“dəstə-dəstə ulduzların”** yaydıqları bir qisim kosmik şüalar, davamlı bir-birlərini və bu arada dünyamıza da təsir edir!..

104

Səmadən, ulduzlardan gələn və **“ALLAH”** adlarının müxtəlif mənalarını ehtiva edən kosmik şüalar heç fərqiində olmadığımız bir şəkildə bütün canlıların beyin hüceyrə genetikasındakı **“DNT”** və **“RNT”** zəncirlərinə təsir edərək onlardakı müxtəlif istiqamətlərə və genetik proqramlaşdırmalara yol açır...

Bu səbəblə, böyük kəşf sahibi övliyaullahdan və o dövrün **“OXU”muşlarından** olan Mühyyiddin Ərəbi, **“Fütuhət-i Məkkiyyə”** adlı əsərində:

“Dünyada, bərzəxdə və cənnətlərdə tələvvün edən və edəcək (meydana gələcək) hər şey BÜRCLƏRDƏN ENƏN TƏSİRLƏRLƏ meydana gəlir..” demişdir!..

Bu səbəblə, **“ƏMR”**, yəni **“HÖKM”**, yəni o hökmü meydana gətirəcək təsirlər səmadən ulduzlardan enir, deyilir...

Əsasən 1970-ci illərdə yazdığımız **“EVRENSEL SİRLƏR”** adlı kitabda bu planetlərdən bəziləndəki canlı növləri haqqında bəhs etmişdik...

“Din”də “mələk” deyə tərif verilən və bizdən ayrı bir çərçivədə yaşadıkları üçün bizim tərəfimizdən qəbul edil-mələri əsla mümkün ola bilməyən bu varlıqlar da bizə müxtəlif şəkildə təsir edirlər və bunların aramızda ya-şayan **“CIN”lərlə** heç əlaqələri yoxdur!..

Ancaq bu zaman çox böyük bir yalandan da söhbət ge-dir...

105

Müasir dövrdə **“BAŞQA PLANETDƏN GƏLƏNLƏR”** kimi lanse edilən və qəbul etdirilməyə çalışılan **“CIN”lə-rin** əlaqədə olduqları İnsanlarla cinlərin özlərini tez-tez **“mələk”** kimi empoze etdiklərini duyuruq...

İstər özlərinin **“başqa planetdən gələnələr”** olduqlarını söyləsinlər, istər **“Mövlənə”** və ya başqa birinin **“RUHU”** olduqlarını iddia etsinlər və hətta özlərinin **“mə-lək”** olduqlarını qəbul etdirməyə çalışsınlar, qəti olaraq bilək ki, bunlar hamısı **“CIN”lərdir!...**

Bunlardan, müşahidəmizə görə yeganə qorunma yolu da bu aşağıda yazacağımız Quran ayələrini əzbərləyib oxu-maqdır...

“Rəbbi inni məsəniyəş şeytanu binusbin və əzab... Rəbbi əuzubikə min həməzatiş şeyatiyni və əuzubikə Rəbbi ən yahdurun” (Səffat/7; Sad/41).

Bu oxumanın necə və hansı sistemlə fayda verəcəyini isə ən təfəssilatlı şəkildə **“DUA və ZIKIR”** adlı kitabımızda bəhs etmişdik...

Bu cür əlaqələrdə olanlar sabah-axşam 150 və ya 200 dəfə oxumağa, bundan başqa, həmin kitabın **268-ci səhifəsindəki** duaya gündə 100 dəfə davam etsələr qısa müddətdə bu aldatmaların sona yetdiyini görürlər...

Təbii ki, oxumamaları üçün üzərlərinə edilən təzyiqə qarşı çıxıb, içlərində oxumamaları üçün yaradılacaq sıxıntıya dirənə bilərlərsə...

106

* * *

Bəli, hökm, təqdir bax beləcə, ulduzlar adı arxasındakı, Mütələq İradədən hər an kainata yayılır və bu zaman bizə də çataraq hökmünü icra edir!..

Bu təsir **“hidayət”** kəlməsinin ehtiva etdiyi **“lütfü-lətafətlə”**, yəni biz heç fərqləndə olmadan bədənımızdə ən gizli **“Lətif”** bir şəkildə cərəyan edir...

Bax, müasir dövrdə **“astrologiya”** deyə tərif edilən **“Bürclər elminin”** təməlinə belə bir sistem mövcuddur... Bu məsələnin xırdalıqlarını öyrənmək istəyənlər hörmətli **Nuran Tuncelin** hazırladığı **“A”dan “Z”yə ASTROLOJİ** adlı kitabını oxusunlar..

Bəli, **“ihdına”nın** necə olduğunu, **“hidayət”in** hansı sistemlə meydana gəldiyini izahına görə məcburən buralara qədər gəldik...

Bir az əvvəl gördüyümüz bu ayədə **“hidayətin yaranması”** açıq-aydın və qəti bir şəkildə vurğulanmışdır:

- **“ULDUZ ILƏ HIDAYƏTƏ ÇATARLAR”.**

Bu ayə göründüyü kimi, **“hidayət”**in ulduz kanalı ilə əmələ gəldiyini vurğulayır...

107

Xüsusilə, **“B”** sirrinin açarını bu ayənin şifrələrini açmaq üçün istifadə etsək, bu çox orijinal mənə ilə qarşı-qarşıya qalarıq...

- **“HADI olan ALLAH, adlarının mənası ilə var etdiyi ulduz adı verilmiş nəsnədən yolladığı təsirlə-mələklə-şüalarla hidayətini onlara çatdırır...”**

Yəni, təsir bizə görə, hər nə qədər ulduzdan olsa da, özü və varlığı etibarilə **Allahdandır!...**

Eynən, “yemək yedim, Allah qüvvə verdi”dəki kimi...
“Dərman qəbul etdim, Allah şəfa verdi”dəki kimi!.

Əgər, bunu da başa düşdüksə, mövzu yaxşıca açıqlandı, deməkdir..

Artıq hidayət **“əmr”inin**, yəni **“hökmü”nün** səmadan arza necə **“nazil olduğunu”** fərq edirik, deməkdir..

“Hidayət” mexanizminin necə işlədiyini qavradığımıza görə, neçə cür **“hidayət”** vardır, bir də onu görək:

Bu zaman bilək ki, Allahın hidayət ölçüsündən bəhs etmək, onu hüdudlaşdırmaq olar ki, əlbəttə, bu mümkün deyildir..

Elə isə, **“hidayəti”** ən geniş əhatəli olaraq bütün varlıqların var olma qayələrinə görə istiqamətləndirilməsi, görəcəkləri işlərin onlara asanlaşdırılması, onların işlərə asanlaşdırılması şəklində anlama biləcəyimiz kimi...

108

Daha məhdud mənası ilə, **“həqiqi doğru”** və **“sabit doğru”** arasındakı fərqi görə bilmə mənasında da dəyərləndirə biləcəyik...

Bundan başqa, varlığı çox daha geniş əhatə dairəsində əhatəli xüsusiyyətlərlə dəyərləndirə bilən Nəbilərə, Rəsullara və övliyəyə bu yolda yeni-yeni açılışlar təmin edən **“hidayət”** də yenə **“ihdina”** deyərkən düşünülə bilər...

“SIRAT”a gəlinəcə...

“SIRAT”, ümumidə yol, küçə mənasında istifadə olunması ilə yanaşı, **“sıratı-mustakim”** deyilişi **Dini** mənada, **“Allah yolu üzrə olmaq”** şəklində bəaş düşülür...

“Mustakiym” isə elə bir doğruluqdur ki, o gediş üzərində nə sağa-sola qıvrılma var, nə də enis-yoxuş, iki nöqtə arasında seyr edən şüa xətti kimi!...

Əsas etibarilə, hər yaradılmış öz yolundan **“ALLAH yolu üzərindədir”**..

“ALLAHA gedən yolun sayı nəfslərin sayı qədərdir” cümləsi ilə işarə edilən mənada **“hər kəs öz Rəbbinin hökmü altında və istiqamətində”** isə də...

və bu vəziyyətə:

- HAMISI DA PROQRAMLANDIQLARI ISTIQAMƏTDƏ HƏRƏKƏTLƏR EDƏRLƏR...” (17/84).

109

ayəsi ilə işarə edilibsə də...

Və bu mənada olaraq:

“İhdinas sıratəl mustakiym”in mənasını **“Fatihə”**nin **“ruhuna”** uyğun:

“Bizə təqdir etmiş olduğun hədəfə yetişməyi ASANLAŞDIR” deyə başa düşsək də...

“Hər kəsin, yaradılış məqsədinə görə doğru olan sıratı var” isə də...

Xüsusi mənası ilə, **“İHDA”**nı İnsanın **“ənam”** yolundan əbədi hüzur və səadətə yetişməsinə təmin edəcək bir **“sırat”**ı istəməsi gerəyini **“Hz. Məhəmməd Əleyhissələmin bildirdiyi həqiqətlərə uyğun bir həyat keçirməyi asanlaşdır”** mənasında bunu dəyərləndirməmiş lazımlı olduğunu bundan sonrakı ayələr göstərir...

Elə isə indi gəldik, bir sonrakı, son ayəyə...

13

İSTƏNMƏSİ VACİB “SIRAT”

“Sıratəlləziynə ənəmtə aleyhim, ğeyril mağdubi aleyhim və laddaalliyn”

110

“O yola ki, sənin ənəməni xavidir, bağışladın onlara, gəzabləndiklərinin və azmışların yoluna deyil!..”

“Ənam”, yeni nemətləri xavi “sırat” nələri ihtiva edir:

“Bunda diqqət çəkən üç məqam mövcuddur:

Əvvəla, yol və sırat özü ən əhəmiyyətli, əzəmətli bir nemətdir...

İkincisi, ənəmə-sırat çox əhəmiyyətli bir yardım olaraq başa düşülür...

Üçüncüsü, onlara izafə edilən bu sırat, öz vazıları olmayıb vazı və ənamı-ilahi olduğu, onların sıratı olması məzhəriyyət və sülukları etibarilə olduğu başa düşülür..." (c. I, s. 130)

Əsasən, **"Rəhman"ın "rəhmət"inin** nəticəsi kimi yaranan bu **"ənam olan yol"** əlbəttə ki, İnsanı Rəbbinə qulluğunun şüuruna qovuşduracaq ki, bundan daha böyük xoşbəxtlik ola bilməz!

Allahın bu ümumi **"ənam"ı** xaricində bir də xüsusi **"Ənam"ı** vardır... Buna yetişənlər kimlərdir...

111

Bunlar yenə Quran açıqlamasına görə, dərəcə-dərəcə **"salehlər, şəhidlər vəlilər və nəbilərdir"...** Bu nemətlər ilə dərəcə-dərəcə Allaha yaxın və qürbət eləmişlər. **"İHDA"nı "yəqinə və qürbətə aparan yol"** mənasında da başa düşə bilərik.

İçlərində olunmaması xəbərdarlıq edilən **"mağdubin"** və **"daaliyn"** kimlərdir...

"Mağdubin" **"qəzəbə uğramışlar"** mənasında istifadə olunmuşdur...

"Zülm edənin hərəkətinin nəticəsini təşkil etmə düşüncəsi" **"qəzəb"** kimi başa düşülür...

Ən böyük zülüm də, İnsanın **“nəfsinə olan zülmüdür”** ki, buna **“şirk”** deyilir!...

“ŞİRK”, “xüsusiyyətləri və sifətləri ilə sonsuz-SƏR-HƏDSİZ” və **“Vahid-ul ƏHƏD”** olub **“ALLAH** Adı ilə İşarə Edilən”**inlə yanaşı bir tanrı qəbul etmə mənasını meydana gətirən şəkildə həqiqəti örtən fikir və qəbul etmədir!.**

Bu hal nəticə etibarilə **“qəzəb”**i doğurur...

112

Bu vəziyyətdə **“mağdubin”** deyər işarə edilənlərin **“şirk”** əhli olan **“müşrik”lər**, yəni **“tanrı anlayışına inananlar”** olduğu mənası başa düşülür....

“Daalliyn”ə gəlinəcə...

“Dəlal və dələlət” doğru olan yoldan xəta və ya qəsdən **“azmaq”dır...**

Yəni, doğru yolda ikən, xəta etməklə və ya qəsd-məxsusa ilə getdiyi istiqamətdən başqa bir tərəfə yönəlməkdir, **“dəlal”...**

Əgər bir İnsan həqiqəti tapmışkən, o həqiqət üzrə ikən həqiqətdən ayrılmasına yol açan fikri qəbul edir və o görüşə yönəlsə buna **“dələlətə azma”** deyilir...

Doğrusu Allah yanındadır, əlbət. Ancaq, bizim başa düşdüyümüz qədəri ilə ayədə verilən **“MAGDUBİN”** deyilənlər **“şirk”** yolu ilə əvvəldən bəri **“tanrı anlayışını qəbul edənlər”dir** ki, bunun da DİN terminologiyasında qarşılığı **“müşriklər”dir...**

“DAALLİYN” isə **“əhli-kitab”** deyilən, özlərinə işin doğrusu bildirilən, **ALLAH** yanındakı tək **DİNDƏN**, yəni **İSLAMDAN**, yəni **Hz. Musa** və ya **Hz. İsa** təlimindən **“AZANLAR”dır!...**

Bəli, **“FATİHƏ”** surəsinin dərinliklərinə olan müşahidəmizdən indilik başa sala biləcəklərimiz bu qədər...

14

RÜKU

Bəli, namazda **Fatihəni** beləcə oxuduqdan sonra bir az da əlavə ayə yaxud surə oxuyub, sonra **rükuya** gedirsən.

114

Rükuya gedərkən də, “**Allahuəkbər**” deyirsən.

Bəldən yuxarı hissəsi yerə paralel, belə qədər dik bir şəkildə...

Bayaqkı ayələri oxuyarkən, qıyam halında ayaqüstə dik dururdun.. Varlıqda hökmünü icra edən “**HƏYY**” və “**QƏYYUM**” Haqqın kəlamı səndən “**qıyam**”da aşkar olurdu!... Varlıqda dimdik duran, hər an qüvvədə olan sistem və nizam olan “**ALLAH**” hökmü səndən aşkar olurdu... Bunun üçün dimdik ayaqüstə idin..

Ondan sonra Adların xüsusiyyətlərinə əsaslanan birləşik quruluşun səbəbilə, tərkibi quruluşların Rəbbul Aləmin önündə boynu əyməsi səbəbilə, bu varlıqda ilahi hökmlərin gərəyinin səndən çıxmasına işarə edən bir şəkildə **rükuya** əyildin...

Beldən aşağı hissən dik, beldən yuxarı hissən yerə paralel, varlığın bir qismi ilə qulluğunu yerinə yetirmədən, varlığının beldən yuxarısı yəni, idrak, şüur tərəfi ilə bu Kainatı var edən mütləq varlıq önündə əyilmə vəziyyətindəsən. Onun varlığını, təkliyini təsdiq etmə vəziyyətindəsən...

115

Bundan başqa...

Beldən yuxarı hissənin əyilmiş, yerə paralel olaraq durması, **“fitri qulluğu”** ifadə edir!. Beldən yuxarı hissənin yerə paralel olması sənə varlıqda **Hakim** olan mütləq varlığı dərk etməklə **“O”nun** elmi, qüvvə və qüdrəti qarşısında əyilmiş, təslim olmuş bir vəziyyətdə olduğunu ifadə edir... Bu idrakın sənə var olduğunu göstərir.

Buna qarşılıq dik belə qədər olan hissəndə də mütləq vücudun varlığı ilə varlığının davamlılığına işarə etməkdəsən!..

Əsma tərkibi nəticəsində var olan vücudun varlığını təşkil edən **“haqqaniyyət”** yönündən belə qədər dik, Adların xüsusiyyətlərindən meydana gəlməsi səbəbilə də Rəbbul Aləmiyə tabe olması yönündən **“O”nun** qarşısında beldən yuxarı hissəsi bükülüdür!.

“RÜKU”, Üluhiyyət qarşısında Rübubiyyət hökmləri ilə var olan varlığın simvollaşdırılması!

Bu vəziyyətdə təsbih edirsən.

“Sübhanə Rəbbiyəl azim”

“Əzim olan, əzəmət sahibi olan Rəbbim Sübhandır”.

Hər bir zərrədə **“O”nun** hökmü yerinə yetirilir. Hər bir zərrə **“O”nun** var etmə qayəsinə uyğun davranışlar ortaya qoyması ilə qulluğunu ifadə edib **fitri təsbihini** edir!..

116

Ondan sonra:

“Səmi Allahu limən hamidəh”..

“Səmi Allahu”: **“Allah qəbul etmədədir”.**

“Limən hamidəh”: **“Həmd edənin həmdı, Allahındır!..”**

Yəni, mənim gördüyüm hər bir hərəkət ilahi qüdrətin təsarrufu nəticəsində meydana çıxır ki, **“ALLAH” hərəkə-**

timin həqiqət faili olaraq nə etdiyimi bilir, çünki elmin-də təqdir edən **“O”dur**, mənası var orada.

Doğrulduqdan sonra tam dik vəziyyətə gəlirsən!. Tam doğrulmadan, dik vəziyyətdə bir ləhzə durmadan səcdəyə getmir, dimdik durursan!.

Dik durarkən, **“Rəbbəna ləkəl həmd”** deyirsən və ya daha uzun şəkli ilə,

“Rəbbəna ləkəl həmdü kəma yənbaqıy licəlali vəc-hikə və liazıymi sultanik”

deyirsən...

Allah Rəsulu çox zaman belə söylərdi.

Tam mənası ilə dik durmadan, səcdəyə getmək yoxdur!.

Bu təsbih də tam dik durarkən söylənilir!. Rükudan qal-xan kimi və dik halda ikən... Mənası isə təxminən belə-dir:

“Öz kamalını, əzəmətini, hikmətini dərk etmə, dəyərləndirə bilmə Rəbbimə məxsusdur ki, onun qədir-qiymətini, sonsuzluğunu və hüdudsuzluğunu dərk və əhatə etmək mümkün deyildir”!..

Ondan sonra **“Allahuəkbər”** deyib **“səcdə”yə** gedir-sən...

15

SƏCDƏ

“Səcdə halı, qulun ALLAHA ən yaxın olduğu haldır” buyrulur...

118

“Səcdə” nədir ki, **“ALLAH”a** ən yaxın hal olur?

- **“Səcdə”də qul ilə Allah arasında pərdə yoxdur!** Deyilir...

Harda deyilir?

“Səcdə”də!

Kimdə? **Səcdə** edəndə!.

Qiyamət günü, məhşər yerində **“Allaha səcdə edin”** - deyiləcək...

Bir qismi səcdə edəcək, bir çoxları da səcdə etmək istəyəcək amma, bacarmayıb taxta kimi önə və ya yana çevriləcək!. Beli dümdüz olub, adətən betonlaşacaq!. Bir cür səcdəyə gedə bilməyəcək!.

Dünyada istəmədikləri üçün **səcdə** etməyənlər var...

Səcdə etmək istədikləri halda, **səcdə** edə bilməyənlər var!.

Bir də, bu anda **namaz qılan**, amma **səcdə etməyənlər (!)** var!.

“Səcdə” etmək nə deməkdir?

“Allah”a səcdə etmək, O mütləq varlıqla yanaşı, nə sənənin nə də başqa bir varlığın, vücudunun **“var”** olmadığını dərk etmək, müşahidə etməkdir!.

“Mən yoxam, yalnız ALLAH var!” - deməkdir.

Və ya bir digər mənası ilə, **“var olan yeganə varlıq Vahidul Əhəd olan Allah”** - deməkdir, **“səcdə”**nin mənası...

“Yalnız bədənimlə deyil, şüurum, ruhum və varlığım-la sənə səcdə edirəm” demək üçün səcdəyə getdiyin anda, **səcdə** halında ikən, “var olan yeganə varlıq, **Vahidul Əhəd olan Allah**”dır!. **“O”**nun xaricində **“biz”** yoxuq... deyə düşünə bilmək lazım.

“Biz” deyərkən burada nəyə əyildik.

“İyyakə nabudu”ya!...

Bu **“səcdə”**ni edə bildinsə, ondan sonra qalxıb, oturursan, oturduğun zaman **Hz. Rəsulullah** kimi:

“Vafuanna, vağfirləna vərhamna” deyirsən və bundan başqa istəsən **“vəhdina”**nı da əlavə edirsən.... Səcdədən qalxıb oturduğun zaman!.

Bunu söylədikdən sonra, bu **“səcdə”**dən hasil olan mənanı başa düşməyi təqdir etdiyi üçün, şükr olaraq ikinci dəfə səcdəyə gedir, üç dəfə də **“Sübhanə Rəbbiyəla”** və ya **“Sübhanallahi və bihəmdih”** deyirsən.

Beləcə **namazın** o rükəti, bu **şükür səcdəsi** ilə tamamlanmış olur!. Birinci **“səcdə”** **yoxluq**, ikinci **“səcdə”** yoxluğun müşahidəsini ehsan edən **“Allah”a şükür səcdəsidir.**

Qıyamın, yəni ayaq üstə **Quran** oxuma müddətinin və rükudan sonra **“səcdə”nin** iki olmasının səbəbi, birinci səcdə ilə rükəti tamamladıqdan sonra, bunu tamamla- mağı ehsan edən **“Allah”a** şükrdür.

Anlaya biləcəyimiz qədəri ilə bax bu, **xəvvasın** namazıdır.

* * *

Bu **xəvvasın** **“iqamə”** etdiyi namazdan o tərəfə, bir də **“xas-ul xəvvas”, “muqarrəb”** deyilən, **“Allah”a qurbiyyət** qazanmış, **övliyanın** irəli dərəcəliələrində yaşanan **“daimi namaz”** halından söhbət gedir.

120

1. **“Qılınan” namaz...**

2. **“İqamə” olunan namaz...**

3. **“Daimi” namaz...**

“Daimi” namaz nədir?

Namaz, əsas etibarilə, **“iqamə”** olunan namazdır, dedik.

“İqamə” namaz nəticəsində **“səcdə”** ilə namazın kamilinə yetişirsən, bu, **“iqamə”** olunan namaz İnsana **“üruc”** təmin edir və **“merac”** hasil olur!.

“Merac” İnsanın **“Qabe qavseyn”** və ya **“ev ədna”** məqamında **“Allah”ı** müşahidə etməsi!..

Ya da, daha açıq ifadə ilə, öz varsayım mənliliyinin, heç varsayılmamışcasına ortadan qalxıb, **“BAQİ AL-**

LAH”dır, hökmüncə bütün əsma və sifətləri ilə **BAQI** olması halıdır.

“üruc”un nəticəsində hasil olan **“merac”** ilə o İnsan, **İlahi bəqa** ilə **“BAQI”** olur!... Sən, onu özün kimi sayırsan, amma, o, **“Allahla baqi”** vəziyyətdədir!.. və bu hal ilə həyatını davam etdirir.

Hz. Rəsulullaha baxdıqları zaman **O**, da bizim kimi yeyib içir, aramızda dolaşır, küçə-bazarda gəzir, nə fərqliliyi var, dedilər... amma, **O**, ilahi həqiqəti hiss edib yaşayan, **“merac”** sahibi olan və bunu bizə bildirən **“Allah Rəsulu”** idi!.

121

Kənardan baxanlar, o **“daimi namaz”** əhlini özləri kimi görürlər, amma, bilmirlər ki, **O**, varlıqda **“Baqi olan Allah”**ın yalnızca bir əsma zühurudur!.

Bax, bu hal, **“Ölmədən əvvəl ölərək”, şüur ölçüsündə** İnsani qiyamətin qopub, **“Summə ileyna turcəun”, “və dəxi bizə dönəcəksiniz”** ayəsinin mənası ortaya çıxıb, bəsit təbir ilə **“İnsanın Allaha rücu etməsi”**dir.

Allahdan gələnin **Allaha** rücu etməsidir!...

Bax, bu da **“muqarreb”lərin “daimi namazı”**!.

Bunu başqa necə anlatmaq lazım, bilmirəm!. Ancaq yaşayan bilir!. Daha dolğun nəql edinməsi bizcə mümkün deyil!.

Budur, **İslamın** ikinci şərti olan namaz!.

16

“ORUC” ...

“**Ramazan**” ayı deyə bildiyimiz ayda “**oruc**”**lu** olmaq, sağlam olan hər müsəlmana, yəni “**İslam**”ı fərq, dərk və qəbul etmiş hər İnsana vacibdir!. Dərk etməmiş, başa düşməmiş və qəbul etməmiş İnsana vacib deyildir!.

122

Erməni, yəhudi, müsəviyə “**oruc**” vacib deyildir... Onlar “**oruc**”**lu** olmaya bilirlər!... Çünki, “**oruc**” “**Allah**”ı, **İslamı** anlayıb, gərəyini dərk edəne vacibdir!

Bəs, “**oruc**” nədir?

Neçə cür “**oruc**” vardır?

Orucun da “**avam**”**a** görə tərəfi var...

“**Xəvvas**”**a** görə tərəfi var...

“**Müqərrəb**”**lərə**, yəni “**xass-ul xəvvas**”**a** görə tərəfi var!.

“**Avam**”**a** görə olan tərəfini “**İNSAN və SİRLARI**” adlı kitabımızın əlaqədar bölməsində açıqladığımız kimi “**oruc**”**lu** olunan müddətdə beyin kənardan alınan xam maddənin sərf edilməsi, həzm olunması və müxtəlif or-

qanlarda paylanması yönündə enerji xərcləməsini çox aşağı səviyyəyə endirir.

Daha əvvəl söylədiyimiz kimi İnsan bədəninə iki növ enerji girir.

Birinci növ yeyib içdiklərimiz. Dünyanın əsas elektrik potensialı neqativdir. Qidalarla vücuda girən, yeyilən və içilən şeylərdə də əksər hakim olan enerji yükü neqativdir!. Bunun əvəzinə, nəfəs yolu ilə aldığımız havadakı oksigen vasitəsilə vücuda girən enerji yükü pozitividir.

Bu pozitiv və neqativ enerji yükləri beyində paylanaraq keçmişdəkilərin ruh adını verdikləri dalğa (wave) bədənə yüklənir. Beləcə ölümdən sonrakı bədənımız forma alır və güclənir!..

Bizim təsbitimizə görə...

Beynin ruha yüklədiyi daha çox pozitiv olan enerjini mümkün olan qədər artırma bilmək, ruhdakı neqativ yüklü dünyanın quruluşu növündən olan enerjini də aşağıya endirmək məqsədilə, ən aşağı hədd, limit olan ildə bir aylıq **“oruc”** vacib sayılmışdır!.

Orucun başlama saati, gecənin alatoranlıqə dönmesi vaxtıdır!.. Bu saata qədər sahur deyilən **“oruc”dan** əvvəlki yemək yeyilə bilər!..

Iftar vaxtı isə, günəşin gözdən itməsi və qırmızı işığının görünməməsidir!..

Rəsulullah dövründə və daha sonralar uzun müddət saat olmamışdır!. Bu saat bu dəqiqədə sahur kəsiləcək, bu saat bu dəqiqədə iftar açılacaq tərzindəki **dəqiqə hökmlər** tamamilə **səhvdir!**.

Namazlar üçün də bu belədir!..

Tutaq ki, zöhr namazı... Günəşin olduğunuz yerə ən dik vəziyyətə gəlməsinə baxırsınız, sonra da namaza durursunuz!. Və ya şam namazı. Görürsünüz ki, günəş göz-dən itib, namaza durur və ya orucunuzu açırırsınız!..

Şam namazı və ya iftar saati “18.32”-dədir kimi bir göstəriş tamamilə formal və səhvdir!.. Burada iki-üç və ya beş dəqiqənin əvvəl və ya sonra olmasının heç bir əhəmiyyəti yoxdur!.

Bu, dini tamamilə formallıq və maddilik məqamına aparan və batini dəyərlərə yönəlməyin qarşısını alan dayaz tətbiqdır!..

Bəli, indi gələk orucun hikmətlərindən bəzilərinə... İndiyə qədər üzərində çox dayanılmamış tərəflərinə...

124

“Oruc” nə üçün gün batandan, ertəsi gün gün doğana qədər olan müddətə qoyulmamışdır?

Sən, gündə üç dəfə yemək yeyirsən və beynin bunları paylamaq üçün enerji sərf edir.

Beynin enerji sərf etməsinə, həzminə az enerji təmin edərək enerjisini özündə mühafizə etməsi və bunu olduğu kimi ruhuna yükləyə bilməsi üçün günəşin parazit yaymasından daha az zərər görəcək şəkildə güclü qalmasını təmin etmək qayəsinə istinad olunmuşdur...

“Oruc”da ilk olaraq üzərində durulan məhdudiyyətlər yemək-ichmək və seksdir!. Yemək-ichməkdə vücuda girən xam maddədən söhbət gedir!... Seksdə isə bünövrənin elektrik boşalmasından bəhs olunur!. Yəni, hər iki halda bədən və beynin enerji itirməsindən söhbət gedir!.

Bax, birinci qayə bunun mümkün qədər qarşısını ala bilməkdir!. Bunun qarşısını ala bildiyimiz zaman beyində mövcud olan güclü potensialı bu **“oruc”luluq** deyilən

zaman daxilində daha da gücləndirərək ruha yükləmək mümkün olacaqdır.

“Oruc”lu birinin etdiyi zikr və gördüyü işlərlə, yəni beyin fəaliyyətləri ilə, **“oruc”suz** birinin gördüyü iş arasında mühüm fərq vardır!. Biri 50% tutumla yüklənərkən, digəri 100% tutumla yüklənir.

“Oruc”la əlaqədar bir Qüdsi hədisdə, belə buyrulur:

“Orucun əcrini və savabını vermək mənə düşür”!.

İnsanın bütün xeyirli əməllərinin əvəzi birə ondur!.

Amma hədisi-qüdsiyə görə, **orucun əcri və savabı** müəyyən miqdarda deyil.. Yəni, oruc İnsanlara hər hansı bir müqayisəyə gəlməyən şəkildə qazanc gətirir.

Orucun ən çətin müddəti ilk iki gündür..

Bədən nizamlı müddətlərlə müəyyən olunmuş qidaları almağa proqramlandığı üçün, xüsusilə şəkərin düşməsi nəticəsində birinci gün baş ağrısı olur.. Miqreni olanlarda miqreni tutur, miqreni olmayanlarda axşam vaxtları baş ağrısı olur. Amma, ən çox iki gün sonra, bədən adaptasiya olunur və baş ağrıları keçir. İnsan orucunu tamamilə qərarlı şəkildə davam etdirə bilər!. Orucun zahirdəki faydası budur!.

Müxtəlif şərtlərlə **“Oruc”**, **Hz. Məhəmməd** Mustafa Əleyhissəlamdan əvvəl gələn Nəbilərin dövrlərində də var idi.

“Oruc” əsas etibarilə yalnız yemək-icmək və seksdən kəsilmək deyildir!. Xüsusilə, **“Oruc”lu** ikən diqqət yetiriləcək bir məqam vardır.

Ən əvvəl, **Allah** üçün **“oruc”** tutmağı dərk edərək qeybət, dedi-qodu, İnsanları aldatmaq, İnsanları aldadaraq mənfəət qazanmaqdan çəkinməkdir!. Orucun cismani tə-

rəfindən başqa, mənəvi tərəfindəki ən əhəmiyyətli ünsür-lər bunlardır!..

Qiybət edən bir şəxsə:

- **“Oruc”lusan, ət yeyirsən!. Bu necə işdir?**

deyilmişdir...

Çünki, **Quranda “qeybət etmək”, “ölmüş qardaşının çiy ətini yemək”** kimi tərifi edilmişdir... Belə ki, **“oruc”lu** adam – filankəs elə elədi, filankəs belə elədi – dediyi zaman istər dostun, istər siyasətçi olsun, kim olursa-olsun, yanında olmayan, arxasınca danışdığı İnsan haqqındakı bu davranışın, **sənin “oruc”lu ikən ölmüş qardaşının çiy ətini yeməyin deməkdir!**

126

Haqqında danışdığı İnsan eşitdiyi zaman, sənin dediklərindən məmnun olmayacaqsan, sən o sözlərinlə onun çiy ətini yeyirsən!. İstədiyin qədər mən “oruc”luyam, de!... Həm də, pırzola deyil, çiy ölü ət yeyirsən! Düşün orucun nə hala düşdü!.

Bu orucun **“avam”a** xitab edən yönüdür...

Bundan başqa, bir də **“xəvvas”ın** orucu var.

“Xəvvas”ın orucu isə, varlıqda mütləq təsərrüf sahibi olan **Haqqı** fərq etmək və qavramaqla, **“Allah”** xaricində bir varlıq, **“Allah”ın təsərrüfundən başqa təsərrüf görməkdən “imsak”dır.**

“Oruc”lu adam səndən bir hərəkət görəndə, bu hərəkəti səndən bilirsə, onun orucu pozulmuşdur!. Amma, bu xəvvas üçün keçərlidir, bizim üçün keçərli deyil. Bu hadisənin bizimlə əlaqəsi yoxdur.

Əbrar deyilən və Xəvvas mərtəbəsində olan Allaha çatmaq istəyən, **nəfsi-mülhimə, nəfsi-mutmainnə** dərəcə-sində olanlara aiddir..

Əgər sən xəvvassansa, hər hansı bir hərəkətə, hər hansı bir davranışa görə, o hərəkəti meydana gətirən o varlığı alçaltsan, əksik, qüsurlu, xətalı görsən, onu bayağılaşdır-san, o anda sənin orucun zərər görmüşdür!. Və ya düşüncəyə, fikrə görə orucun pozulmuşdur... Qəzası lazımdır!.

Saydıqlarımızdan əlavə, **“xəvvas”** mərtəbəsində olan İnsanın orucunda, kimdən nə hərəkət görürsə-görsün, **“bu hərəkəti gören Haqqdır!. Haqqın hər hərəkəti yerli yerindədir. Bir hikmətə əsaslanaraq meydana gəlir”** fikri davam edəcək, qəzəblənməyəcək, üzülməyəcək və əsəbiləşməyəcəkdir!.

127

Qəzəblənsə, üzülürsə, əsəbiləşirsə, bəzi şeyləri yersiz görürsə, o İnsan orucunu qəza etmək məcburiyyətindədir!. Əlbəttə bunu bizim üçün demirəm, xəvvas səviyyə-sindəkilər üçün deyirəm. Xəvvasın orucunda bu belədir. Filankəs belə etdi demək, yoxdur!. Əbrar sinifindən olaraq hər an müşahidə halında deyilsən. Bu belədir!.

“Həqiqətin faili Allahdır. Allah istədiyini edəndir. Et-diyinə sual olmaz!” müşahidəsi “xəvvas”ın orucun-da əsasdır!.

Bu müşahidəni itirdiyi anda olduğu mərtəbənin orucunu pozur!

“Xas-ul xəvvas” orucuna gəlincə...

Bəşəri dəyərləndirmələrdən **“oruc”dur!.**

Məxluqu görməkdən **“oruc”dur!.**

“Səmədiyyət” sifətinin **“oruc”luda** aşkar olmasıdır!.

Bunu ancaq yaşayan bilər!.

Açıqlanması qavraya bilməyənlər arasında problem ya-radar..

17

HƏCC

“Həcc”in iki hədəfi var. Bunlardan birinə çatmaq məcburidir:

128

1. Həyatının **“Ərəfat”**da olduğun o anına qədər ruhuna yüklənmiş bütün günahlarından təmizlənərək, **“sıfırlanmaq”**!...
2. **“Maarif Billah”** ilə hallanaraq **ALLAH** adı ilə işarə edilənin elmi ilə aləmlərini və nizamını seyr etmək...

* * *

HƏCC mövzusunda əvvəlcə bunu bildirək:

Həcc günü müəyyən müddət Ərəfatda olub keçmiş günahlarına tövbə edən insan qul haqqı da daxil olmaq üzrə o ana qədərki bütün günahlarından qurtarır!.

HƏCC, İslam Dini şərtləri arasında hər kəsə son dərəcə yararlı olan işdir!. Çünki:

Həyatı boyunca İnsanın bilərək və ya bilməyərək səhvlərdən beynində yaranan və **“günah”** adı verilən bütün neqativ yükü onun dalğa (wave) bədəninə, yəni ruhuna əksiksiz yüklənmişdir!..

Ruhundakı bu neqativ yükün verdiyi ağırlıqdan cəhənnəm deyilən mühitdə batdıqca batacaqdır!.

Belə ki, başına gələcək bu fəlakətdən İnsanın özünü bütünlüklə qurtara bilməsi, ruhuna yüklənən neqativ yükün tamamilə **“sıfırlanması-silinməsi” Həccdə** mümkün olur!...

O ana qədər ruhuna yüklənən bütün **günah** adı verilən neqativ yüklər silinir və **“anadangəlmə günahsız olaraq”** geri döner!.

129

Və yenə **Rəsulullah** Əleyhissəlamın açıqlamasına görə, **“Əcəba, mənim günahlarım əfv oldumu deyə şübhəyə düşərsə, yer üzündəki ən böyük günahkar olar”.**

Kəbə nə üçün Məkkədədir?... Ərəfatda hansı sirr var ki, oraya toplanılır?

HƏCCDƏKİ İKİ BÖYÜK SİRR

HƏCC hadisəsində olan sirr həqiqətən hövsələlərin asan çatacağı bir şey deyildir. Həccin bir İnsan üçün nə qədər əhəmiyyətli və qiymətli bir ibadət, bir fəaliyyət olduğuna keçməzdən əvvəl bu mövzuda **Rəsulullah** Əleyhissəlamın üç əsas məqama işarə edən buyruqlarından danışaq:

130

* * *

1. Hz. Əli kərrəmAllahu vəchəhu deyir: Rəsululah sallallahu aleyhi və səlləm belə buyurdu:

“Beytullah”a çatdıracaq qida və minik heyvanına malik olub, həcc etməyən İnsanın yəhudi və ya xristian kimi ölməsinin sizcə nə əhəmiyyəti vardır. Bax, Allah kitabında belə deyir:

Onun yoluna gücü çatan hər bir kəsin həccə gedib o evi ziyarət etməsi İnsanların Allah qarşısında borcudur (3/97).

2. Ibn Ömər radiyallahu anhdan rəvayət olunmuşdur:

Bir adam **Rəsulullahın** yanına gələrək soruşdu:

- Ya Rəsulullah, həcci fərz edən nədir?..

Rəsulu Əkrəm sallallahu aleyhi və səlləm cavab verdi:

- **Qida və minikdir!..** (Tirmizi).

(Yəni, həcc səyahəti edəcəyiniz miniyin və səyahətdə yeyəcəyiniz qədər qidan).

* * *

3. “Ümrə, özü ilə o biri ümrə arasındakı zaman daxilində işlənən günəhlərə kəfəretdir. Həcc-məbrurun cənnətdən başqa əvəzi yoxdur!” (Muslim).

4. Əbu Hüreyrə radiyallahu anhdan...

Rəsulullah sallallahu aleyhi və səlləm belə buyurdu:

- Hər kim bu beytə gələr, qadına yaxınlaşmaz, əxlaqsızlıq etməzsə, o kimsə anadangəlmə qayıdar!.. (Müslim).

* * *

5. Əbdürrəhman bin Yamar əd Dili radiyAllahu anı belə demişdir:

Rəsulullah sallallahu aleyhi və səlləm Ərəfatda vaqfə halında ikən, mən Onun yanında hazır oldum. O əsnada Nəcd əhalisindən bir neçə adam Onun yanına gələrək:

- Ya Rəsulullah, həcc necədir? (Həccin halı nədir?)

Rəsulullah buyurdu:

- **HƏCC ƏRƏFATDIR!..** Kim cəm gecəsi səhər namazından əvvəl gələrsə, Həccə tamamlayar. Mina günləri üçdür. Artıq kim iki gündə tələsərsə, onun üzərində günah yoxdur. Kim də gecikərsə, ona da günah yoxdur.

Sonra bunun ardınca bir adam yolladı və bu hökm-ləri yüksək səslə əhaliyə duyurdu (İbni Macə, Tirmizi, Əbu Davud, Nəsai).

* * *

6. Abbas bin Mirdas əs-sələmi radiyAllahu anı belə bu-yurmuşdur:

Hə. Rəsulullah sallallahu aleyhi və səlləm, ümməti üçün Ərəfə günü axşamı (Ərəfatda) bağışlanma dua-sı etdi. Ona belə cavab verildi:

- Zalımlar itisna olmaqla, onları bağışlayıram!.. Çün-ki, mən məzlumun haqqını zalımdan şübhəsiz ala-ram!..

132

Hə. Rəsulullah Əleyhissəlam:

- Ey Rəbbim, əgər istəsən məzluma (haqqını) Cə-nətdən verər və zalımı bağışlarsanmı?..

deyə dua etdi. Amma, o axşam bu duası qəbul olun-madı. Sonra Rəsulu Əkrəm (ertəsi sabah) Muzdəli-fədə sabah olunca edilən duanı təkrarladı və duası qəbul olundu.

Abbas bin Mirdas:

Sonra Rəsulullah güldü. Buna görə, Əbu Bəkr və Ömər:

- Atam-anam sənə fəda olsun!.. Bu vaxt gülməzdin!.. Səni güldürən şey nədir?.. Allah səni sevindirsin.

Rəsulu Əkrəm:

- Allahın düşməni iblis, Allah əzzə və cəllənin mənim duamı qəbul edib ümmətimi bağışladığını bilincə tor-pağı alıb başına tökməyə və məhv oldum, həlak ol-

dum deyə bağırmağa başladı. Gördüyüm onun bu səbirsizliyi və hüznü məni güldürdü.

buyurdu” (İbni Məcə).

Bəli, **Həcc** mövzusunda bəzi hədisi-şəriflər bunlardır...

İndi hadisənin elmi izahına keçək:

“HƏCC ƏRƏFATDIR” işarəsi məsələnin əsas düyün nöqtəsidir.

Çünki, **Beytullah**, yəni **Kəbeyi-Muazzama** ilin hər vaxtında ziyarət edilə bilər ki, buna **“ümrə”** deyilir. Bundan əldə edilən əcır, savab çox böyükdür. Ancaq, **“Həcc”** kimi olmaz.

133

Nə üçün?..

“HƏCC”də nə kimi bir sirr var ki, **Rəsulullahı “Gedəcək minik və qidası olub, getməyən yəhudi və ya xristian kimi ölər”** mənasına gələn son dərəcə ağır xəbərdarlıq etmək məcburiyyətində qalmışdır.

Ev-eşik, maşın al, uşağını, nəvəni böyüt, qızını gəlin elə, yaşlan, dünyadan əlini çək, ondan sonra həccə gedərsən, şəklindəki xalqın son dərəcə cahilyana şərtlənməsinin yanlışlığı vurğulanıb, çox böyük bir həqiqəti fərqləndirməyə çalışır!..

Həccə gedəcək bir miniyi və qidanı təmin etdiyin anda sənə üzərinə həcc fərz olmuşdur. Bu yetərli imkandır. Buna baxmayaraq, getməsən və getmədən ölsən yəhudi və ya xristian kimi ölmüş olarsan mənasına gələn son dərəcə ağır və əhəmiyyətli bir xəbərdarlıq edir.

KƏBƏ VƏ ƏRƏFATDAKI SİRLƏR

Bizim müşahidəmizə və Cənabı-Haqqın bizdə izhar etdiyi elmə görə...

134

İnsan bədənini əhatə edən sinir sistemində axan bioelektrik kimi, dünyanın səthi altında da axan *“neqativ”* və *“pozitiv”* radiasiya axınları, kanalları mövcuddur.

Əgər sizin qurduğunuz ev, iş yeri və ya tarla neqativ radiasiya axın kanallarından biri üzərində olarsa, o evdə başınız xəstəlik və sıxıntıdan qurtarmaz. İş yerinizdə daim işlər tərs gedər. Tarlanızdan qəza-bəla əksik olmaz, heyvanlarınız bəslənməz və sair...

Eynən, əgər eviniz, iş yeriniz və ya tarlanız pozitiv radiasiya axın kanallarından biri üzərində yerləşərsə, bu dəfə də eviniz son dərəcə hüzurlu olar. Kənardan çox vaxt evinizə qaçarsınız. İş yeriniz son dərəcə verimli, bərəkətli olar. Tarlanız, heyvanlarınız da elə.

Bax, bu bəhs etdiyimiz axın kanallarına qərbdə xüsusilə, İngiltərədə **“ley”** xətləri deyilir. *“Neqativ”* olanları üçün **“qara axın xətləri”** təbiri istifadə olunur.

Burada bir əhəmiyyətli nöqtəyə də diqqətinizi çəkmək istəyirəm...

Bu dalğalar üçün *“pozitiv”* və ya *“neqativ”* təbirlərini istifadə etməyimiz, **bizə GÖRƏdir!**... Bizə yararlı olması etibarilə *“pozitiv”*, bizə yararlı olmaması etibarilə *“neqativ”* ifadəsini istifadə edirik... Halbuki, bu dalğaların öz tərəfindən bir *“neqativ”*lik və ya *“pozitiv”*lik kimi bir xüsusiyyətləri yoxdur!. Yalnız, bir çox yüksək frekanslı dalğalardan daha aşağı frekanslı dalğalara qədər uzanan dalğa növləridirlər..

Biz **Qüds, Mədinə və Məkkədəki** sahələrin yaydıqları yüksək frekanslı dalğalara *“pozitiv”* demişik.. Əsasən, bu dalğalara Din-təsəvvüf dilində **“camal”** və ya **“cəlal nurları”** adı verilmişdir!..

Bizə görə, *“pozitiv”* olaraq qeyd olunan istiliyin nisbətən daha aşağı frekanslı olanlarına **“camal nuru”**, daha yüksək frekanslı olanlarına da **“cəlal nuru”** deyilir...

Ancaq, diqqət edilə ki... Burada bəhs edilən və bizə çox yararlı olan bu **“camal və cəlal nurları”** və **“mütləq camal və cəlal nurları”** arasındakı fərq, sanki kibrit odu ilə Güneş arasındakı fərq kimidir!... Nəzərdən qaçmaya!

İnsanların da **“cəlali”** və ya **“camali”** deyə tanındılması beyinlərinin yaydığı bu dalğalara görədir.. Yəni, bəzilərinin beyninin yaydığı dalğaların frekansı, bəzilərinə görə dedikcə çox yüksəkdir ki, biz onlara **“cəlali bir İnsanlığı var”** deyirik!.

Bax, dünyanın bədənə içindəki **“pozitiv”** enerji xətlərinin kəsişib, sanki bir enerji stansiyası kimi yayıldığı ən əhəmiyyətli mərkəz **Məkkədə** olan **Kəbəyi-Muazzamanın** altıdır və bunun uzandığı yer də **Ərəfat Dağının** altıdır!..

Kəşf sahiblərinin kəşf yolu ilə gördüyü bu həqiqətə Seyid **ƏbdulƏziz Əd Dəbbaq** da “**əl-İbriz**” adlı əsərində toxunmuş və **Kəbədən** göyə yüksələn bir “**nur**” sütunundan həmin əsərində bəhs etmişdir!..

Bu nöqtədəki çox güclü pozitiv enerjiyə görə **Hərəmi-Şərifdəki** bütün İnsanların beyinləri beləcə təsirlənib, elə güclü bir fəaliyyət içinə girirlər ki, bunu başa sala bilməyimiz mümkün deyildir.

Belə ki, bu həqiqətə görə **Kəbə** ətrafında qılınan namaz üçün **Rəsulullah** sallallahu əleyhi və səlləm belə buyurmuşdur:

- Kəbədə qılınan iki rükət namaz dünyanın başqa məscidlərində qılınan namazdan 100 min dəfə daha savablıdır!..

136

Odur ki, **Kəbə** ətrafında edilən hər ibadət zamanı yeralından yayılan “**cəlal nurları**” yəni, çox yüksək frekanslı dalğalara görə, beyin qatbaqat güclü dalğa istehsal edir, həm bunu ruha güclü olaraq yüklənmir, həm də kənara dönük bir şəkildə yayır.

Başqa bir hədisi-şərifdə **Rəsulullah** sallallahu əleyhi və səlləm:

- “Başqa yerlərdə yalnız hərəkətlərinizdən məsulsunuz, Kəbədə isə düşüncələrinizdən də məsul olursunuz”

buyurmuşdur.

Yenə, bunun da səbəbi, beynin aldığı güclü enerjiyə görə düşüncələri də hərəkət sahəsindəki bir güclə ruha yükləməsindədir.

Ancaq burada bizə görə başqa bir həqiqətə diqqətinizi çəkmək istəyirəm:

Beytullah altında olub ətrafına da təsir göstərən bu sahə ən çox təxminən 30-40 metrlik bir yarıcdır!. Onun kənarı **Rəsulullah** Əleyhissəlamın yaşadığı dövr-də evlərlə əhatə olunmuşdu!.. Bu gün isə Əbu Cəhlin tualetə çevrilmiş evinin ətrafında belə “Kəbədə namaz qılıraq” zənni ilə namaz qılan saysız-hesabsız İnsan görürük!.

Yenə bizim təsbitlərimizə görə, Kəbə ətrafının xaricə, yəni ətrafa yayılması yerinə 30-40 metrlik ətrafında dönərək yüksələn və enən bir eskalator tikilib, İnsanların burada yeriyrəkən yeddi dönüşü, yəni bir təvafı tamamlamaları təmin edilə bilərdi... Bunun üçün də Kəbənin divarları yüksəldilə bilərdi!.

137

Bizə görə, “**Beytullah**”dakı bu “**nuraniyyət**”dən istifadə üçün təvafların xüsusilə bu məsafə içində edilməsi açıqladığımız zərurətə görə, çox əhəmiyyətlidir!.

“**Beytullah**” altındakı bu enerji mərkəzinin, yəni “**nuraniyyət**”in başqa bir təzahürü də budur...

Məkkəyə gəlib **Kəbəni** ziyarət edənlərin əhəmiyyətli bir qisminə bir neçə gün içində bir yerdə olduqları dostlar tərəfindən dəyişikliklər görünməyə başlayır...

Bu İnsanların bəzisi son dərəcə yola getməz, hasim, eqoist, hökmedici bir İnsanlıq ortaya qoymağa başlayar, bəzisi də son dərəcə munis, xoşgörülü, sevəcən, yarımdısevər bir hal alar!.. Bəzisi dükan, bazara basqın edir, bəzisi də **Beytullahdan** kənara addım atmaq istəmir!.

İnsanlardakı bu dəyişikliyin səbəbi bizim təsbitlərimizə görə budur:

Kəbənin altındakı enerji mərkəzindən olduqca yüksək frekanslı dalğa yayılır... “**Cəlal nurları**” deyə adlanan bu nurlar həm **İnsanlarda şiddət və cəlal halı yaradır,**

həm də insanlardakı o ana qədər aşkara çıxmamış xüsusiyyətlərin beyindən kənara vurmasına imkan verir!.

Oraya getmədən əvvəl öz normal halında yaşayan bəzi insanların oradan qayıtdıqdan sonra heç də o gözəlliklərə uymayan bir həyat tərzinə başlaması, hətta **Dini** dəyərləri bir yana qoyaraq bəşəriyyətin təbii ehtiyac və nəticələrinə görə həyat keçirməyə başlaması beynə təsir göstərən bu yüksək radiasiyaya görədir. Bu yüksək frekanslı dalğalar onun ikili İnsanlığını təşkil edən mərkəzləri gücləndirərək gündəlik həyatının bu istiqamətdə aşkara çıxmasına səbəb olur!.

Necə ki, bir şar dolmamışkən üzərindəki zədələr müəyyən olmaz. Amma, şişirilincə ortaya çıxdığı kimi...

138

Eynən, oradakı yüksək frekanslı dalğaların beyinin fəaliyyətini artırmasına görə də, hər kəsin ikili xüsusiyyətləri orada ortaya çıxır!. Beləcə çox yaxşı tanıdığınızı hesab etdiyiniz yaxınınızın orada iç üzünü görməyə başlayırsınız!.

Bu çox yüksək enerjiyə görədir ki, **Məkkədə** insanlar çox **“cəlal”i saatlar** yaşayır və hadisələrlə qarşılaşırlar!..

Ora gedənlərin də bildiyi kimi, **Məkkə** əhalisi ümumilikdə sərt, yola gəlməz və **cəlalı** insanlardır!. Bunun səbəbi bizim təsbitlərimizə görə, **Kəbə** altındakı çox yüksək frekanslı dalğalardan, yəni radiasiyadan və ya məcazi mənada **“cəlal nurlarının”** təsirlərindən iləri gəlir!.

Misal üçün, Anadolunun hər hansı bir yerinə görə, **Kəbədə** yayılan dalğalar yüz min dəfə daha yüksək frekanslı yeni qüvvəli dalğalardır!.. Bax, buna görə də **“Kəbədə qılınan namaz başqa yerlərdə qılınan namazdan 100.000 dəfə daha savabdır”** və **“Kəbədə düşüdüklərinizdən məsul olursunuz”!**

Bu yüksək frekanslı şüa, yəni “**cəlal nurları**” o dalğalarla böyüyən İnsanların bəhsi keçən xüsusiyyətlərə sahib olması nəticəsini yaradır!..

Yenə bizim müşahidəmizə görə...

Hz. Rəsulullah Əleyhissəlamın, peyğəmbəlik vəzifəsinə başlamasından hicrətinə qədər keçən təxminən on üç illik müddətdə **Məkkədə** ona inananların sayının 40-50-yə çata bilməsinin əsas səbəblərindən biri də bu məqamdır.

Məkkədəki bu yüksək frekanslı dalğalar, ümumi istedad və qabiliyyət ilə proqramlanmış İnsanlarda məsələyə qarşı bir müxaliflik yaratmış, buna görə də Onun gətirdiklərini inkar etmişlər..

139

Mədinədə isə **Kəbədəkinə** görə bir xeyli aşağı frekanslı dalğalar, yəni “**camal nurları**” mövcud olduğu üçün orada İnsanlar ümumilikdə “camali” bir həyat keçirir, “**Lətif**” əlaqələr içində olurlar... **Mədinədəki** fəaliyyət nəticəsində möminlərin sayı on il ərzində yüz minlərə çatmışdır!..

Mədinə ziyarətinin **Məkkədən** sonraya saxlanması, İnsanların qayıdacaqları mühitə uyğunlaşması üçün bir asanlıq yaradır!.

Məkkədən qayıtdıqdan sonra 20 gün və ya bir ay ərzində yaşanılan yerə uyğunlaşla bilməsinin səbəbi də yenə bu yüksək radiasiyanın beyində təsirinin azalması ilədir...

Yenə **Kəbeyi-şərif** altındakı bu radiasiyanın beyinlərə yüklədiyi gücə görə, təvaf zamanı qabiliyyətli beyin sahiblərində müxtəlif fəvqəladə həyatlar gerçəkləşir.

Bəs **Kəbə** belə əzəmətli enerji mərkəzi və ya bir digər ifadə ilə “**nur qaynağı**”dırsa, **Həcc** nə üçün **Ərəfatda**

olur?.. Həcc nə üçün **Ərəfatdır?**.. Ərəfatdakı hadisə nədir?..

Bir az əvvəl demişdik ki, **Kəbəyi-Muazzamanın** altında olan son dərəcə güclü müsbət radiasiya kanalının bir qolu da **Ərəfat dağının** altında ikinci bir düyün meydana gətirir.

Ərəfat dağı və ətrafında toplaşan yüz minlərlə, milyonlarla İnsan yerdən aldıkları son dərəcə güclü radiasiya ilə beynlərindən tək bir mənada yayım edirlər.

“**Vəqfə**” deyilən hadisə İnsanların bu tək mənə üzrə cəm halında “**yönləndirilmiş dalğa**” yayımına yönəlmələridir.

140

“ALLAHIM BİZİ ƏFV ELƏ!..”

Yüz minlərlə, milyonlarla İnsan beyni, sanki lazer istiliyi kimi tək bir mənadakı dalğa boyundan yayım edir və bu dalğa boyundan yaranan nəhəng bir manyetik bulud bütün **Ərəfat** Bölgəsini əhatə edir!..

İndi o dəqiqə xatırlamağa çalışın.

Üzərinə hər hansı bir təsvir çəkilmiş video lentini işləyən video cihazının üstündə unutsanız nə olar?.. Video cihazının yaydığı manyetik sahə lentin üzərindəki yazını silər!.. İstəsəniz siz buna görünməyən əllər lenti silər deyə də bilərsiniz!..

Bəli. Bax, misal yolu ilə başa salmağa çalışdığım kimi.

Siz orada **“ALLAHIM KEÇMİŞ GÜNAHLARIMA GÖRƏ MƏNİ ƏFV ELƏ”** dediyiniz anda həm bu cür bir dalğa yaratmısınız, həm də beyninizi bu mənadakı dalğalara açmısınız!.. Və açılan bu kanaldan o güclü manyetik sahə bir anda beyninizə təsir göstərir və o ana qədər ru-

hunuza neqativ yüklə beyniniz tərəfindən qeyd edilmiş bütün yazılar silinir!.

Və siz anadangəlmə, günahsız olaraq, o ana qədər ruhunuza yüklənmiş bütün neqativ yüklərdən təmizlənərək **Ərəfatdan** qayıdırsınız.

Rəsulullah sallallahu aleyhi və səlləm buyurur ki:

- Ərəfatdan qayıdıb əcəba, mənim günahlarım əfv oldumu deyən adam ən böyük günahkardır!..

Çünki, hadisə belə qəti hadisədir!..

Allah, günahlarından təmizləməyi arzu etdiyi quluna ora getməyi nəşib edər və orada da belə bir sistem içində təmizlənməyi bəhs edər!..

HƏCCİN İKİNCİ TƏRƏFİ

Bəli, həcc hadisəsində birinci əhəmiyyətli məqam bütün keçmiş günahlarından təmizlənmədir. Bəs, **HƏCCDƏ** olanlar bu qədərdimi?..

142

“HƏCCİ-MƏBRURUN ƏVƏZİ ANCAQ CƏNNƏTDİR”.

Günahlarınız əfv oldu!.. Bütün neqativ yükünüz sıfırlandı!.. Amma, yenidən qazanmağınız çox asandır!.. Həm də əvvəlkindən daha çoxunu!..

“Həccə getməyinizə” baxmayaraq, etdiyiniz bəzi hərəkətlərə görə dünyanızı dəyişdikdən sonra əbədi olaraq cəhənnəmdə qalanlardan ola bilməyiniz mümkündür.

Amma, birinci tərəf olan **“əfv olma işi”** ilə birlikdə bir də **“ikinci tərəfi”** həyata keçirmişsinizsə. **“HƏCCİ-MƏBRUR”a** çatmışsınızsa. Yəni, orada gördüyünüz işlərlə, əldə edilən yüksək dəyərdəki enerji potensialı ilə beyninizdə bəzi yeni bölmələr dövrəyə girmişsə. Bu təqdirdə, sizdə elə bir idrak açılması yaranır ki... Siz artıq həyat istiqamətinizi tamamilə bildirilmiş olan ölümdən sonrakı dəyərlər və həqiqətlər istiqamətinə yönəldirsiniz!..

Beləcə, artıq sizdə dünyəvi dəyərlərə tamaha görə ölüm-dən sonrakı həyat dəyərlərini tərk etmək halı yaranmaz!.. Tamamilə **“ühhrəvi”**, yəni ölümdən sonrakı həqiqətlərin zəruri etdiyi bir şəkildə həyat keçirməyə başlayarsınız. Hərslilik, tamah, həsəd, kin, dedi-qodu, aldatmaq, dünyəvi mənfəətlər üçün İnsanları istismar etmək kimi say-sız-hesabsız neqativ yük gətirən, sizi günaha təhrik edən hallardan qaçırınsınız.

Və... **“HƏCCİ-MƏBRUR”** əvəzi kimi cənnət ilə mükafatlanırsınız!.. Bu arada çox soruşulan bir sualın cavabını da verək.

143

Həccə gedib gəldikdən sonra bir çox İnsanın çox yaxşı işlər içində olmasına baxmayaraq, əhəmiyyət verilməyəcək bir cəmlə da təəssüf ki, səhv davranışlar, hətta getməmişdən əvvəl gördüklərindən daha çox pis hərəkətlər edirlər!.. Bunun səbəbi nədir?..

Bir az əvvəl də diqqət yetirdiyimiz kimi, **Kəbənin** altında olan yüksək gücdəki pozitiv radiasiya beyinlərdə çox yüksək ölçüdə bir fəaliyyət tempi meydana gətirir.

İnsan **həcc** zamanı bütün neqativ yüklərindən bütünlüklə təmizlənməsinə baxmayaraq, beynin ümumi açılış səviyyəsi istiqamətində isə demək olar ki, birə yüz min oranında güc yüklənməsi alır. Bu alınan güc isə beyni ümumi açılışı istiqamətində daha çox güclü bir iş mühitinə itələyir.

Bax, işin zirvəsi buna əsaslanır. Əgər İnsanın beyni tamamilə dünyəvi dəyərlər, cismani istəklər istiqamətində güclü bir açılışla proqramlanmışsa, orada aldığı güclü təsirlər də bu istəkləri büsbütün artıracaq və nəticədə bu İnsan Həccdən gəldikdən sonra quruluşu etibarilə daha çox cürətli davranışlarda olacaqdır.

Bunun əksi isə **“həcc-i-məbrur”**u yaradacaqdır.

Deməli, Həcdə müəyyən şərtlərə riayət edən hər insan bütün günahlarından təmizlənmiş, sıfırlanmış kimi qaydır.

Bundan başqa, bəzi insanlar da “HƏCCİ-MƏBRUR”a yəni, əsas qayəsinə çataraq geri dönür ki, bu qayə də, bir az yuxarıda açıqladığımız şəkildə beyni ölüm-dən sonrakı həyatın həqiqətlərini dərk edəcək şəkildə yüksək enerji potensialı ilə açılışa qovuşduracaq. Beləcə, Allah həccini qəbul etmiş olur.

Unutmayaq ki, Cənabı-Haqq hər şeyi bir səbəbə bağlamışdır. Hər şey bir sistem - özünəməxsus sistem, qanun, nizam içində yaranır.

144

Əsasən varlıq çarxı elə bir sistemə bağlanmışdır ki, buna görə – ağıllar bir nöqtədə böyük çaşqınlığa düşür, kainat mükəmməl bir cihaz kimi işləyir, idarə edəni yoxdur – kimi səhv fikirlərə dirənir.

İnsan bədənindən kosmosa qədər hər şey öz sistemi ilə əsas sistem daxilindədir.

Bax, Din, tamamilə bu fiziki, təbii və ya ilahi qanunlar deyə bildiyimiz qanunlara əsaslanan sistemdir.

Nə etsən, mütləq əvəzini görə bilərsən!..

İstədiyini elə, nəticəsinə dözə bilərsən.

Ərəb dilində **“CƏZA”** kəlməsi, türk dilində başa düşdüyümüz mənaya gəlmir. **Qurani-Kərimdə “qarşılıq”** mənasına gələn bu söz **“yaxşılığın cəzası yaxşılıqdır”** tərzində istifadə olunur.

Yəni, edilən hərəkətin nəticəsi mənasına gəlir.

Dini qaydalar və təkliflər, tamamilə elmi həqiqətlər və həyatın əsası üzərində qurulmuş, edilməsi İnsanın gələcəyi yönündən zəruri olan hərəkətlər bütünüdür.

Əsla havayı, təsadüfi hökmlər bütünü deyildir!.. Bu səbəblə, hansı işə əhəmiyyət verməseniz, bu əhəmiyyət verməmənin qarşılığını mütləq və dəqiqliklə ödəyərsiniz.

* * *

Belə olunca...

Ölümdən sonrakı həyatda dünyaya bağlı qalmanıza yol açacaq ruhunuza yüklənmiş günahlar, yəni neqativ yüklər ilə yaşayıb bunlardan təmizlənməmək və əbədi həyatınızı əzablı bir zindanda keçirmək ağıl işidirmi?..

Nə zaman bu bədəni tərk edəcəyiniz müəyyən deyilkən. **“HƏCC”** vəzifəsini yerinə yetirib keçmiş bütün neqativ yüklərinizdən, yəni günahlarınızdan qurtarmaq imkanı mövcud ikən.

Allah İnsana belə böyük bir asanlıq yolu açmışkən...

Rəsulullah Əleyhissəlam sizə

“belə bir imkana sahib olduğun halda dəyərləndirə bilmirsənsə, istər yəhudi, istər xristian kimi ölərsən”

deyərək oyadıb, həqiqətin gərəyini tətbiq etdirmək istərkən.

İnsan yenə də öz bildiyinə ısrar edib bu imkandan istifadə etmək istəmirsə, nə deyilər?..

İstədiyin kimi yaşa, nəticəsi gələr başa!..

Unutmayaq ki, sahib olduğumuz hər şeyi tərk edib təkbaşına gedəcəyimiz bir əbədi həyatdan bəhs edilir!.. Ora-

nın şərtlərinə görə, orada qiymətli olan tək şey də bu dünya həyatında hazırlanmaqdır!..

Bir sıra həqiqətləri dərk etdikdən sonra onların gərəyini etməmənin bizə verəcəyi zərəri heç kim verə bilməz!.

Rəsulullah Əleyhissəlam, ölümdən sonrakı həyatda bizim zərər görməməyimiz üçün nə qədər alınması zəruri olan tədbir varsa, hamısını başa salmışdır. Amma, biz anlamağa çalışmasaq, bu xəbərdarlıqlara qulaq verməsək zərərini kim çəkər?..

DİNDƏ MƏCBURİYYƏT YOXDUR!... İnsanlara həqiqətlər başa salınır, dərk etdirilməyə səy göstərilir. Artıq ondan sonrası İnsana qalmışdır.

İstər qəbul edib tətbiq edər. İstərsə də etməz!.. Amma, nəticədə hər bir halda gördüyü işlərin nəticəsinə özü qatlanır!..

Buna oxşar daha neçə-neçə sualın cavabını təfəssilatlı şəkildə **“İSLAM”** adlı kitabımızda imkan qədər verdim üçün burada təkrarən eyni mövzuya girmirəm. Arzu edənlər orada əlaqədar bölmədə tapa bilərlər..

Ancaq qəti olaraq bunu vurğulayım ki:

Heç bir xeyir və ibadət, **həccin** İnsana verdiyini qazandıra bilməz!.. Kim əksini söyləyirsə, o hələ **həccin** nə olduğunu, dəyərini dərk etməmiş, hətta fərq etməmişdir...

“HƏCCƏ gedəcək qədər imkanı olan, buna baxmayaraq, getməyib o ildə ölsə, istər yəhudi, istər xristian kimi ölsün!” mənasındaki **Rəsulullahın** xəbərdarlığı mövzunun bütün əhəmiyyətini vurğulayır!.

“Həccə gedib, hansısa bir ərəbə pulmu qazandıracağam, onun yerinə burada bir xeyir iş görərəm” tərzindəki yanaşmalar son dərəcə düşüncəsiz və məlumatsız yanaş-

malardır... Çünki, bu İnsanların **HƏCCİN** nə olduğu haqqında heç bir məlumatı yoxdur!.

“Qızımı ərə verim, nəvəmi sünnət etdirim, yaşlanıb ticarətdən əl çəkim” tərzindəki yanaşmalar qədər boş söz ola bilməz!..

HƏCC əsasən ilk fürsətdə və ola bildiyi qədər gənc ikən görülməsində fayda və hətta zərurət olan bir işdir.. Qismətində varsa, oradan aldığıların bir ömür boyu sənə fayda verər!.

Gedənlərin gördüyü kimi, dünyanın hər yerindən gedənlər yarıbayarı **gənclər** ikən, yalnız Türkiyədən gedənlər, hardasa ayağını zorla sürüyənlərdir.. Indoneziyadan gələnlər arasında evlənmədən əvvəl həyat yoldaşı ilə **həcc** vəzifəsini yerinə yetirmək üçün gələnlərin sayı-hesabı yoxdur!.

* * *

Bir də **xanımların həcc mövzusunda çox əhəmiyyətli bir problemi** vardır:

“Həccə gedib gəldikdən sonra başımı bağlamağım, tam örtünməyim lazımdır. Halbuki, mən bunu bacarmam!.. Buna görə də həccə gedə bilmərəm!”

ÇOX BÖYÜK BİR SƏHV!

Hal-hazırda başınızı örtüb, bir və ya bir neçə vaxt **namaz** qılıb sonra da gündəlik adi geyimlə gəzmirsinizmi?... Bəli!. **Namaz, ibadət zamanı başınızı örtüb**, daha sonra da açmırsınızmi?... Bəli!.

Elə isə, **Həccə də gedər, örtünər, fərzinizi yerinə yetirər**, qayıtdıqdan sonra da əlinizdən nə qədəri gəlsə, o qədərini edəsiniz!.

İslam Dininin ən böyük düşmənləri Dindən görünüb Dini təklifləri zorlaşdıran, İnsanları Dindən, Allah və Rəsulullah əmrlərindən uzaqlaşdıran, dindən soyudub nifrət etdirənlərdir!.

Bilin ki..

Həcc də ən az namaz qədər vacib və yararlı bir işdir!. Belə əhəmiyyətli bir hadisədən **“*gəlincə başımı örtməyim*”** gərəyi ilə geri durmaq, aqlın ala bilməyəcəyi qədər böyük bir **yanılma və itkidir!.**

Baş örtmək Quranda göstərilən fərzlərdən biridir!. Bunu eləməyən Allahın bu mövzudakı təklifinə uymur! **Quran** bu mövzuda bir cəza bildirməmişdir!..

148

Əlbəttə, başını örtən **ALLAHIN** bu təklifinə uymasının qarşılığını artıqlaması ilə alacaqdır.. Başını örtməyən isə, **Allaha** qarşı məsuliyyətli olur!.. **Allah**, bu davranışının qarşılığını istədiyi kimi verir!..

Ancaq, **Quranda “Həccə gedən hər xanım dönəndə başını örtəcəkdir, örtməyənin həccə qəbul deyildir”** kimi bir hökm **qətiyyən mövcud deyildir!.**

QEYBƏT etməmək də qəti, həm də çox ağır hökmlərdən biridir!.. **Quranda “Qeybət, ölü qardaşınının çiyətini yeməkdir”** deyə göstərilmişdir!.. Mən bu günahı işləməkdən özümü qoruya bilmirəm, elə isə, örtülü başımı açım, deyirsinizmi?..

Əlbəttə, xeyr!.

Bir əmri yerinə yetirə bilməmək, necə başqa bir yerinə yetirə bildiyin əmrdən də vaz keçməyə gətirmirsə, **həccə getmə imkanın olduğu halda, baş örtə bilməməyə görə həccə getməmək o dərəcədə böyük səhvdir!.**

Bu vəsilə ilə bunu bir dəfə də vurğulayım:

“İslam Dini”ndəki təkliflər “PAKET PROQRAM” DE-YILDIR!. Yəni, ya hamısını tam olaraq elə və ya heç birini eləmə, kimi deyildir!..

Səndən, istənilənlər müəyyəndir!... Yəni, etmən və etməmə lazım olanlar...

Sən bunlardan imkanın çatan qədərini edərsən, etmədiklərin də əksiyindir... Hökm ALLAHA aiddir!.

Mən bunlardan bu və ya başqa əmrləri yerinə yetirə bilmirəm. Elə isə, heç birini etməyim” düşüncəsi qətiyyəən səhv və düşüncəsizcə yanaşmadır!.

Yerinə yetir, nə qədərə gücün çatırsa, o qədərini yerinə yetir!.

149

Həccə getmə imkanına sahibsənsə, gücün çatırsa, həməən get!.. Gələndən sonra başını örtə bilməyəcəksənsə, o da əksiyyin qalsın!... İnşaallah, o da qismət olar!.

Qısaca deyim ki...

Təkbəşinə canlı və şüurlu halda ölümdən sonrakı həyata edəcəyiniz sonsuz səyahəti dərk edin, imkanlarınız daxilində əlinizə düşən ilk fürsətdə **Həccə** gedin!.. Əks halda bu mövzuda elə peşmanlıq duyacaqsınız ki, bunun sayı-hesabı yoxdur!.

* * *

Dövrünün **“İnsani-Kamil”i Əbdülkərim Əl-Gilaninin həccin batini mənalari ilə** bağlı bəzi dəyərləndirmələrini sizə nəql etmək istəyirəm.. Özündən böyük feyz aldığı bu son dərəcə dəyərli **Zatı** belə hörmətlə yad edirəm...

“Həcc niyyəti: Allah tələbi yolunda davamdır..

İhram: Yaradılmışları görməyi tərkdir!.

Başı qırırma: Bəşər içində öndər olma düşüncəsindən təmizlənməkdir!.

Dırnaq kəsməni tərək: Özündən yaranan hərəkətlərin həqiqi failinin **ALLAH** olduğunu fərq etməkdir!.

Gözəl ətir sürtməyi tərək: ZAT həqiqətini hiss edincə, əsma xüsusiyyətləri ilə qeyd olunmaqdan qurtarmaqdır!.

Cinsi münasibəti tərək: Bədəndə tasarrufu buraxmaqdır.

Sürmə çəkməyi tərək: **KƏŞF** arzusundan qurtararaq ZAT həqiqətində yox olmaqdır!

Miqat: Qəlbdən ibarətdir..

Kəbə: ZATDAN ibarətdir!.

150

Həcəri-əsvəd: İnsani lətifədən ibarətdir.

Həcəri-əsvədin qara olması: Təbiət xüsusiyyətinin qəlbi rəngləndirməsi..

Təvaf: **Allaha** yaraşan şəkildə İnsanın həqiqəti, əsl, mənşəyi, müşahidə yerinin dərk olunmasıdır.

Təvafın 7 olması: **ALLAHIN** yeddi sifətindən ibarətdir.. Onlar **həyat, elm, iradə, qüdrət, səmi, bəsər, kəlam..**

Təvafdan sonra mütləq namaz: Qeyd olunan vəzifələri yerinə yetirən üçün **Əhədiyyətin** zühuru və ona aid hökümün yaşamasıdır.

Bu namazın İbrahim məqamında qılınması: Xülət məqamına işarədir.

Zənzəm: Həqiqət elmlərinə işarə edir..

Zənzəmi içmək: Həqiqət elmlərində şəxələnməkdir.

Safa: Xalqa nisbət edilən sifətlərdən soyunmaqdır.

Mərvə: İlahi ad və sifət qədəhlərindən doyuncə içməkdir.

Qırxınma: İlahi rəhbərliklə təhəqqüqə işarədir.

Bıqları qısaltmaq: Qürbət əhlinin məqamı olan təhəqqüq dərəcəsindən enməkdir.

İhramdan çıxış: Xalqa açılmaq, siddiq dərəcəsində xalq arasına enməkdir..

Ərəfat: Maarifi-**Billah** məqamıdır...

Ərəfatda iki bayraq sancılması: **Cəlal və Camal** sifətlərinə işarədir ki, **Allaha** mərifət yolu onlara görədir.

Müzdəlifə: Məqamın şuyuu və yüksəlməsindən ibarətdir.

151

Məşari-haram: Şəri əmrlərdə durub Allahın haramlarına hörmətdən ibarətdir.

Mina: Qürbət məqamı əhli-zəvat üçün murada nail olmaqdır.

Üç şeytani daşlamaq: Mənlik, təbiət və adətdir.

Yeddi daş atmaq: Yeddi ilahi sifətlə bunu bacarmaqdır.

Ifaza təvafı: Allah feyzinin davamında sürəkli tərəqqi etməkdir.

Vida təvafı: Allah sirrini hak edənə emanettir”.

* * *

Həccin batin, yeni iç sirr mənasından bir az da söz etmək lazımdırsa, bunları da deyə bilərik:

Batin həccin niyyəti “**ALLAH**”a yetişməkdir!.

İhram geymək, ALLAHA yetişmək, bütünlüklə dünyadan təmizlənmək üçün sanki ölən biri imiş kimi kəfən geyməkdir!

Həccin əvvəlindəki yeddi təvaf, yeddi nəfs mərtəbəsində üruc edərək **Allah Zatının** zühur məhəlli olan **Kəbənin** həqiqətilə özdeşləşməyə səydir!

Ərəfat müqəddəs vadidir..

Ərəfatda bütün bəşəri anlayışlardan təmizlənilir!

Bu təmizlənmədən sonra üç şeytanla birlikdə **mənlik, təbiət və adətlər daşlanılaraq** bunlara geri dönməmək üzrə uzaqlaşılır!

Buradan **Kəbəyə** gəlib edilən **təvaf və qılınan namaz yeddi sifətdə ediləcək seyr** ilə **Zata** yetişməkdir.. **Təvafdan sonra qılınan namaz** bunu qismət edənin huzurunda **bəşəriyyətinin heçliyini etiraf və şükürdür..**

152

Vida təvafı ilə gəldiyin yerə dönmək “Bəqa-Billah” içində **“seyri-anillah”**dır!. **Xidmət üçün xalqın arasına geri dönməkdir!.**

Biz, **Həccdə Kəbənin İnsanlığı, ruhaniyyəti ilə görüşənləri, söhbət edənləri** bilirik!.

Həccdə hələ elə sirlər vardır ki, bunları yazmaq indilik mümkün deyildir!

Bu qədərini yaxşı bilək ki, **Həcc** ağılınızın ala bilməyəcəyi qədər əzəmətli və çox tərəfli bir işdir...

Bundan səhv şərtlənmələrə görə, geri durmaq bir İnsan üçün həyatının ən böyük itkilirəinin arasında olacaqdır!.

21

“ZƏMZƏM”IN SIRRI

Buradaca **ZƏMZƏM SUYUNDAKI** sirrə işarə edək.

154

Zəməzəm suyu **Kəbənin** altında olan, bir növ generator kimi yayımlanan, bu pozitiv radiasiya mənbəyindən keçərək quyuda toplanır.

O dəqiqə yaxın dövrdəki “**Çernobil atom stansiyası**”ndakı qəzaya görə yayılan mənfi radiasiyanı, onun suları necə zəhərlədiyini xatırlayın. Siz bu sulardakı zəhərlənməni əslə fərq edə bilməzsiniz, amma bu sular sizi elə zəhərləyər ki, heç də başa düşməzsiniz!.. Və sular illərlə radiasiyanı itirməz!.. Hadisənin əhəmiyyətini bilən qərbdəki səs-küyün səbəbi də budur.

Bax, bunun tam ziddi kimi, **ZƏMZƏM** suyu da **Kəbənin** altındakı pozitiv radiasiya qaynağının içindən keçir və bu suyu içənlərə saysız-hesabsız faydalar verir.

* * *

22

“ZƏKAT”

Qurani-Kərimdə bir çox yerdə verilən:

156

“Akıymus salatə və atuz zəkət” = “Namazı iqamə edin, zəkətı verin”

tərifindən sual olundu mənə...

- Nə üçün bu iki ifadə bir-biri ilə yanaşı? Biri mənəvi, **Al-laha** borcumuz, o birisi dünyalıq, qula borcumuz..

Nə əlaqəsi var ki, bu iki ayrı hərəkətin, daima ikisi bir yerdə ifadə edilir?

Allahın bəhs etdiyi elm qədəri ilə nəql edirəm, əfəndim...

“Haqdan alıb, xalqa vermək” - deyə nəql olunan və **mövləviliyə** aid edilən bir görüş var.. Bunun **mövləvilikdə** simvolu da **“səma”** deyilən öz ətrafında dönmə hərəkətidir..

Mövləvilərin bəzilərinin **Mövlanə Cəlaləddini** təqlid edərək etdikləri bu dönüşdə ən əhəmiyyətli məqam əllərin vəziyyətidir.. Sağ qol yuxarı qalxıq vəziyyətdə, sağ ovuc da göyə baxar haldadır...Sol qol isə, sol yana yax-

şıca açılmışdır, təxminən 75 dərəcə ilə... Sol ovucun içi isə, yerə baxır, əl barmaqları aralı olaraq...

Bax, bu görünüş, **“sağ əllə Haqdan alıb, sol əllə xalqa paylamanın”** simvoludur... Sürətli bir dönüş gözün gördüklərinin qeyb olmasını, fani dünya dəyərlərinin ortadan qalxıb, **“Allah”** adının mənasına **“üruc”** etməyi ifadə edir..

“Namaz”, Haqqa ürucdur ölçülü mənada!..

“Zəkat” da Haqdan aldığı xalqa paylamaqdır!..

Beləcə görürük ki, əslində bu iki hərəkət bir bütündür!

“Allah”, “Rəhm” sahibidir!... **“Rəhman”dır!.. “Rəhim”dir!.. “Yaradır”** və yaratdığını qoruyur, mühafizə edir, aşkara çıxma zamanı gələne qədər, sonra da açığa çıxardır!. Bax, bu, Onun rəhmətidir!..

Hər şey bu yolla **“Allah”ın “Rəhm”indən** yaradılmışdır!.

Aləmlər və aləmlərdən biri olan kainat, **“Allah”ın “rəhmət”** sifətindən yaradılmışdır!.. Əvəzsiz olaraq **“yaradır”**, var edir!.

Kainat, “Allah”ın zəkatıdır!

“Yaratdığının” bir qismi **“Rəhman”dan** gələndir... Acı ilə qarışıq nemətdir yaradılan.. Bir qismi **“Rəhim”dən** gələn yaradılışdır, sırf nemət kimi!..

Bismillahın bir mənası da anlaya bildiyimiz qədəri ilə budur...

“Bismillahir Rahmənir Rahim”...

Varlığımın həqiqəti olub, **“Allah Adı ilə işarə Edilən”in Rəhməti ilə yaradıram** ki, bu rəhmət, bir tərəfi acı ilə qarışıq olsa da, nəticədə sırf nemətdir, xoşbəxtlik gətirir”...

“Allah adı ilə işarə edilən” mütləq varlığın yer üzündəki simvolu, **“ana”dır!**.

“Ana” yaradır və əvəzsiz olaraq verir!..

“Ana” da **“rəhim”** sahibidir, balasını orada yaradır!.. Yaraddığı balasını gah **“Rəhman”iyyət** yönündən nemətləndirir, tərbiyə üçün danlayır, cəzalandırır, onun xoşuna gəlməyən qaydalar qoyur... Onun yaxşılığı üçün!. Gah da ən gözəl şeyləri yedirir, geydirir, gəzdirir, **“Rəhim”iyyəti** yönündən!

“Allah” adı ilə işarə edilən, “rəhm”dən yaratdıqlarını qoruyub, onlara əvəzsiz verir hər an, **“ana”, “rəhimində”** yaratdıqlarına əvəzsiz verir, ömrü boyu!.

158

Allahın Rəsulu Məhəmməd Mustafa Əleyhissəlam belə xəbərdar etmişdir, bizi:

“Allah əxlaqı ilə əxlaqların”!.

Allah əxlaqı ilə əxlaqlanıb, əvəzsiz verə bilməkdir, zəkat!..

Zəkat vermək, **Allah əxlaqı ilə əxlaqlanmanın** bir yolu-dur!.

Zəkat, tasarrufunda olanı əvəzsiz verməkdir!.. ən alt həddi də qırıxdan bir və ya yüzdə iki yarımındır!.

Sonsuz olan, sonsuz **zəkat** verir!...

Sonlu olandan da məhdud zəkat verməsini istəyir, **“zəkat”** adı altında!.

İnsanda zəkat **“Haqdan alıb, xalqa verməkdir”!..**

Haqdan aldıqlarından nəyi zəkat kimi, əvəzsiz olaraq versən, Allahın qurduğu nizam və sistem gərəyi, o gələr sənə, artıqlaması ilə!.

Bir yerdə bu sual edildi mənə:

- Bir çox varlılar çox böyük həcmdə zəkat verir, pul verir, geyim verir, yemək-içmək verir, binalar tikdirir... Amma, heç birində mənəvi elmlər inkişaf etmir, ürfan sahibi olmurlar, mənəviyyata keçə bilmirlər!. Bunun səbəbi nədir?

- **Allah Adı ilə İşarə Edilənin Ali Qanunundakı “Sistem və Nizam” nə versən, artıqlaması ilə o gələr sənə!. şəklindədir...**

Pul paylayarsan, artıqlaması ilə pul gələr, bina paylayarsan, bina gələr, elm paylayarsan, elm gələr, batin elmi, mənəviyyat paylayarsan, o yol sənün üzünə açılar!.

159

Varlılar zəkatlarını nə ilə və hara verirlərsə, o yoldan da qarşılığını alarlar!. Badımcın toxumu əkib, gül yetişməsinə gözləyə bilməzsən!.

Maddiyyat verib, mənəviyyatda yer almaq istəyirsənsə, ən azı İnsanlara mənəvi bilikləri – söhbət, kitab və ya kaset olaraq – zəkat verməlisən və o mövzuları onlara çatdırmalısan ki, sənə də mənəviyyatın qapısı açılsın!

- Yəni, zəkatımızı pul ilə verməyib, elm, söhbət kimi verək?

- Xeyr, bunu demədim!... Zəkatının pul düşən miqdarını, İnsanlara əbədi həyatı qazandıran elmləri təşkil edən kitab və kasetlər kimi paylayıb, onların ən qısa zamanda həqiqətləri başa düşməsinə vəsilə olarkən, digər tərəfdən mənəviyyat elmini öyrənib, bunu onlara başa salmaq vasitəsilə zəkatın yeni, əvəzsiz vermənin mənəvi tərəfini əda edəsən!.

Bu nə üçün belədir..?

Qısaca, bunu da açıqlamağa çalışaq:

Allahın qurduğu sistem və nizam gərəyi, İnsanda meydana gələn hər şey beyin vasitəsilə ortaya çıxır, fərqlənən hala gəlir!..

Beyində hansı mövzu üstünlük qazanırsa, o mövzu üzərində beyindəki açılışlar genişlənər və qəbul etmə qabiliyyəti artır!.

Vermə hərəkəti, beyində əlaqədar sahədəki əhatə dairəsində genişlənmə təşkil edir!.. İnsanda hansı hərəkətlər üzə çıxarsa, o hərəkətlərin kökü olan hüceyrə blokunda böyümə, inkişaf gedir, o sahədə fəaliyyət göstərən hüceyrələrin sayı artır!.

“Anlamasan da ibadət et” - təklifinin arxasındakı həqiqət budur!.

Hərəkətlər, açılışları məcbur edir və yeni əhatə dairələri meydana gətirir...

Nəticə, zəkatını hansı yolla, nəyə dönük olaraq versən, qarşılığını da eyni yolla, artıqlaması ilə alarsan!. Maddiyyata dönüxsə o yolla, mənəviyyata dönüxsə o yolla!.

“ALLAH” bəxşişi olan varlığının ən azı qırxdan birini ehtiyacı olanlarla paylaşmaq, işin batin yönüdür...

Zəkat...

Haqq üçün xalqdan, mülkdən keçməkdir!..

Allahdan gələnə xalqla **Haqq** üçün paylaşmaqdır!.

Daim varlıqsızlıqda olmaq üçün varlığından keçməkdir!.

“ALLAH” ələmlərdən **Qənidir**, əsası üzrə **“Qına”**dan hissə almaqdır!.

XALQDA “Haqq”ı görüb, ondan əsirgəməməkdir!.

Şeytan vəsfli cinin, Adəmdə Haqqı görə bilməyib, səcdə etməməsi və buna görə də lənətlənməsi kimi...

Zəkat və sədəqədən qaçanlar “İnsan”da “Haqq”ın varlığını görə bilməyib, onunla varlığını paylaşa bilməyənlərdir... Gələcəkləri nə olar, nəyə bənzər bunu qavrayışınıza buraxıram!...

AHMED HULUSI

15.3.1997

LONDON